

PLA ESTRATÈGIC TARRAGONA CULTURA 2033

Presentació del Pla estratègic Tarragona Cultura 2033

El Pla estratègic Tarragona Cultura 2033 és molt més que un document institucional: és el full de ruta que guiarà l'acció cultural municipal durant els pròxims vuit anys i marcarà l'evolució de la política cultural de l'Ajuntament de Tarragona fins al 2033. Neix d'un procés participatiu en què s'han implicat activament tant la societat civil com persones expertes en la matèria, amb l'objectiu de construir una política cultural pública transversal i participativa que posi al centre els drets culturals de totes les persones, entenent la cultura com un servei essencial per al benestar col·lectiu.

Aquest Pla, elaborat de manera col·laborativa, és el fruit d'un treball impulsat per l'Ajuntament amb la participació de múltiples veus i perspectives. Reflecteix la riquesa i la complexitat del teixit cultural de la ciutat i es converteix en un mapa d'acció que inclou diversos plans específics per a cada àmbit i sector cultural, adaptant-se a les necessitats particulars de cadascun.

Amb una cultura que connecta i transforma, el Pla aposta per una mirada transversal que vincula la cultura amb altres àrees municipals —com són Educació, Joventut, Serveis Socials o Patrimoni— i reforça la dimensió comunitària, promovent espais de trobada i relació entre persones, col·lectius i institucions, on la comunicació i la mediació cultural esdevenen eixos fonamentals per garantir una cultura accessible, compartida i transformadora.

Canviar la manera de relacionar-nos és una de les grans transformacions que proposa el Pla. L'objectiu és repensar la relació entre l'Administració i la ciutadania, passant d'un model vertical a un de més horitzontal i participatiu en què tothom tingui la possibilitat d'aportar, decidir i construir propostes per incentivar l'acció cultural i generar noves oportunitats de trobada i pràctica cultural més quotidianes i properes, que permetin a les persones sentir-se una part activa del que passa a la ciutat.

Amb una nova manera de fer cultura, el Pla aposta per una acció més compartida, accessible, equitativa, coordinada, sostenible i transversal. Inclou mecanismes de seguiment i avaluació participativa que permetran revisar les accions, fer ajustos i assegurar la transparència i l'eficàcia de les polítiques culturals, de manera que el Pla sigui una eina de treball viva i dinàmica.

Finalment, com a eina per construir ciutat, el Pla estratègic Tarragona Cultura 2033 vol enfortir el dret a la participació cultural, reconèixer i connectar els agents del territori i contribuir a construir una ciutat més cohesionada, creativa i compromesa amb el bé comú i en què els seus habitants siguin convidats a viure la cultura com un espai compartit, viu i transformador.

ÍNDEX PLA ESTRATÈGIC TARRAGONA CULTURA 2033

1. Introducció	5
1.1. La comunitat és cultura, la cultura és comunitat	5
1.2. Planificar les polítiques culturals: per què?	7
2. Missió i visió del Pla	11
2.1. Missió	11
2.2. Visió	11
2.3. Valors i principis rectors	11
3. Diagnosi de la situació	15
3.1. Metodologia participativa	15
3.1.1. Accions realitzades	15
3.1.2. Reptes prioritzats a partir de l'anàlisi de la diagnosi	17
4. Objectius del Pla estratègic Tarragona Cultura	22
4.1. Objectius generals	22
4.2. Objectius específics	22
5. Línies estratègiques	24
5.1. Línies estratègiques generals	24
5.2. Quadre d'objectius generals i específics	27
5.3. Eixos transversals	29
5.3.1. Participació com a metodologia de treball	29
5.3.2. Mesures transversals de perspectiva de gènere	31
5.3.3. Mesures transversals en accessibilitat	34
5.3.4. Recomanacions per aplicar mesures de sostenibilitat	36
6. Resums dels marcs d'acció	37
6.1. Pla de mediació cultural	38
6.2. Pla d'acció de cultura i educació	42
6.3. Pla d'acció sociocultural	45
6.4. Pla d'acció de foment de la lectura	47
6.5. Pla d'acció del cicle festiu, la cultura popular d'arrel tradicional i el patrimoni immaterial	50
6.6. Pla d'acció de difusió del patrimoni i la història	54

6.7. Pla d'acció d'arts escèniques i música	56
6.8. Pla d'acció d'arts visuals	60
6.9. Pla d'acció cultural transversal i de suport a la creació i la pràctica cultural	64
6.10. Plans estratègics municipals que incideixen en la cultura	68
6.11. Quadre resum d'accions a executar	68
7. Comunicació estratègica	70
7.1. Contextualització i anàlisi de la realitat.....	70
7.2. Objectius del Pla de comunicació.....	75
7.3. Principis metodològics	75
7.4. Línies d'acció.....	76
7.5. Proposta de recursos generals per a la comunicació cultural	77
8. Recursos	81
8.1. Recursos infraestructurals i materials	81
8.2. Recursos econòmics	82
8.3. Recursos humans.....	84
9. Seguiment i avaluació.....	87
10. Annexos	90

1. Introducció

1.1. La comunitat és cultura, la cultura és comunitat

Montserrat Soronellas Masdeu

Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social - Universitat Rovira i Virgili

Parlar de cultura és parlar de comunitat i d'humanitat. La cultura, entesa com el codi simbòlic al qual feia referència l'antropòleg Clifford Geertz en la dècada de 1970 per definir-la, és el que ens fa humans, perquè només les persones tenim la capacitat d'abstracció necessària per crear i interpretar símbols tan essencials com el llenguatge, l'art o la tecnologia. La cultura és, doncs, l'instrument imprescindible que ens permet relacionar-nos i establir els vincles socials que garanteixen la supervivència i la vida en comunitat. Aquesta és la constatació essencial que ha guiat més de cent cinquanta anys de recerca antropològica sobre la gran diversitat de cultures del món i que, malgrat la mirada colonial tan present, ha permès capgirar aquella manera humanística d'entendre la cultura com un conjunt de coneixements específics i expressament apresos i accessible només a les elits. La cultura ja no és només això, però també és això. La cultura és tot allò que se'ns transmet com a membres d'una societat i és, per tant, aprenentatge i comunicació.

La transmissió cultural és un procés que imprimeix canvis a la cultura, sigui per inèrcies pròpies o per la incidència del contacte cultural. Aquesta és una constatació essencial: la cultura és dinàmica, canviant, malgrat que les societats malden per preservar les seves idiosincràsies culturals. Les societats es resisteixen al canvi cultural, un mecanisme que hem d'interpretar en el context de la construcció de la identitat cultural que els humans necessitem per trobar el nostre lloc al món i per posicionar-nos respecte a tot allò que ens envolta. Tota cultura selecciona els elements culturals que considera configuradors de la seva identitat, i és amb aquest objectiu que les institucions disposen les polítiques necessàries per preservar-los i, alhora, vetllar per promoure i donar pas a la necessària renovació cultural.

La tensió entre el canvi cultural constant i la preservació de les identitats és una qüestió molt rellevant. Les cultures són heterogènies: el gènere, l'edat, la classe social, l'opció sexual o l'origen són, entre d'altres, factors de diferenciació cultural que han de ser tinguts en compte. Com a societat, ens ha costat reconèixer aquesta diversitat de mirades i posicions, que reclama poder ser present a l'espai públic i que, lògicament, condiciona l'acció cultural. El repte és buscar i oferir espais compartits a la ciutadania perquè la convivència cultural no es plantegi des de legitimitats culturals jerarquitzades.

Les polítiques culturals tenen un paper essencial en aquesta matèria, perquè les programacions culturals han estat i seguiran sent un context facilitador de la renovació cultural i de l'acceptació de la diversitat. La democratització cultural és ben bé això, garantir que la cultura arribi a tothom; no només a la diversitat de públics receptors, sinó també a totes les persones que vulguin i puguin crear continguts culturals, siguin quins siguin els referents de la seva identitat: l'edat, el gènere, la classe social, les capacitats diverses, l'opció sexual, la religió, el lloc i la cultura on s'ha nascut, o els llocs i les cultures per on s'ha passat o es resideix.

La cultura ens relaciona en vincles solidaris, ens acosta, ens cuida, ens consola, ens motiva, ens connecta, ens emociona, ens transforma, ens fa créixer... La cultura ens fa humans. La pandèmia de la covid-19 ens va fer molt evident el gran valor que hem de donar a la cultura. Els llibres, el cinema, la música, les capacitats creatives reflectides en un simple quadern de pintar mandales, i les accions solidàries de suport mutu, ens van salvar de la duresa dels confinaments. Va posar-se en evidència que, quan tot s'atura, queda la cultura. Les institucions, des de les polítiques culturals i amb una necessària connivència amb els agents culturals diversos i amb la ciutadania, han de vetllar perquè la cultura segueixi sent un agent transformador de la societat, un espai de convivència i un dret humà essencial que ens rescata cada dia dels capteniments vitals.

La cultura és, doncs, generadora de comunitat, i la política pública té la responsabilitat de planificar la cultura des de dispositius de governança que reconnectin la ciutadania amb l'acció cultural des d'un compromís compartit. La cultura pot fer molt per la ciutat, per assolir millors nivells de cohesió social i territorial, per educar en l'acceptació de la diversitat i per promoure espais de trobada i de construcció comunitària. L'eina per aconseguir-ho és la mediació cultural, entesa com un mecanisme que retroba i acompanya la interrelació entre agents culturals, administració i creadors, i amb una ciutadania que és portadora de cultures i que es reivindica com a públic però també com a agent de creació i de canvi cultural. Una ciutadania que fa propostes que han de ser escoltades. La ciutadania i el sector públic han d'avançar junts per reeixir en qualsevol àmbit, també, i sobretot, en el cultural.

La planificació cultural va més enllà de la programació, de la presa en consideració dels públics o de l'estat i la capacitat de les instal·lacions. Per fer-ho bé, cal escoltar, cal prendre consciència de com són i quines expectatives culturals tenen «les comunitats» que integren la ciutat. El Pla estratègic Tarragona Cultura s'ha preparat des d'aquesta escolta mitjançant l'activació d'un procés participatiu extens en el temps i en les accions programades. La ciutadania de Tarragona ha estat convocada al llarg de més d'un any a participar en taules de debat sectorials i territorials, i també en jornades transversals que han convidat a debatre qüestions que havien de ser afrontades prèviament a la redacció del Pla: la diversitat territorial de Tarragona, els sectors culturals, l'accessibilitat, la diversitat o el gènere, entre d'altres. També s'han fet entrevistes a persones especialistes en gestió cultural i en la redacció de plans estratègics, així com a agents culturals de la ciutat que podien aportar la seva mirada experta sobre la cultura en el context particular de la ciutat de Tarragona. En darrer lloc, s'han preparat també dos qüestionaris, un de destinat a enquestar la ciutadania per captar la seva opinió i usos culturals i un altre per recollir dades de les persones o els grups que duen a terme activitat cultural a Tarragona, de manera individual o organitzada.

Tot aquest procés participatiu no només legitima la feina feta, sinó que enforteix les reflexions i propostes que recull aquest Pla. Ha estat plantejat des de la lògica de la governança, perquè s'ha partit d'un model de gestió pública relacional capaç d'actuar des de la connexió i el diàleg amb la comunitat, entre tots els actors implicats en l'acció cultural. En aquest sentit, els eixos principals a partir dels quals s'han aglutinat els resultats del procés participatiu són l'atenció a la diversitat, la participació i l'accessibilitat a la cultura. L'objectiu és arribar a tothom i implicar a tothom en l'activitat cultural de Tarragona. Ha calgut establir ponts, promoure trobades ciutadanes i potenciar el diàleg per tenir el context

des del qual havia de ser redactat el Pla. Caldrà també seguir aquestes mateixes dinàmiques per assolir els objectius marcats i reeixir en la voluntat política que guia aquesta planificació.

1.2. Planificar les polítiques culturals: per què?

Nicolás Barbieri Muttis
Universitat Oberta de Catalunya

Quin sentit té elaborar un pla de cultura? Necessita la ciutat de Tarragona una eina d'aquest tipus? La resposta a aquestes preguntes no pot deslligar-se de com es faci aquest pla, és a dir, dels valors darrere d'aquest procés i de les formes en què s'hagi desenvolupat. En qualsevol cas, en les següents pàgines s'aborden els reptes més importants que implica, avui dia, elaborar un pla de cultura en l'àmbit local.

El dret a participar en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de polítiques culturals és un dret cultural. Això interpel·la molt directament les ciutats, com deixa clar l'Agenda 21 de la cultura (entre altres referents en aquest àmbit). La pregunta és: són els plans de cultura una eina rellevant i efectiva per impulsar aquest dret? Depèn. Planificar les polítiques culturals no és planificar la cultura, ni tan sols la vida cultural. No ho pot (ni ho ha de) ser. La vida cultural és molt més àmplia, diversa i complexa d'allò que passa a les institucions culturals i d'allò que aquestes poden preveure. Tot i així, malauradament, més d'un procés de planificació s'ha construït sobre aquesta fal·làcia.

Ara bé, un pla de cultura sí que pot ser rellevant per reconèixer i afavorir el dret a participar en la vida cultural de la ciutat. En la recerca [*L'equitat en les polítiques culturals*](#), editat per la Diputació de Barcelona, es van identificar quatre dimensions d'aquest dret:

- **Accés:** assistència a activitats i gaudi de béns culturals, en aquest cas generats per altres persones o organitzacions.
- **Pràctica:** activitats que faciliten la contribució a la vida cultural, a través de la creació, la formació i l'expressió cultural pròpia.
- **Comunitat:** acció cultural col·lectiva i compartida, que es concreta a formar part d'entitats, grups o esdeveniments comunitaris diversos (i no només artístics).
- **Governança:** formar part de processos de deliberació i decisió sobre la vida cultural pública de la ciutat, des de participar en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de polítiques culturals fins a organitzar activitats pròpies.

Així doncs, participar lliurement en la presa de decisions sobre l'orientació de les polítiques culturals de la ciutat és una dimensió clau d'aquest dret. I un pla de cultura ha de poder ser una eina al servei de l'exercici d'aquesta dimensió i, en general, de tot el dret a participar en la vida cultural de la ciutat.

Democratitzar la definició dels problemes i la cerca de solucions col·lectives

D'una banda, un pla de cultura ha de servir per preguntar-nos quins són els problemes públics de la vida cultural de la ciutat, aquelles situacions que «demanen» (i alhora legitimen) la intervenció pública. És a dir, la intervenció de l'ajuntament, però també de molts altres agents implicats en les polítiques culturals. Aquest debat sobre els problemes

culturals públics és fonamental, i per tant és essencial que es faci de manera plenament democràtica.

Hi ha una frase que il·lustra la importància d'aquest tema. Sobre les polítiques públiques, s'acostuma a dir: «Qui defineix, decideix». Això vol dir que les persones o grups que aconseguixin posicionar la seva visió del problema en l'agenda estaran marcant l'orientació de les polítiques culturals. No només perquè així s'estableix amb quina prioritat abordarem aquests problemes, sinó perquè reduïm les possibles alternatives de solucions per donar-hi resposta. Per exemple, davant d'una mateixa situació (la desigualtat en la vida cultural), distintes interpretacions d'aquest «problema» condueixen a camins diferents. En el projecte de recerca [DEPART](#), de la UOC, s'han identificat algunes d'aquestes diferències. No és el mateix entendre la desigualtat com un problema d'accés (a una cultura promoguda per determinades institucions) que com un problema de condicions socials i econòmiques de participació (en la vida cultural, incloent-hi expressions no legitimades per les institucions). No és el mateix definir el problema de la desigualtat com un problema de les persones que la pateixen que com un problema de les institucions (que moltes vegades la generen). De cadascuna d'aquestes definicions del problema es derivaran (i legitimaran) polítiques diferents.

Sembla evident que l'elaboració d'un pla de cultura és una oportunitat per democratitzar aquesta construcció dels problemes que abordarà la política cultural. Però també pot acabar sent un espai corporatiu d'autolegitimació de determinats agents, sovint els mateixos que ja controlen la definició i la implementació de les polítiques culturals. Així, la planificació estratègica territorial de la cultura, que fa anys es va presentar com una alternativa menys burocràtica i més flexible i plural de fer polítiques, en massa ocasions ha acabat reforçant l'estatu quo i les relacions de poder. Una de les conseqüències més importants d'aquesta tendència dels plans culturals ha estat la desconexió entre el que s'acostuma a definir com a «sector cultural» i la resta de la ciutadania; en definitiva, entre allò a què es dediquen les polítiques culturals i la resta de problemes públics d'una ciutat.

En aquest sentit, elaborar un pla de cultura ha de servir no només per definir col·lectivament els problemes, sinó també per establir compromisos en la cerca i implementació de possibles solucions. Aquests compromisos també han de ser col·lectius. Més d'una vegada els plans de cultura s'han quedat en diagnòstics detallats i idees per donar-hi resposta, però sense establir com ni qui les transformarà en realitats tangibles i viables. El Pla estratègic Tarragona Cultura no hauria de ser (només) el pla de cultura de l'Ajuntament. No cal dir que la responsabilitat pública és proporcional al poder que s'exerceix. Per tant, un govern local no pot desresponsabilitzar-se ni traslladar les seves obligacions a la resta d'agents i persones implicades en la vida cultural de la ciutat. Però aquests «altres» agents (entitats, empreses, artistes, persones, comunitats, i fins i tot altres governs) també han de poder assumir els seus compromisos i rols concrets. D'aquesta manera, la idea dels drets culturals serà molt més real. I no només per al sector cultural, sinó per al conjunt de persones que habiten la ciutat.

La mirada del compromís col·lectiu en la planificació de les polítiques culturals té una altra derivada. En general, els plans locals de cultura ens diuen què ha de fer la ciutat per la cultura. Ens expliquen com les polítiques culturals han de promoure el sector cultural. Aquesta perspectiva és vàlida però clarament insuficient, i, com hem explicat, moltes vegades esbiaixada. En un pla de cultura també podem explorar què pot fer la cultura per la

ciutat. És a dir, quins compromisos assumeixen les polítiques culturals (els seus agents, i no només els governamentals) per abordar els problemes públics que ens afecten com a societat. Qui pot dubtar que la segregació, la desigualtat, la precarietat, la (in)sostenibilitat o els retrocessos en les llibertats també són problemes «culturals»? És evident que no són *només* problemes culturals, i que les polítiques culturals poc hi poden fer de manera aïllada. Però un pla de cultura també hauria de poder assumir com a propis aquests problemes. No per instrumentalitzar les polítiques culturals i posar-les a resoldre el que vingui marcat per les agendes d'altres polítiques sectorials. Però sí per pensar (amb mirada transversal i alhora des de l'especificitat de les polítiques culturals) formes de garantir conjuntament els drets culturals, socials i econòmics.

Sense planificació és molt difícil evitar els biaixos de la discrecionalitat en les polítiques culturals, la descoordinació interna entre agents culturals i la manca de transversalitat amb altres polítiques de la ciutat. I amb planificació? Depèn. Entre altres coses, dels mecanismes de seguiment i avaluació que aquests plans incorporin. Eduard Miralles deia que avaluar és planificar al revés. Aleshores, per què hi ha tan pocs plans de cultura que hagin estat avaluats de manera transparent, independent i participada? Podem entendre el seguiment i l'avaluació d'un pla de cultura com un instrument concret d'exercici del dret a participar en la vida cultural de la ciutat? Què voldria dir analitzar fins a quin punt un pla de cultura contribueix a la millora de l'equitat en la vida cultural a la ciutat?

L'equitat com a marc per a l'acció cultural

Preguntar-se per l'equitat en la vida cultural vol dir preguntar-se què ha de canviar per construir una societat en què puguem dedicar temps a tot allò que considerem culturalment valuós. Necessitem pensar quins canvis estructurals són bàsics per donar suport a les persones i les comunitats en la seva vida, també en la seva vida cultural. Perquè els drets culturals avancen quan avancen la resta de drets. I, alhora, la democràcia es torna més real i sòlida quan s'exerceixen els drets culturals.

Reconeixent que aquesta mirada és insuficient si només s'adopta en les polítiques culturals, és important preguntar-se què vol dir que un pla de cultura d'una ciutat adopti l'enfocament de l'equitat. La resposta és certament de sentit comú: situar l'equitat al centre de l'agenda de les polítiques culturals. No com un objectiu més, no com una «taula» més on seiem per parlar d'un tema complementari. Una política estructural d'equitat en l'exercici del dret a participar en la vida cultural està directament relacionada amb el dia a dia de qualsevol agent i sector de la cultura. Des dels mecanismes de foment de la creació en les arts escèniques fins als convenis signats entre l'ajuntament i un conjunt d'entitats per gestionar un equipament. Des de les ajudes per facilitar la creació d'una empresa en el sector audiovisual fins a les mesures d'accessibilitat a la cultural digital. Des de les clàusules de contractació social fins a la regulació específica per facilitar l'ús de l'espai públic per a activitats culturals. Per citar-ne només alguns exemples. En definitiva, si l'equitat és la resposta a les desigualtats, cal parlar del sector professional de la cultura, però també cal anar molt més enllà. La desigualtat-precarietat en el treball (també en el cultural) i la desigualtat-inequitat en la participació en la vida cultural són dues cares del mateix problema.

Promoure l'equitat en les polítiques culturals no significa promoure una mateixa cultura per a tothom, administrada per les mateixes institucions. Moltes persones són avui qualificades

com a «no participants» en cultura, com a mancades de capacitats i pràctiques culturals. Les seves decisions no són valorades i les seves veus són cooptades pels professionals del sector cultural. Aquesta manera d'entendre la desigualtat estigmatitza aquestes persones i reproduceix l'elitisme cultural. Equitat no vol dir homogeneïtat. Ara bé, equitat tampoc vol dir segregació. Una política basada en el «cadascú amb la seva cultura, però ben separats» no afavoreix la llibertat ni la igualtat en l'exercici dels drets culturals. Tampoc n'hi ha prou amb promoure la igualtat de possibilitats: obrir les portes dels equipaments culturals és necessari, però insuficient.

Una política cultural equitativa és aquella que aborda les condicions que impedeixen el lliure exercici del dret a participar en la vida cultural. Aquelles situacions que es presenten com a normals o naturals, però que amaguen relacions sistemàtiques entre la participació cultural i factors o processos socials. En l'àmbit local, la recerca ens evidencia que, per als nostres drets culturals, el codi postal és més important que el codi genètic. Això comporta una doble mirada. El territori (i sobretot el barri) com a espai on s'acumulen factors d'exclusió (materials, simbòlics, econòmics, polítics, culturals, etc.) que condicionen la nostra vida cultural i reforcen la segregació. Però també com a espai per exercir les nostres capacitats culturals, trobar-nos amb la diferència i imaginar allò que compartim.

No existeixen receptes o polítiques reproduïbles en qualsevol context, perquè és en la proximitat on més sentit té apostar per l'equitat i la interacció entre persones i comunitats diferents. Però posar l'equitat al centre de les polítiques culturals vol dir desenvolupar intervencions específiques en funció de necessitats col·lectives distintes, amb l'objectiu de reduir desigualtats moltes vegades compartides. Des del reconeixement de la diversitat de capacitats de formes de participar de les persones. Des del diàleg no exempt de conflicte amb aquestes pràctiques. I des de la imaginació sobre què poden fer les institucions per connectar-hi.

2. Missió i visió del Pla

2.1. Missió

Enfortir i consolidar l'accés a la cultura, les arts i les pràctiques culturals des del compromís amb la democràcia i l'equitat com a valor central, fomentant l'accessibilitat, la diversitat i la participació ciutadana a través d'unes polítiques públiques transversals que connectin la cultura i les arts amb el fet educatiu, l'acció sociocultural i els patrimonis del nostre territori, amb espais de participació, de construcció conjunta de coneixements i de comunicació bidireccional que enforteixin l'assoliment dels drets culturals a la ciutat de Tarragona.

2.2. Visió

L'horitzó desitjat és que la cultura sigui una eina de millora i transformació de la societat, fonamentada en la participació activa, la divulgació i les pràctiques artístiques, la col·laboració, la comunicació i les polítiques culturals desenvolupades entre les institucions, el sector i els agents culturals i les persones, promovent l'accessibilitat i la diversitat en les relacions i connexions impulsades en els processos i les accions entre la societat i els àmbits de l'acció cultural.

2.3. Valors i principis rectors

Els valors són els principis ètics que guien la intervenció transversal del Pla:

Equitat

L'equitat cultural és la democratització de la vida cultural, és a dir, la garantia que totes les persones tinguin les mateixes oportunitats de gaudir, de practicar i de participar-hi activament. L'equitat inclou la resta de valors del Pla estratègic, ja que fomenta l'accessibilitat, la participació, la diversitat i la igualtat com a drets culturals. Cal que les polítiques públiques impulsin i fomentin programes i metodologies que posin al centre les persones i es dissenyin considerant les necessitats i els interessos de tots els grups i col·lectius, especialment aquells més vulnerables, per tal de garantir una millor justícia social. Cal tenir presents els problemes compartits entre el sector cultural i la resta de la societat (segregació, desigualtat, precarietat, retrocessos en les llibertats) per tal de vetllar per la màxima equitat en la participació cultural.

Accessibilitat

L'accessibilitat universal a la cultura redueix les barreres en l'accés a les pràctiques culturals, ja siguin físiques, sensorials, intel·lectuals, culturals, emocionals o socials, i facilita la proximitat de totes les persones i col·lectius als recursos culturals. Per tant, l'accessibilitat ha de ser respecte als equipaments, a les programacions, els espectacles i les activitats culturals, a la informació i la comunicació digital i presencial, a la creació i la pràctica cultural, amb la finalitat d'enriquir les experiències personals i col·lectives com a eina de millora de la societat, i dedicant interès als infants, les persones joves i les persones grans com a repte per a l'exercici dels drets culturals.

Participació

La participació és la implicació de persones, grups i col·lectius en la vida cultural, ja sigui mitjançant la creació, la pràctica, la difusió o el gaudi de les manifestacions culturals com amb la transmissió de coneixements i pensaments i el disseny de les polítiques públiques culturals. La participació implica la creació d'espais oberts, inclusivament i col·laboratius on les persones siguin protagonistes del disseny, el desenvolupament i l'avaluació de les accions culturals. Les polítiques públiques s'adrecen a tota la població i contribueixen al desenvolupament de la seva identitat i la cohesió social, i, per tant, han de ser consultades i compartides de forma participada.

Diversitat i mirada interseccional

La diversitat cultural reuneix diverses formes d'identificació personal i col·lectiva i d'expressions culturals, creuant variables relacionades amb el context, el moment i el lloc, el gènere, la llengua, l'edat, l'origen, les creences, les capacitats, la història i les vivències i les diversitats de continguts i disciplines artístiques o pràctiques culturals. Aquestes variables no són neutres i poden generar desequilibris o desigualtats en l'accessibilitat i l'equitat cultural. Per aquest motiu, cal plantejar els marcs d'intervenció cultural des d'una perspectiva pluralista, intercultural i interseccional, amb la finalitat d'abordar els possibles desequilibris existents i plantejar polítiques públiques inclusives i per a totes les persones.

Perspectiva de gènere

La perspectiva de gènere en la cultura implica la projecció de pràctiques i metodologies en benefici de la igualtat, la inclusió i la diversitat, desenvolupant polítiques culturals que promoguin la igualtat de gènere i d'oportunitats. La perspectiva de gènere permetrà generar espais i entorns lliures i segurs per a la pràctica cultural, amb respecte i reconeixement a les diversitats de gènere, així com amb la garantia, la protecció i la promoció dels drets humans i culturals. També caldrà visibilitzar el paper de les dones en la creació artística i la participació cultural, i emprendre mesures positives per tal de reivindicar la centralitat de les dones a la cultura.

Així doncs, la perspectiva de gènere i feminista ha d'estar present en la planificació, la gestió, l'execució i l'avaluació del conjunt de polítiques culturals municipals.

Planificació

El Pla estratègic Tarragona Cultura és una eina bàsica i imprescindible per planificar el desenvolupament de les polítiques públiques a mitjà i llarg termini, imaginant un ecosistema cultural desitjat i compartit. La planificació és necessària per donar una resposta reflexionada i consensuada a les necessitats reals i afrontar nous reptes i situacions en un entorn canviant i complex que ha de garantir els drets culturals. El sistema organitzatiu ha de ser flexible i adaptable, però també especialitzat en els valors i les línies que garanteixin aquests drets culturals, i ha d'integrar la mediació cultural com a metodologia de treball.

Per assolir canvis i incidència en l'acció cultural municipal a la ciutat, cal observar el punt de partida i fixar els horitzons cap als quals cal anar.

Transversalitat i interdisciplinarietat

Les polítiques culturals són transversals, ja que es projecten sobre àmbits i valors amplis i incideixen en diverses polítiques sectorials. La incorporació d'una mirada estratègica global dels drets culturals requereix un enfocament transversal, amb cooperació interdepartamental, espais de posada en comú, de reflexió, de disseny, i l'aplicació de programes i processos que facilitin el desenvolupament holístic de les persones i els col·lectius. De manera complementària, es dona resposta a la diversitat cultural, i sota lògiques de corresponsabilitat es projecten programes i serveis més ajustats a les necessitats i les perspectives ciutadanes, generant una resposta integral.

També cal remarcar la importància de l'encreuament, la hibridació, la trobada i la interacció entre professionals i agents de diferents disciplines artístiques i àmbits culturals, i facilitar espais d'intercanvi, simbiosi i creació compartida entre les diferents mirades expressives.

Governança participativa

La governança propicia marcs oberts per participar en la presa de decisions de la vida cultural de la ciutat i les línies estratègiques que defineixen les polítiques com a forma de democratització de la cultura. La governança participativa reforça la relació entre les institucions i les persones implicades en el desenvolupament i les pràctiques culturals establint nous vincles i reconeixements. Les institucions són més obertes, reactives, transparents, flexibles, i s'ajusten a les necessitats i voluntats de la població, que s'empodera i construeix identitats culturals més fortes i cohesionades.

Llengua catalana

Tot i l'augment del coneixement de la llengua, especialment entre els infants i les persones joves, el seu ús efectiu disminueix de manera sostinguda. Per això, prioritzar la presència del català en la vida cultural i promoure'n l'ús des d'una perspectiva inclusiva és clau per reforçar la cohesió i assegurar un accés equitatiu a la cultura. L'aposta per una cultura participativa i transformadora ha de tenir present la centralitat de la llengua com a vehicle de creativitat, expressió i convivència. Garantir la presència i l'ús efectiu del català en la vida quotidiana i cultural tarragonina —en la creació, la comunicació, la mediació i la participació— és un dels reptes per consolidar una cultura cohesionadora, inclusiva i arrelada al territori.

Territoris i xarxes

L'acció cultural s'ha d'impulsar des de diverses centralitats i policentralitats dins la ciutat, donant valor a la proximitat com a eina comunitària i d'accessibilitat. Cal reconèixer les propostes artístiques i les manifestacions culturals sorgides a tota la ciutat, visibilitzant l'enfortiment comunitari i d'identitat social.

La cultura ha de connectar territoris dins de la ciutat i teixir xarxes tant al seu interior com amb l'exterior, per esdevenir un pol actiu dins del Camp de Tarragona i els territoris propers, com són les Terres de l'Ebre i el Penedès. La ciutat ha de ser un node cultural del territori, interconnectada amb altres ciutats, municipis, xarxes i circuits professionals.

L'Ajuntament de Tarragona forma part de diferents xarxes professionals que permeten interconnectar-se i projectar estratègies comunes, com l'SPEEM, que integra teatres i

auditoris, la xarxa Reus-Alcover-Tarragona per a la creativitat artística o la Red Española de Teatros, Auditorios, Circuitos y Festivales de Titularidad Pública en l'àmbit de les arts escèniques, les relacions amb centres d'art de les Terres de l'Ebre en les arts visuals, les relacions territorials amb altres poblacions del Camp de Tarragona i el Penedès en l'àmbit casteller o l'equip de treball de la Diputació de Tarragona per fomentar la coordinació entre municipis, entre altres xarxes.

Sostenibilitat

La perspectiva de la sostenibilitat econòmica, ambiental i social en l'acció cultural municipal fomenta l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) proclamats per l'Assemblea General de les Nacions Unides. Cal vetllar per la sostenibilitat econòmica i de recursos materials i per l'impacte ambiental, alhora que des de l'àmbit cultural es fomenta l'educació i la sensibilització, el pensament crític i la reducció de desigualtats. Sense assolir els ODS d'una societat sana, segura, responsable, creativa i respectuosa amb si mateixa, amb els altres i el planeta, no serà possible garantir els drets culturals, ja que els drets humans són interdependents.

3. Diagnosi de la situació

Per a l'elaboració del Pla estratègic Tarragona Cultura és necessari conèixer les percepcions de l'estat de la cultura a Tarragona. L'encàrrec, fet a la Universitat Rovira i Virgili (URV), de Tarragona, va consistir a dissenyar un seguit de metodologies per recollir les opinions, els usos culturals de la ciutadania i les valoracions d'experts i persones que estan duent a terme activitat cultural a la ciutat, amb l'objectiu principal d'incorporar la veu de la ciutadania en aquesta diagnosi. Aquest document es pot veure complet en l'**annex 1** del Pla estratègic, així com al web municipal, en el qual es recullen les accions realitzades, els retorns de les taules participatives, resums i transcripcions de les jornades de reflexió, resultats de les enquestes i el document complet de la diagnosi. A continuació es recull un extracte de la metodologia participativa i els reptes sorgits com a resultat de les anàlisis elaborades per la Universitat Rovira i Virgili.

3.1. Metodologia participativa

El setembre del 2023 es va començar a treballar en la diagnosi sobre la situació de la cultura a la ciutat de Tarragona. La URV ha estat implicada en la fase prèvia d'acompanyament i elaboració de la diagnosi de la situació de la cultura a la ciutat de Tarragona, fent suport a la coordinació i definint el plantejament de les accions d'anàlisi. S'han dut a terme un seguit d'accions participatives, amb l'aportació de 1.500 persones, que han contribuït a definir l'estat de la cultura a Tarragona i a orientar el Pla estratègic cap al futur.

Totes aquestes accions participatives han permès recollir informació valuosa sobre les opinions, els usos i l'activitat cultural que lidera la ciutadania de Tarragona. Precisament un dels objectius de la cerca era mapar aquesta activitat cultural, amb dues finalitats: d'una banda, donar-li visibilitat des del web de l'Ajuntament i, de l'altra, poder desenvolupar mecanismes de mediació i coordinació entre l'activitat cultural promoguda des de l'Ajuntament i la que es genera a iniciativa ciutadana.

En aquesta diagnosi hi ressonen algunes paraules clau que han estat molt presents al llarg de tot el procés i que cal tenir en compte, perquè previsiblement hauran d'articular el futur Pla estratègic Tarragona Cultura. Són les següents: *dret a la cultura, mediació, democratització de la cultura, inclusió, governança, diversitat, mirada interseccional, accessibilitat, transformació social, policentralitat i iniciatives comunitàries*.

3.1.1. Accions realitzades

S'han organitzat nou jornades transversals sobre aspectes que afecten totes les branques culturals:

- Jornada «La perspectiva de gènere en la cultura» (2 de novembre de 2023)
- Jornada «Desenvolupament cultural comunitari» (7 de març de 2024)
- Jornada «L'accessibilitat, per garantir el dret de tothom a participar de la cultura» (4 d'abril de 2024)
- Jornada «Impacte econòmic i social de la cultura» (2 de maig de 2024)
- Jornada «Agenda 2030 de les Nacions Unides per al desenvolupament sostenible i els drets culturals» (6 de juny de 2024)
- Jornada «Joves i participació cultural» (10 d'octubre de 2024)

- Jornada «Comunicació i interacció cultural: reptes i estratègies» (24 d'octubre de 2024)
- Jornada «Cultura, diversitat i interculturalitat» (14 de novembre de 2024)
- Jornada «Educació i cultura com a eina de transformació social» (28 novembre de 2024)

I també disset taules participatives sectorials, sobre els diferents sectors culturals:

- Taula de treball del sector visual (13 de desembre de 2023 i 29 de febrer de 2024)
- Taula de treball del sector de lletres (20 de febrer i 20 de març de 2024)
- Taula de treball del sector de divulgació del patrimoni històric (28 de febrer i 10 d'abril de 2024)
- Taula de treball del sector arts escèniques (14 de març i 18 d'abril de 2024)
- Taula de treball d'alimentació, cuina i gastronomia (6 de maig i 10 de juny de 2024)
- Taula de treball de patrimoni immaterial i cultura popular (7 de maig i 17 de juny de 2024)
- Taula de treball d'indústries creatives, audiovisuals, disseny i multimèdia (30 de maig i 18 de juny de 2024)
- Taula de treball del sector musical (3 d'octubre de 2024)
- Taula de joves i participació cultural (17 d'octubre de 2024), a més de les dues sessions dels grups de treball per a l'àmbit Joves i Cultura del Pla local Tarragona Jove 2028
- Taula de treball al CFGS Animació Sociocultural i Turística (28 d'octubre de 2024)
- Taula de comunicació i interacció cultural (12 de novembre de 2024)

També vuit taules participatives, repartides pel territori, per acabar de recollir les demandes i propostes:

Dissabte 19 d'octubre de 2024, de les 11.30 a les 13 h:

- Bonavista (Centre Cívic)
- Ponent - Torreforta (Centre Cívic)
- Sant Salvador (Centre Cívic)
- La Móra - Tamarit (Associació de Veïns)

Dissabte 16 de novembre de 2024, de les 11.30 a les 13 h:

- Llevant (Escola Arrabassada)
- Sant Pere i Sant Pau (Centre Cívic)
- El Serrallo i Port (Teatret)
- Zones Centre (IMET)

I tres taules participatives de l'equip tècnic i de treballadores municipals de la cultura, com també nombroses reunions internes i transversals entre tècnics municipals de diferents àrees i departaments així com amb entitats i organismes implicats en el disseny d'aquest Pla estratègic.

A més a més, s'han dut a terme enquestes sobre les percepcions de les entitats i les persones pel que fa a la cultura, els usos..., amb la participació d'un centenar d'entitats i més de quatre-centes persones que han volgut col·laborar amb les seves aportacions. Aquestes

enquestes quedaran obertes perquè tothom pugui seguir fent les seves valoracions i es pugui comptar amb la seva opinió. Es pot fer a través de l'enllaç <https://www.tarragona.cat/cultura/pla-estrategic-tarragona-cultura/digues-hi-la-teva>.

El procés participatiu de la fase de diagnosi també ha inclòs trenta-quatre entrevistes en profunditat i videoentrevistes a gestors culturals i actius culturals amb incidència a Tarragona: onze a agents culturals, onze a gestors culturals i dotze videoentrevistes a actors municipals clau.

Ahora, s'ha aprofitat aquesta diagnosi per fer un Mapa de Recursos Culturals per recollir les referències culturals actives que incideixen sobre Tarragona, com a eina que ofereix un directori d'entitats, associacions, projectes, serveis culturals o artístics en forma de mapa interactiu. Aquest Mapa és una eina viva que s'anirà enriquint de manera continuada. Aquests són espais vius, que accepten altes de recursos i respostes a les enquestes. Hi podeu accedir a <https://www.tarragona.cat/cultura/pla-estrategic-tarragona-cultura/digues-hi-la-teva>.

Pel que fa a la participació, cal esmentar la col·laboració i la implicació de nombroses entitats, empreses i institucions en el desenvolupament d'aquesta fase de diagnosi, com és la dinamització de les taules participatives per part de Gabinet Ceres, La Bastida Participació, Fundació En Xarxa i El Far Cooperatiu, les entrevistes de la URV, Seijdrass i Uncle Jun Films, les aportacions de la comunicadora Laia Marín, La Costa, La Tremenda pel que fa a la comunicació, Avenir Consulting en el foment de la lectura, l'esmentada URV i la UOC a través de Nicolás Barbieri, especialista en drets culturals, entre moltes altres entitats i professionals. A més, les trenta-tres persones que han participat en les jornades, vingudes de tot arreu i especialistes en diferents àmbits culturals i transversals, també han fet aportacions a la realitat tarragonina.

Per finalitzar aquest procés, la Universitat Rovira i Virgili ha redactat l'informe de la diagnosi, presentat de forma oberta a la ciutadania durant el mes de març del 2025 per retre comptes sobre la participació i les persones que han col·laborat en aquesta fase de recollida de demandes i propostes que estableixen els reptes i marquen les línies estratègiques de la cultura a Tarragona.

3.1.2. Reptes prioritzats a partir de l'anàlisi de la diagnosi

A partir de l'estudi de les dades exposades anteriorment, la Universitat Rovira i Virgili identifica un seguit de reptes, que posteriorment es concretaran en objectius a plantejar en aquest Pla estratègic i també en accions específiques en cada àmbit o sector: arts escèniques i música, arts visuals, cicle festiu, cultura popular d'arrel tradicional i patrimoni immaterial, foment de la lectura, suport a la pràctica cultural i propostes d'accions a altres serveis municipals que també treballen en l'àmbit cultural municipal de forma transversal.

Comunicació i informació

La manca de canals clars de difusió i de coordinació entre agents culturals pot provocar coincidències entre programacions i dificultar la divulgació d'activitats. Per superar-ho, és essencial establir xarxes de col·laboració i espais de comunicació, com per exemple un punt d'informació cultural que centralitzi dades i fomenti la interacció entre actors i ciutadania, evitant simultaneïtats i potenciant la visibilitat. La insuficiència de recursos materials i

econòmics pot arribar a limitar la comunicació de les iniciatives, per la qual cosa potenciar els canals digitals i les estratègies adaptades a segments amb menys accés a la informació és un factor clau. La creació d'una marca cultural emergent que integri diversitat i accessibilitat, juntament amb altres eines com la promoció de creadors locals i un mapatge d'entitats, pot posicionar Tarragona com a referent cultural, abordant la desconexió amb certs segments poblacionals i garantint la participació de tota la comunitat.

Participació de forma continuada

El reconeixement de la ciutadania com a protagonista de la vida cultural local impulsa una democratització plena mitjançant processos d'escolta activa i sistemàtica. Això exigeix fomentar una implicació activa i sostinguda de la comunitat en la creació, la gestió i la governança cultural, mitjançant xarxes de col·laboració entre agents culturals i estructures permanents, com són les taules participatives. Cal superar obstacles com la manca d'espais participatius, la desconexió entre administracions i teixit cultural i la manca de representació de col·lectius minoritzats. S'hi plantegen solucions, com ara espais segurs i inclusius, la formació continuada, la perspectiva de gènere transversal i l'accessibilitat física, econòmica i social, assegurant que totes les veus siguin escoltades. L'eina de la mediació cultural pot facilitar la superació d'aquest repte. La participació activa no només reforça el sentiment d'identitat i pertinença, sinó que també afavoreix la cohesió social, el diàleg i el desenvolupament personal i professional de la ciutadania, garantint que la cultura local sigui inclusiva, representativa i transversal.

Avaluació i reflexió

Es posa de manifest la necessitat d'establir mecanismes d'anàlisi continuada de les polítiques i les accions culturals per adaptar-les a les necessitats reals de la comunitat i del territori, garantint així la seva rellevància i eficàcia. La manca d'eines analítiques per avaluar l'impacte cultural, social i econòmic limita la comprensió del paper de les accions culturals en la cohesió social i la participació ciutadana, i pot provocar que esdeveniments com els festivals estiguin desconnectats de les necessitats locals i es redueixi així el seu impacte. La participació activa de la comunitat en la definició de polítiques culturals és fonamental per assegurar que les iniciatives responguin als interessos locals, promovent un sentiment d'apropiació i identitat cultural. A més, és important adoptar una perspectiva inclusiva i interseccional que integri la diversitat i les realitats de col·lectius en risc d'exclusió. La falta d'un sistema d'avaluació continuada dificulta l'optimització dels recursos i la reflexió estratègica sobre inversions a llarg termini, per la qual cosa la creació d'espais oberts de reflexió pot ajudar a identificar necessitats específiques i millorar la coordinació entre actors locals.

Implicació dels joves

La implicació activa dels joves és un dels grans reptes de la ciutat, i per potenciar-la és essencial crear eines que facilitin la seva integració en activitats culturals, enriquint així l'oferta i reforçant el sentiment de pertinença. La diversitat social de la ciutat requereix atenció a les necessitats del jovent per evitar un aïllament. La creació d'espais de participació i diàleg cultural plural és fonamental per a la cohesió social, així com la formació dels joves per assegurar que les seves veus siguin escoltades. Malgrat les infraestructures existents i les oportunitats que brinda una ciutat universitària, hi ha una desconexió entre

les activitats culturals i els interessos juvenils, per la qual cosa cal ampliar la xarxa d'espais accessibles i atractius. La comunicació inclusiva i adaptada és clau per millorar la interacció amb la població jove i fomentar la seva implicació en la dinàmica cultural de la ciutat.

Simplificació i millora administrativa

La simplificació i millora administrativa a Tarragona es fonamenta en la necessitat d'incrementar la visibilitat i el suport institucional per a les polítiques culturals, que actualment es veuen limitades per la pressió econòmica i l'infrafinançament. Per afrontar aquests reptes, és crucial establir sistemes de subvencions més accessibles i estables, així com crear un punt d'informació cultural que millori la comunicació i la participació ciutadana. A més, aprofitar el context legislatiu favorable per promoure la transparència i la col·laboració intersectorial, juntament amb la digitalització, pot facilitar la simplificació dels processos administratius i una gestió més eficient. Finalment, fomentar la col·laboració entre agents culturals és essencial per implementar polítiques participatives efectives.

Perspectiva de gènere, mirada interseccional i diversitat

Les desigualtats econòmiques i estructurals representen amenaces significatives per a l'accés a la cultura, especialment per als col·lectius vulnerables, i es poden veure agreujades per resistències institucionals i socials que dificultin l'aplicació de pràctiques inclusives. Els estereotips de gènere i les discriminacions sistemàtiques limiten la participació i l'expressió de diverses veus en el sector cultural. No obstant això, hi ha oportunitats per avançar cap a una cultura més inclusiva, com ara la creació de guies de bones pràctiques i programes de formació sobre gènere i diversitat per a gestors culturals. La innovació en comunicació pot facilitar la difusió inclusiva de la cultura i ampliar-ne l'abast. La col·laboració intersectorial és clau per integrar polítiques inclusives adaptades a les necessitats de la comunitat, i el jovent pot ser un motor de canvi important en aquest procés.

Espais de trobada, de creació i de relació entre entitats artístiques i culturals

La manca d'espais de trobada i cooperació entre agents culturals, la comunitat i les institucions condiciona la programació cultural a Tarragona, ja que, tot i existir una xarxa cultural de base, els petits projectes poden necessitar més coordinació per garantir la seva sostenibilitat. La falta de sinergies entre creadors locals i l'Administració dificulta l'eficàcia de l'escena cultural. Es proposa la creació d'espais físics i virtuals per fomentar la cooperació entre entitats culturals i socials, per enfortir així el teixit cultural comunitari i les iniciatives col·lectives. Actualment, l'accés limitat a recursos municipals dificulta la creació de xarxes i col·laboracions. Aquesta cooperació ha de garantir la inclusió i la igualtat d'oportunitats per a tots els agents culturals, treballant des d'una perspectiva de gènere i interseccional, i promovent xarxes intramunicipals i intermunicipals per enriquir el panorama cultural.

Accés als recursos econòmics

L'accés als recursos econòmics és un dels principals reptes del sector cultural, afectat per una pressió econòmica constant i una manca de recursos que limita les polítiques culturals i la seva sostenibilitat. Les mancances pressupostàries i la competència amb altres sectors poden relegar la cultura i dificultar l'oferta d'activitats de qualitat i la gestió dels espais culturals. A més, la dependència de subvencions públiques inestables contribueix a la precarietat laboral i desincentiva la professionalització. No obstant això, hi ha oportunitats

per millorar l'accés als recursos, com ara la col·laboració publicoprivada i la llei de mecenatge, que poden diversificar les fonts de finançament. La creació de sistemes de subvencions més estables i accessibles és essencial per garantir el suport a iniciatives culturals. Incrementar el pressupost destinat a la cultura fins al 3 % recomanat és fonamental per abordar les mancances actuals i fomentar la dinamització i cooperació entre col·lectius culturals.

Recursos humans

La disponibilitat d'eines i recursos adequats és un dels principals reptes en la gestió dels recursos humans del sector cultural, ja que la demanda de les entitats sovint supera l'oferta. L'alta càrrega de tasques del personal de l'Àrea de Cultura limita la seva capacitat per fomentar la mediació cultural, fet que redueix l'impacte de les iniciatives. La recent creació d'un àmbit de suport a la creació cultural ofereix oportunitats per a l'assessorament i l'acompanyament en l'acció cultural ciutadana, i la formació del personal és essencial per millorar la professionalització del sector. La implementació de programes de formació pot ajudar a comprendre millor les necessitats de la comunitat i a crear un organigrama adequat. A més, la coordinació interna entre departaments municipals és clau per maximitzar l'impacte cultural, i la creació d'un espai interdepartamental pot facilitar aquesta col·laboració. En la mateixa línia, pot ajudar a definir clarament els perfils professionals i a dotar personal específic en comunicació per tal de garantir una gestió més eficient dels programes culturals.

Recursos materials

Tarragona disposa de diversos equipaments municipals i de la Diputació —com ara centres cívics i culturals, teatres, auditoris...— que són fonamentals per a l'activitat social i cultural, ja que fomenten la interacció entre col·lectius i contribueixen al desenvolupament i la democratització de la cultura. Aquests espais no només augmenten la demanda cultural i el compromís ciutadà, sinó que també faciliten l'exercici dels drets culturals. És essencial garantir l'accés a la cultura per a tota la població, tenint en compte la diversitat de públics i les necessitats de cada barri, ja que aquests equipaments són crucials per a la cohesió social i per reduir el desequilibri territorial. No obstant això, la manca d'infraestructures adequades i la desaparició de sales petites i de programes de foment de grups emergents com el D.O. han limitat les oportunitats per a bandes i grups culturals emergents i han reduït l'oferta cultural per a la joventut. La gestió coordinada dels equipaments culturals, especialment dels centres cívics i les biblioteques, és un aspecte a millorar, ja que poden actuar com a punts de trobada per a la mediació cultural. A més, la reconversió d'espais en desús per a usos culturals i la policentralitat cultural poden afavorir la diversitat i l'accés igualitari. Tanmateix, la insuficiència de recursos continua generant desigualtats en l'accés als recursos econòmics, materials i humans, cosa que limita l'aplicació de mesures inclusives i l'impuls de creadors i creadores locals.

Territorialitat

La territorialitat a Tarragona es veu afectada per dinàmiques que perpetuen les desigualtats socioeconòmiques entre el centre urbà i certes àrees perifèriques. La competència en l'assignació de recursos pot desviar el finançament cap a altres sectors i limitar el desenvolupament d'iniciatives a les zones més allunyades, mentre que la manca de relleu

generacional en l'àmbit associatiu pot generar un buit cultural. La implicació comunitària és clau, però sovint es limita a moments puntuals; la innovació en comunicació pot ampliar l'accés i fomentar que hi hagi més participació cultural, especialment entre el jovent, que pot reforçar el sentiment de pertinença. La col·laboració entre entitats mitjançant xarxes de treball pot generar sinergies que potenciïn l'impacte cultural, i la reconversió d'espais en desús per a usos culturals pot dinamitzar zones menys actives. Adoptar un concepte de territorialitat més ampli, que inclogui regions com el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre, permet entendre millor les dinàmiques culturals i socials que influeixen en el desenvolupament cultural del territori.

La cultura com a dret

Els drets culturals es fonamenten en la llibertat de les persones per expressar les seves identitats, accedir al patrimoni i participar activament en la vida cultural, incloent-hi l'accés a recursos com són biblioteques, museus i teatres. Aquests drets impliquen reconèixer i respectar la diversitat cultural i promoure la igualtat d'oportunitats independentment de l'origen, la religió o el gènere. L'avantprojecte de drets culturals de la Generalitat de Catalunya estableix la cultura com un bé essencial i busca garantir l'accés universal a la vida cultural. No obstant això, un dels principals reptes és assegurar que la cultura sigui considerada un dret fonamental i accessible, ja que les dificultats d'accés en zones allunyades del centre o entre col·lectius vulnerables evidencien la insuficiència de polítiques inclusives. Aquesta situació pot generar una percepció d'exclusió que limita l'exercici ple d'aquest dret. La manca d'espais per a la participació ciutadana i d'iniciatives d'integració cultural pot dificultar el desenvolupament d'un teixit social divers i cohesionat. Per tant, és essencial considerar la cultura com un dret universal accessible per a tothom, promovent la participació activa en la creació i la difusió cultural, i treballar en la creació d'estructures de base que facilitin l'accés i la cohesió social a tota la ciutat de Tarragona.

4. Objectius del Pla estratègic Tarragona Cultura

A partir dels reptes sorgits en la diagnosi es defineixen els objectius generals i específics del Pla estratègic Tarragona Cultura.

4.1. Objectius generals

- OG1. El Pla estratègic ha de ser una eina per impulsar la cultura com a dret, i l'accés equitatiu a la cultura n'ha de ser el plantejament vehicular.
- OG2. Articular l'acció cultural municipal perquè esdevingui una eina comuna de treball i planifiqui els eixos d'actuació dels anys vinents.
- OG3. Impulsar la participació, l'accessibilitat, el gènere i la sostenibilitat com a eixos transversals, i la mediació com a metodologia comuna per al desplegament dels programes culturals.
- OG4. Estructurar i desenvolupar una estratègia de comunicació com a eina per promoure l'ús dels serveis i els programes culturals i que alhora faciliti l'accés, l'assessorament, la informació i la comunicació bidireccional entre els ciutadans i l'Ajuntament.

4.2. Objectius específics

A continuació es defineixen els objectius específics que s'activen arran dels reptes plantejats anteriorment.

Eix 1. Governança participativa i mediació cultural per garantir els drets culturals.

- E1/OE1. Fomentar la governança cultural reconeixent els ciutadans i els col·lectius com a actors clau en el disseny de les polítiques culturals.
- E1/OE2. Implementar la mediació cultural com a eina de treball per garantir la proximitat amb les persones, els col·lectius, el context i la comunitat.
- E1/OE3. Enfortir el binomi cultura-educació establint un diàleg continu per treballar les arts en l'educació, reglada o no.

Eix 2. Comunicació bidireccional, informació dels serveis culturals.

- E2/OE4. Reconèixer el valor de la comunicació presencial i propera, així com de la comunicació digital com a eina oberta i creativa.
- E2/OE5. Potenciar l'atenció directa, personalitzada i amb escolta activa i receptiva amb la ciutadania.

Eix 3. Donar suport i visibilitat a les oportunitats sorgides del teixit cultural i posar els joves al centre dels processos de gestió cultural.

- E3/OE6. Generar processos de gestió i coproducció cultural per millorar la interacció amb persones joves, empoderant-les i visibilitzant-les.
- E3/OE7. Generar eines de suport a les iniciatives culturals de diferents col·lectius, fomentant la participació i donant valor a la creació local.

Eix 4. Dinamitzar el territori amb xarxes d'agents culturals i també de proximitat.

- E4/OE8. Generar espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals.
- E4/OE9. Projectar accions i serveis culturals distribuïts pel territori, cooperant en dinàmiques socioculturals.

Eix 5. Desenvolupar la capacitat inclusiva de la cultura.

- E5/OE10. Impulsar l'accessibilitat, la inclusió i l'equitat cultural per garantir la participació activa de tots els col·lectius.
- E5/OE11. Incorporar la perspectiva de gènere i impulsar mirades feministes en els processos, les accions i les comunicacions culturals.

Eix 6. Planificar, impulsar i desplegar programacions i consolidar les accions estables.

- E6/OE12. Vetllar per la plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals municipals.
- E6/OE13. Desplegar els plans d'acció cultural que nodreixen el Pla estratègic Tarragona Cultura.
- E6/OE14. Vertebrar programes estables i sostenibles.

Eix 7. Projectar i planificar recursos estables: infraestructurals, econòmics i humans.

- E7/OE15. Disposar d'un organigrama i dels recursos humans adients a les necessitats reals.
- E7/OE16. Proporcionar les eines de planificació dels recursos materials i infraestructurals, especialment pel que fa a equipaments culturals i biblioteques.
- E7/OE17. Adequació dels recursos econòmics en un horitzó progressiu.

Eix 8. Avaluació i reflexió.

- E8/OE18. Introduir i promoure l'avaluació en el desenvolupament dels plans, projectes i programes culturals com a eina de millora continuada.
- E8/OE19. Incorporar espais de reflexió i coneixement com a eina facilitadora de la gestió i l'avaluació cultural.

5. Línies estratègiques

5.1. Línies estratègiques generals

A partir de la diagnosi, s'identifiquen els vuit principals eixos o àmbits estratègics que guien les polítiques culturals d'aquest Pla i en defineixen les línies estratègiques. Són el marc que orienta la transformació de la realitat cap a una visió desitjada, i que ens empeny a intervenir en el present des del que som cap al que volem esdevenir. Així doncs, les línies estratègiques i els reptes que defineixen el futur desitjat i compartit són els que s'expliquen a continuació.

E1. Governança participativa i mediació cultural per garantir els drets culturals.

És inevitable establir estratègies de governança de les polítiques públiques culturals, ja que aplicant metodologies de diàleg es defineixen les línies estratègiques encaminades a la millora del servei públic i a la proximitat. És la participació activa, la reflexió i el debat el que crea processos de construcció de democratització. Cal aplicar la mediació cultural com a metodologia i posar en relació la creació amb les persones i el context, generant noves oportunitats de coneixement conscient i crític de la societat i fent valer el potencial de la comunitat vers una ciutat més connectada i cohesionada.

Reptes:

- E1/R1. Impulsar espais de diàleg i governança participada.
- E1/R2. Aplicar la mediació cultural com a metodologia de treball.
- E1/R3. Impulsar accions formatives per a professionals del sector, artistes i ciutadans en general per generar reflexió i aprenentatges actius.
- E1/R4. Potenciar els projectes de dinamització sociocultural.
- E1/R5. Afavorir la proximitat entre artistes i educació, reglada o no.

E2. Comunicació bidireccional, informació dels serveis culturals.

Cal unificar la visió i la gestió de la comunicació, amb una mirada global de servei públic cultural. És necessari promoure una comunicació cultural que connecti amb la diversitat de persones i col·lectius, fomentant canals de diàleg bidireccionals i participatius. Per aquest motiu, és d'interès prioritzar els punts d'informació cultural de manera directa, personalitzada i amb escolta activa.

Reptes:

- E2/R6. Comunicar els serveis públics estables de cultura, més enllà de la programació.
- E2/R7. Actualitzar les eines de comunicació: web i espai públic.
- E2/R8. Reforçar els espais d'informació i atenció bidireccional, de manera directa, personalitzada i amb escolta activa.
- E2/R9. Reconèixer i fer un mapatge de recursos i actius culturals.
- E2/R10. Incorporar la diversitat de veus en el diàleg i vetllar perquè la comunicació tingui en compte més col·lectius.

E3. Donar suport i visibilitat a les oportunitats sorgides del teixit cultural i posar els joves al centre dels processos de gestió cultural.

L'Ajuntament no només ha de prestar un servei públic, sinó que també ha de valorar i reforçar els nombrosos recursos i actius culturals del territori. Cal promocionar i fomentar el talent creatiu i el teixit associatiu cultural mitjançant projectes de suport, així com facilitar la coordinació entre col·lectius, professionals, associacions i tècnics per donar una resposta coherent i fonamentada en el servei públic, insistint en la simplificació administrativa.

Ahora, cal reconèixer i posicionar els joves i la creació emergent en el centre de les accions culturals i incloure'ls en els projectes de la ciutat com a agents crítics i transformadors, especialment pel que fa a la sostenibilitat i la inclusió.

Reptes:

- E3/R11. Valorar i reforçar els recursos i els actius culturals del territori.
- E3/R12. Impulsar els projectes culturals i creatius mitjançant convocatòries públiques.
- E3/R13. Donar facilitat administrativa als recursos culturals.
- E3/R14. Col·laboració i transversalitat municipal i coordinació en l'àmbit cultural.
- E3/R15. Posicionar els joves i la creació emergent en el centre de les accions culturals.
- E3/R16. Promocionar projectes culturals en què els joves siguin protagonistes.

E4. Dinamització del territori amb xarxes d'agents culturals i també de proximitat.

La cultura ha de ser present en els espais socioculturals distribuïts per la ciutat, ja que són espais d'acollida, amb incidència en el context, que fomenten la pràctica cultural tenint en compte la mirada interseccional.

Cal teixir espais de col·laboració entre els agents culturals del territori, entès com un àmbit que va més enllà de la ciutat. Els recursos del Camp de Tarragona, el Penedès i les Terres de l'Ebre aporten valor i oportunitats per crear projeccions culturals comuns, així com xarxes professionals més enllà del territori.

A més a més, és especialment necessari dinamitzar el territori des del foment de la lectura, posant la lectura al centre dels programes municipals, ja que, a més d'enriquir i transformar les persones, també és una eina de cohesió que se sobreposa a les desigualtats. La manca de biblioteques públiques a la ciutat requereix analitzar i promoure la lectura des d'una perspectiva àmplia, policentralitzada, i amb la complicitat de les sinergies comunitàries.

Reptes:

- E4/R17. Fomentar la pràctica cultural en els espais socioculturals distribuïts per la ciutat.
- E4/R18. Gestar espais de col·laboració entre els agents culturals del territori, entès com un àmbit que va més enllà de la ciutat.
- E4/R19. Dinamitzar el territori des del foment de la lectura.

E5. Desenvolupar la capacitat inclusiva de la cultura.

Cal reforçar l'accessibilitat, la perspectiva de gènere, la diversitat i la mirada interseccional mitjançant estratègies d'atenció a la diversitat, garantint l'accés als recursos culturals, tant en la participació com en la creació, i promovent nous conceptes i relats.

Reptes:

- E5/R20. Enfortir l'accessibilitat, la perspectiva de gènere, la diversitat i la mirada interseccional en la cultura.
- E5/R21. Centrar l'atenció en la diversitat i afavorir l'accessibilitat als recursos culturals.

E6. Planificar, impulsar i desplegar programacions i consolidar les accions estables.

Les línies d'acció i les programacions culturals de cada àmbit o sector han de ser consistents i planificades en un pla d'acció que posteriorment s'ha de desplegar, amb la finalitat d'executar les accions plantejades, especialment per consolidar els programes i les programacions i fer-los sostenibles en el temps.

Reptes:

- E6/R22. Assolir la plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals municipals.
- E6/R23. Desplegar els plans d'acció cultural que nodreixen el Pla estratègic Tarragona Cultura.

E7. Projectar i planificar recursos estables: infraestructurals, econòmics i humans.

Per crear un ecosistema cultural de ciutat i garantir l'accés a la cultura és necessari definir el Pla d'equipaments, amb el qual es dibuixa el full de ruta, i, lligat a aquest, el Pla de biblioteques, de compliment obligatori, amb la finalitat d'assegurar el fet lector com a dret fonamental. Per evolucionar en aquests aspectes i desenvolupar el Pla estratègic és primordial estructurar un organigrama realista, ajustat als fluxos de treball i al context cultural municipal. Per tot això, caldrà assignar els recursos econòmics adients i realistes, plantejats en un horitzó progressiu. Així mateix, caldrà fomentar el poder transformador de la cultura i la creativitat, garantint un desenvolupament sostenible.

Reptes:

- E7/R24. Definir el Pla d'equipaments.
- E7/R25. Estructurar el Pla de biblioteques.
- E7/R26. Reformular un organigrama realista.
- E7/R27. Adequar els recursos econòmics plantejats en un horitzó progressiu.
- E7/R28. Dissenyar i desenvolupar projectes culturals sostenibles.

E8. Avaluació i reflexió.

Es posa de manifest la necessitat d'establir mecanismes que permetin analitzar les polítiques i les accions culturals de manera continuada per tal d'adaptar-les a les necessitats reals de la comunitat i del territori, i alhora complir amb la transparència i el retiment de

comptes. La creació d'espais oberts de reflexió i coneixement contribueix a identificar necessitats específiques i a millorar i adaptar el servei a les persones i els col·lectius. La proximitat també contribueix a enriquir les avaluacions qualitatives i a consciència, així com els impactes de la transformació sociocultural a llarg termini.

Reptes:

- E8/R29. Constituir mecanismes d'anàlisi de les polítiques i les accions culturals.
- E8/R30. Crear espais oberts de reflexió i coneixement.
- E8/R31. Elaborar avaluacions qualitatives dels impactes de la transformació sociocultural a llarg termini.

5.2. Quadre d'objectius generals i específics

A continuació es presenta una relació dels objectius generals (OG), els objectius específics (OE) i els reptes (R) plantejats fins al moment, i que posteriorment donaran peu a les accions que desenvoluparan els diferents plans d'acció sectorials o transversals.

OG1. El Pla estratègic ha de ser una eina per impulsar la cultura com a dret, i l'accés equitatiu a la cultura n'ha de ser el plantejament vehicular.	E1/OE1. Fomentar la governança cultural reconeixent els ciutadans i els col·lectius com a actors clau en el disseny de les polítiques culturals.	E1/R1. Impulsar espais de diàleg i governança participada.
		E1/R3. Impulsar accions formatives per a professionals del sector, artistes i ciutadans en general per generar reflexió i aprenentatges actius.
	E1/OE2. Implementar la mediació cultural com a eina de treball per garantir la proximitat amb les persones, els col·lectius, el context i la comunitat.	E1/R2. Aplicar la mediació cultural com a metodologia de treball.
		E3/R13. Donar facilitat administrativa als recursos culturals.
	E1/OE3. Enfortir el binomi cultura-educació establint un diàleg continu per treballar les arts en l'educació, reglada o no.	E1/R5. Afavorir la proximitat entre artistes i educació, reglada o no.
	E3/OE6. Generar processos de gestió i coproducció cultural per millorar la interacció amb persones joves, empoderant-les i visibilitzant-les.	E3/R15. Posicionar els joves i la creació emergent en el centre de les accions culturals.
		E3/R16. Promocionar projectes culturals en què els joves siguin protagonistes.
	E3/OE7. Generar eines de suport a les iniciatives culturals de diferents col·lectius, fomentant la participació i donant valor a la creació local.	E1/R4. Potenciar els projectes de dinamització sociocultural.
	E4/OE8. Generar espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals.	E4/R18. Gestació d'espais de col·laboració entre els agents culturals del territori, entès com un àmbit que va més enllà de la ciutat.
		E3/R14. Col·laboració i transversalitat municipal i coordinació en l'àmbit cultural.
	E4/OE9. Projectar accions i serveis culturals distribuïts pel territori, cooperant en dinàmiques socioculturals.	E4/R17. Fomentar la pràctica cultural en els espais socioculturals distribuïts per la ciutat.
		E4/R19. Dinamitzar el territori des del foment de la lectura.

	E5/OE10. Impulsar l'accessibilitat, la inclusió i l'equitat cultural per garantir la participació activa de tots els col·lectius.	E5/R20. Enfortir l'accessibilitat, la perspectiva de gènere, la diversitat i la mirada interseccional en la cultura.
		E5/R21. Centrar l'atenció en la diversitat i afavorir l'accessibilitat als recursos culturals.
	E8/OE19. Incorporar espais de reflexió i coneixement com a eina facilitadora de la gestió i l'avaluació cultural.	E1/R1. Impulsar espais de diàleg i governança participada.
OG2. Articular l'acció cultural municipal perquè esdevingui una eina comuna de treball i planifiqui els eixos d'actuació dels anys vidents.	E6/OE12. Vetllar per la plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals municipals.	E3/R14. Col·laboració i transversalitat municipal i coordinació en l'àmbit cultural.
		E6/R22. Assolir la plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals municipals.
	E6/OE13. Desplegar els plans d'acció cultural que nodreixen el Pla estratègic Tarragona Cultura.	E6/R23 Desplegar els plans d'acció cultural que nodreixen el Pla estratègic Tarragona Cultura.
	E6/OE14. Vertebrar programes estables i sostenibles.	E7/R28. Dissenyar i desenvolupar projectes culturals sostenibles.
	E7/OE15. Disposar d'un organigrama i dels recursos humans adients a les necessitats reals.	E7/R26. Reformular un organigrama realista.
	E7/OE16. Proporcionar les eines de planificació dels recursos materials i infraestructurals, especialment pel que fa a equipaments culturals i biblioteques.	E7/R24. Definir el Pla d'equipaments.
		E7/R25. Estructurar el Pla de biblioteques.
	E7/OE17. Adequació dels recursos econòmics en un horitzó progressiu.	E7/R27. Adequar els recursos econòmics plantejats en un horitzó progressiu.
		E3/R12. Impulsar els projectes culturals i creatius mitjançant convocatòries públiques.
	E8/OE18. Introduir i promoure l'avaluació en el desenvolupament dels plans, projectes i programes culturals com a eina de millora continuada.	E8/R29. Constituir mecanismes d'anàlisi de les polítiques i les accions culturals.
		E8/R31. Elaborar avaluacions qualitatives dels impactes de la transformació sociocultural a llarg termini.
	E8/OE19. Incorporar espais de reflexió i coneixement com a eina facilitadora de la gestió i l'avaluació cultural.	E8/R30. Crear espais oberts de reflexió i coneixement.
	E4/OE8. Generar espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals.	E3/R14. Col·laboració i transversalitat municipal i coordinació en l'àmbit cultural.
	E4/OE9. Projectar accions i serveis culturals distribuïts pel territori, cooperant en dinàmiques socioculturals.	E4/R17. Fomentar la pràctica cultural en els espais socioculturals distribuïts per la ciutat.
	E3/OE6. Generar processos de gestió i coproducció cultural per millorar la interacció amb persones joves, empoderant-les i visibilitzant-les.	E3/R15. Posicionar els joves i la creació emergent en el centre de les accions culturals.
		E3/R16. Promocionar projectes culturals en què els joves siguin protagonistes.

OG3. Impulsar la participació, l'accessibilitat, el gènere i la sostenibilitat com a eixos transversals, i la mediació com a metodologia comuna per al desplegament dels programes culturals.	E3/OE7. Generar eines de suport a les iniciatives culturals de diferents col·lectius, fomentant la participació i donant valor a la creació local.	E3/R11. Valorar i reforçar els recursos i els actius culturals del territori.
	E5/OE10. Impulsar l'accessibilitat, la inclusió i l'equitat cultural per garantir la participació activa de tots els col·lectius.	E5/R20. Enfortir l'accessibilitat, la perspectiva de gènere, la diversitat i la mirada interseccional en la cultura.
	E5/OE11. Incorporar la perspectiva de gènere i impulsar mirades feministes en els processos, les accions i les comunicacions culturals.	E5/R21. Centrar l'atenció en la diversitat i afavorir l'accessibilitat als recursos culturals.
		E5/R20. Enfortir l'accessibilitat, la perspectiva de gènere, la diversitat i la mirada interseccional en la cultura.
OG4. Estructurar i desenvolupar una estratègia de comunicació cultural com a eina per promoure l'ús dels serveis i els programes culturals i que alhora faciliti l'accés, l'assessorament, la informació i la comunicació bidireccional entre els ciutadans i l'Ajuntament.	E2/OE4. Reconèixer el valor de la comunicació presencial i propera, així com de la comunicació digital com a eina oberta i creativa.	E2/R6. Comunicar els serveis públics estables de cultura, més enllà de la programació.
		E2/R7. Actualitzar les eines de comunicació: web i espai públic.
		E2/R9. Reconèixer i fer un mapatge de recursos i actius culturals.
	E2/OE5. Potenciar l'atenció directa, personalitzada i amb escolta activa i receptiva amb la ciutadania.	E2/R8. Reforçar els espais d'informació i atenció bidireccional, de manera directa, personalitzada i amb escola activa.
	E5/OE11. Incorporar la perspectiva de gènere i impulsar mirades feministes en els processos, les accions i les comunicacions culturals.	E2/R10. Incorporar la diversitat de veus en el diàleg i vetllar perquè la comunicació tingui en compte més col·lectius.

5.3. Eixos transversals

Els eixos de treball transversals que impregnen tots els plans d'acció i metodologies de treball de la cultura municipal són aquells que s'apliquen en la nostra quotidianitat i que són inherents a les maneres de fer. El Pla estratègic Tarragona Cultura vertebrà les accions en relació amb la participació com a metodologia de treball, la perspectiva de gènere, l'accessibilitat i la sostenibilitat, amb la finalitat d'apropar i promoure els drets culturals des de l'estratègia cultural municipal. Aquests eixos transversals es troben desenvolupats en l'**annex 2** d'aquest Pla estratègic.

5.3.1. Participació com a metodologia de treball

L'equitat i l'accés a la cultura és el dret que tenen totes les persones a participar lliurement en la vida cultural, ja sigui com a consum i gaudi, com a creadores artístiques, per desenvolupar pràctiques culturals o com a forma de governança. Si bé les tres primeres accions es desenvolupen més àmpliament en els plans d'acció sectorials, la governança participativa mereix ser tractada com una mesura transversal, a aplicar en tots els plans d'acció.

Com manifesta el doctor Nicolás Barbieri en la introducció del Pla estratègic Tarragona Cultura, «el dret a participar en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de polítiques culturals és un dret cultural», i aquesta dimensió participativa s'aborda des de la governança, entesa com a «formar part de processos de deliberació i decisió sobre la vida cultural pública de la ciutat, des de participar en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de polítiques culturals fins a organitzar activitats pròpies».

Alhora, el Pla de mediació inclòs en aquest Pla estratègic també defensa que «la governança participativa no només fomenta la inclusió, sinó que també enriqueix el procés creatiu i de presa de decisions, ja que integra de manera diversa altres perspectives i formes de fer. Aquesta manera d'organitzar-se garanteix que les iniciatives culturals siguin més representatives i responguin millor a les necessitats i els desitjos de la comunitat».

El nou paradigma de governança cultural dona legitimitat a les polítiques culturals i genera valor social, impacte comunitari, identitat i posicionament. Per aquest motiu, des del Pla estratègic Tarragona Cultura es plantegen mecanismes, eines i canals de participació i diàleg que fomentin la transparència, la participació, el coneixement i el reconeixement. Alhora, es treballa per garantir l'accessibilitat a aquests espais i per dissenyar unes polítiques culturals públiques més ajustades a les necessitats i les realitats de la ciutat, vetllant per la inclusió, la diversitat, els drets culturals i la democràcia cultural. Aquests espais de governança cultural reconeixen els ciutadans i els col·lectius com a actors clau en el disseny de les polítiques culturals.

Objectiu general

OGTP. Impulsar la participació com a eina de governança de les polítiques públiques culturals.

Objectius específics

- OETP1. Promoure espais de diàleg i de reflexió com a eina de participació en les polítiques públiques culturals.

Cal establir canals de diàleg i espais de participació estables en els quals, de forma dinamitzada, es debati sobre les línies de treball de la gestió cultural a la ciutat, tant en forma d'avaluació i retiment de comptes com de disseny de les futures accions. Com a mínim, anualment es convocaran taules participatives de cada sector o àmbit cultural, tal com es va fer en la diagnosi d'aquest Pla estratègic, en la qual també es va demostrar la seva necessitat i demanda com a eina facilitadora de la gestió i l'avaluació cultural. Es mantindran els òrgans estables de participació o consells municipals, vetllant per la dinamització de les persones que en formin part, amb la finalitat de donar cabuda a diversos punts de vista i diversitats, i promovent l'equitat interseccional.

Alhora, és necessari generar espais de reflexió, de coneixement i pensament en els quals es plantegin aspectes globals i transversals, de noves tendències i innovació, de drets culturals i equitat..., i s'impulsi l'autocrítica i es posin en qüestió les polítiques públiques per tal d'avançar des d'aquesta reflexió i pensament.

- OETP2. Generar espais de treball en xarxa de forma transversal i horitzontal.

És necessari fomentar els espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals. La cultura es projecta des de diferents institucions, territoris, àmbits, àrees, col·lectius..., i per tant és necessari gestionar les polítiques públiques des del treball col·laboratiu i coordinat. En aquests espais de debat, reflexió i gestió es manté una visió global i integradora de la cultura, en benefici de les persones i els col·lectius en tota la seva diversitat.

- OETP3. Impulsar programes de mediació cultural i espais participatius cogestionats en què les persones participants liderin i en siguin les protagonistes.

Els projectes de creació artística comunitària i mediació cultural posen les persones en una situació de participació activa i implicació en la definició dels processos i les pràctiques. Aquests processos són enriquidors en si mateixos pel que fa a aprenentatges, relacions i sinergies en les seves pràctiques i fomenten la diversitat de mirades i la inclusió. És necessari generar eines de suport per a les iniciatives culturals sorgides de processos de participació col·lectiva que expressen l'esperit creatiu i crític de la societat.

Accions a desenvolupar

- Convocar taules participatives sectorials anuals.
- Convocar els òrgans consultius estables i promoure la participació activa i dinàmica.
- Fomentar la participació en els òrgans estables consultius.
- Organitzar jornades de pensament i reflexió.
- Impulsar taules de coordinació interdepartamental i transversal en matèria de cultura municipal.
- Impulsar espais de treball en xarxa i la coordinació territorial en matèria de cultura.
- Fer l'acompanyament de projectes de mediació cultural i participació activa cogestionada.

5.3.2. Mesures transversals de perspectiva de gènere

La igualtat de gènere ha avançat a tot el món gràcies als esforços de governs, institucions i entitats civils, sorgits a partir de la Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing (1995) en la Quarta Conferència Mundial sobre la Dona. A partir d'aquí, i amb la pressió de l'establiment dels ODS de l'Agenda 2030, els estats han elaborat normatives i plans estratègics per transformar les societats promovent la igualtat reivindicada. En el camí, la Llei estatal 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes, estableix la necessitat de transversalitzar la perspectiva de gènere, sistematitzant-la en el disseny, la implementació, el seguiment i l'avaluació de les polítiques públiques. Posteriorment es reforça amb la Llei 15/2022, integral per a la igualtat de tracte i la no-discriminació.

A Catalunya ens basem en la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes, que té per objectiu «establir i regular els mecanismes i els recursos per a fer efectiu el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó de sexe en tots els àmbits, etapes i circumstàncies de la vida»; i la 19/2020, d'igualtat de tracte i no-discriminació. Una mica anterior a aquestes és la Llei 11/2014, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

A escala local, l'Ajuntament de Tarragona disposa del Pla de gènere i igualtat d'oportunitats (2024-2027) i del Pla de feminismes i interseccionalitat de la ciutat de Tarragona (2022-2026). Aquest últim estableix com a eix de treball la ciutat de drets, orientada «a la defensa de la igualtat de gènere i la diversitat en l'àmbit de l'educació, la salut, els drets sexuals i reproductius, els serveis socials, la cultura, l'esport i la vida associativa i política del territori». D'aquesta manera, la igualtat multidimensional s'aborda de manera multidisciplinària. Les accions i els indicadors del Pla estratègic Tarragona Cultura estan en consonància amb els plans de gènere i feminismes referenciats, així com els establerts en el distintiu SG City 50-50 per la Igualtat de Gènere, For Gender SEAL.

En l'àmbit cultural, reafirmem la voluntat d'incorporar una mirada interseccional en les nostres pràctiques culturals i programacions, com també la de vetllar pel reconeixement dels drets culturals —actualment en procés de regulació legislativa a escala estatal i nacional—, amb l'objectiu de garantir que totes les persones i comunitats puguin accedir a la cultura i participar-hi plenament. Aquest accés ha de ser en condicions d'igualtat, dignitat humana i no-discriminació envers la diversitat sexual i afectiva. Així, en el marc de l'elaboració del Pla estratègic Tarragona Cultura, i amb l'objectiu de garantir aquests drets, cal establir la perspectiva de gènere com un eix estratègic transversal i estructural de les polítiques culturals municipals, especialment pel que fa a la igualtat de gènere. Cal promocionar les accions culturals en aquest sentit per contribuir a superar les diferències i les discriminacions estructurals que afecten les dones i altres dissidències sexuals, i cal fer-ho incorporant la mirada feminista i de la interseccionalitat de manera sistèmica en les formes de veure i de fer, i en tot el desenvolupament del procés, sigui a iniciativa municipal o a proposta externa. A més a més, cal visibilitzar i reivindicar el paper de la dona i de les dissidències sexuals en les creacions artístiques i les pràctiques culturals.

Incorporar la perspectiva de gènere en l'àmbit cultural contribueix a transformar els fonaments tradicionals i a oferir una visió més inclusiva, que promou valors d'una societat més justa i igualitària.

Objectiu general

OGTG. Incorporar la perspectiva de gènere i impulsar mirades feministes en els processos, les accions i les comunicacions culturals.

Objectius específics

- OETG1. Participar de forma activa en els sistemes i els processos de sensibilització i detecció de discriminacions envers la perspectiva de gènere i altres discriminacions des d'una mirada interseccional.

És necessari crear narratives culturals més igualitàries i integradores i promoure mecanismes de prevenció, detecció i abordatge de les discriminacions per raó de gènere, treballant de manera coordinada amb Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+, per tal de donar suport a les polítiques internes i les accions desenvolupades. Per aquest motiu, cal augmentar la sensibilització en la promoció de les polítiques d'igualtat i formar els agents culturals en la detecció de conductes sexistes, micromasclismes i altres dinàmiques d'opressió, dotant-los d'eines per garantir respostes efectives davant de situacions no igualitàries.

- OETG2. Potenciar l'equitat de gènere en el disseny dels projectes culturals, la participació i l'accés.

És necessària la composició equilibrada en les programacions culturals, així com la promoció de la igualtat de gènere en els procediments de contractació pública i el desenvolupament dels projectes. Cal potenciar la creació i la participació cultural amb perspectiva de gènere, vetllant per la paritat, millorant la comunicació i fomentant el debat sobre la seva importància. A més, és necessari planificar segons les necessitats diferenciades per gènere i reorientar les accions culturals a pal·liar la bretxa existent. I també s'ha d'intentar vetllar per la paritat en els òrgans participatius estables. Tot això, mantenint el sistema estadístic d'indicadors de participació cultural desglossat per gènere i fent-ne difusió.

- OETG3. Vetllar per la perspectiva de gènere i la mirada interseccional en la comunicació cultural.

La comunicació cultural, entesa en un sentit ampli —escrita, verbal, no verbal, visual i digital—, és una eina clau per transmetre valors, imaginaris i representacions socials. Cal vetllar per la comunicació inclusiva, equitativa i respectuosa, garantint l'ús del llenguatge inclusiu en totes les comunicacions internes i de projecció externa, en els missatges i els formats, evitant l'ús de micromasclismes i patrons de gènere estigmatitzats. A més, cal realçar, comunicar favorablement i visibilitzar els rols de les dones i altres dissidències sexuals en les creacions i les accions culturals, afavorint-ne el ple reconeixement, especialment en la creació cultural.

Accions a desenvolupar

- Promoure mecanismes de prevenció, detecció i abordatge de les discriminacions per raó de gènere de manera coordinada amb Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+.
- Vetllar per la promoció de l'equitat en el treball municipal i la corresponsabilitat en els usos del temps.
- Formar i sensibilitzar els agents culturals en coeducació, en la promoció de valors i models igualitaris i en la identificació de conductes sexistes i micromasclismes, i dotar-los d'eines per respondre de manera efectiva davant de situacions no igualitàries.
- Fomentar la composició equilibrada pel que fa a la paritat de gènere en les programacions culturals.
- Promoure la igualtat de gènere en els procediments de contractació pública.
- Vetllar per la paritat en la participació cultural.
- Potenciar la programació amb perspectiva de gènere i dissidències sexuals i afectives.
- Promoure accions que visibilitzin i realcin la dona en les creacions artístiques i les pràctiques culturals.
- Planificar i reorientar les accions culturals (horaris, cures...) per pal·liar la bretxa existent.
- Vetllar per la paritat en els òrgans participatius estables.
- Mantenir el sistema estadístic d'indicadors de participació cultural desagregat per gènere i difondre'n els resultats.

- Formar en l'ús del llenguatge inclusiu i vetllar perquè s'apliqui tant en les comunicacions internes com en les de projecció externa, en tots els missatges i formats: escrit, verbal, no verbal, visual i digital.
- Reconèixer, visibilitzar i difondre els rols de les dones i altres dissidències sexuals en les creacions i les accions culturals.
- Fer un seguiment de les mesures transversals en la perspectiva de gènere.

5.3.3. Mesures transversals en accessibilitat

Una cultura inclusiva no distingeix gènere, ètnia, situació socioeconòmica o capacitats i requereix protecció de les polítiques públiques per tal que totes les persones puguin participar en la vida cultural i es garanteixi així el dret a la cultura. Aquest Pla estratègic és el primer pas en l'accessibilitat cultural, conscients que suposa molt més que el que es recull en aquest treball, però també obrint el camí de l'accessibilitat integral en un futur.

La comunitat internacional ha vetllat constantment per les oportunitats de millora de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat. L'article 30 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada el 2006, reconeix el dret de les persones amb discapacitat a participar en la vida cultural en igualtat de condicions que les altres, i els organismes públics han d'adoptar totes les mesures pertinents per assegurar-ho. La resolució detalla un seguit de punts, com ara l'accés a material cultural en formats accessibles, l'accés a teatres, museus, biblioteques o serveis culturals i altres activitats en formats accessibles, així com el desenvolupament i l'ús del potencial creatiu, artístic i intel·lectual, «no només en benefici propi sinó també per a l'enriquiment de la societat». Esmenta també el dret «al reconeixement i el suport de la seva identitat cultural i lingüística específica, incloses la llengua de signes i la cultura dels sords». A partir d'aquí es desenvolupen diverses normatives i directrius que obliguen les administracions a vetllar de manera activa per l'accessibilitat, perquè un entorn o servei pugui ser utilitzat pel màxim nombre de persones en condicions d'equitat. A escala estatal, ens regim pel Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, que estableix les bases de la Llei 13/2014 catalana, redactada paral·lelament, la qual pretén aconseguir una societat inclusiva i accessible que permeti avançar cap a la plena autonomia de les persones, eviti la discriminació i propiciï la igualtat d'oportunitats.

Ara bé, pel que fa a l'equitat cultural, cal fixar-se en el Codi d'accessibilitat de Catalunya, que, des del 2023, regula l'accessibilitat als serveis públics, entre els quals s'inclouen els actes i esdeveniments públics i els relacionats amb el patrimoni i la promoció cultural, com són les biblioteques, els museus i els equipaments d'arts visuals, i també les arts escèniques.

Així doncs, en els últims temps s'han anat incorporant polítiques i pràctiques per millorar l'accessibilitat i, en aquest cas, des del Pla estratègic, es planteja un avenç progressiu en l'accessibilitat cultural, prenent consciència dels drets de les persones amb diversitat funcional i sensorial i del compromís per la llibertat d'accés i el valor que la diversitat de perspectives i experiències pot aportar al conjunt de la societat i a la mateixa organització.

Per garantir el dret universal a la cultura, cal avançar en les millores de l'accessibilitat pel que fa a les barreres físiques, econòmiques, socials i informatives o comunicatives, i ampliar així el ventall de població que pugui gaudir de la cultura, tant pel que fa a l'accés com a la

pràctica. A més, cal que les accions empreses siguin sostenibles a llarg termini, es normalitzin i es consolidin en les pràctiques culturals.

Objectiu general

OGTA. Impulsar l'accessibilitat, la inclusió i l'equitat cultural per garantir la participació activa de tots els col·lectius.

Objectius específics

- OETA1. Promoure l'accessibilitat a la cultura pal·liant les barreres físiques i sensorials existents.

Més enllà de l'eliminació de les barreres arquitectòniques, cal tenir presents en tot moment les persones amb diversitat funcional i sensorial i acompanyar-les en l'accés a la cultura i a la seva pràctica, com a eina de desenvolupament personal i social. És necessari establir els mecanismes d'accés de manera normalitzada, ampliant els serveis adaptats gradualment. I alhora, també cal treballar amb sensibilitat i projectar l'accessibilitat des dels inicis de les programacions, garantint així la llibertat d'accés.

- OETA2. Vetllar per la comunicació accessible i inclusiva.

En primer lloc, és imprescindible comunicar-se amb les associacions i els col·lectius de persones amb diversitat funcional i sensorial per establir una relació propera pel que fa a les necessitats específiques i els relats culturals. A més a més, cal també comunicar els serveis públics, les programacions i les accions de manera accessible, amb materials adaptats que fomentin la participació més enllà de l'accessibilitat física. S'ha de comunicar l'accessibilitat també de manera accessible, establint relacions inclusives mitjançant aquesta comunicació.

- OETA3. Facilitar l'accés a la cultura a les persones amb més dificultat per accedir-hi.

L'accés a la cultura és un dret que dignifica les persones i normalitza la seva inclusió. A banda de les barreres físiques o sensorials, és necessari garantir el dret d'accés a les persones en situació de desigualtat o vulnerabilitat socioeconòmica establint canals de participació cultural, tant en l'accés al gaudi com en la seva pràctica. Cal disposar d'eines inclusives per a les persones en situació de risc d'exclusió cultural i vetllar per fomentar la participació en la diversitat cultural, incorporant diferents mirades ètniques o racialitzades, mitjançant el diàleg i l'intercanvi cultural.

Accions a desenvolupar

- Facilitar eines i mecanismes que garanteixin l'accessibilitat de les persones amb diversitat funcional o dificultats d'interacció amb l'entorn on se situa l'acció cultural.
- Promoure la incorporació d'activitats adaptades o accessibles.
- Promoure accions culturals en què les persones amb discapacitat siguin creadores, artistes i protagonistes actives.
- Establir mecanismes de comunicació amb els col·lectius de persones amb diversitat funcional i sensorial per conèixer-ne les necessitats específiques.
- Elaborar material informatiu o educatiu adaptat a les necessitats físiques i cognitives.
- Comunicar l'accessibilitat de les programacions.

- Disposar de mecanismes amb preus accessibles per a col·lectius en situació de vulnerabilitat socioeconòmica.
- Disposar de mesures d'accés a la cultura per a persones en situació de risc d'exclusió.
- Establir mecanismes de comunicació i diàleg amb col·lectius per afavorir la diversitat cultural.
- Fer un seguiment de les mesures transversals en l'accessibilitat.

5.3.4. Recomanacions per aplicar mesures de sostenibilitat

En l'annex 2 d'aquest Pla estratègic es recullen les referències i recomanacions en matèria de sostenibilitat aplicada a la cultura, especialment les que es reconeixen en la «Guia per aplicar la perspectiva basada en la protecció de la natura, la justícia social i la cultura democràtica a les produccions culturals», que s'estructura al voltant de quatre dimensions: missatges, activitats, organització i processos, i model econòmic.

Igualment, es recullen les referències i recomanacions en matèria de sostenibilitat aplicada a la cultura, especialment les que es reconeixen al Pla C de la Generalitat de Catalunya, que fa referència a l'impacte positiu en les activitats, la transformació social des del discurs i els missatges i la governança interna i coherència. Així mateix, es proposen recomanacions i consells en matèria de sostenibilitat, com ara «acompanyar les empreses culturals en la seva transició vers un model més sostenible», «promoure la capacitat de la cultura de transformar i crear noves narratives i el paper del sector cultural com a plataforma i altaveu per activar i inspirar un canvi en la societat cap a un futur sostenible» i «incorporar l'estratègia ambiental dins de l'ICEC i liderar el procés de transformació del sector cultural, creant aliances amb diferents agents, institucions i administracions, tant de l'ecosistema cultural com d'altres sectors».

A més a més, també es tenen en consideració les eines pràctiques per ajudar a implementar els ODS en l'àmbit cultural realitzada per la Red Española para el Desarrollo Sostenible i les indicacions del Pla de drets culturals en relació amb la sostenibilitat i l'Agenda 2030, en què la cultura es concep com a eix transversal en els ODS i té presència específica en algunes fites d'aquests objectius.

Les accions a desenvolupar de manera transversal en el Pla estratègic són:

- Incorporar mesures de sostenibilitat a l'hora de desenvolupar l'activitat o el projecte.
- Promocionar l'ús de la «Guia per aplicar la perspectiva basada en la protecció de la natura, la justícia social i la cultura democràtica a les produccions culturals» en el desenvolupament de l'activitat o el projecte.
- Impulsar accions o activitats per difondre noves narratives o el paper de la cultura en la protecció del medi ambient.

6. Resums dels marcs d'acció

Les polítiques culturals de l'Ajuntament de Tarragona es defineixen i es dibuixen a partir dels serveis que es desenvolupen i s'impulsen des de diversos àmbits i sectors municipals. Les aportacions de cadascuna de les iniciatives s'articulen des del servei públic i, com a tal, el Pla estratègic Tarragona Cultura dona resposta i aglutina els programes de l'àmbit cultural municipal. Per aquest motiu, el Pla estratègic ha estat elaborat amb una mirada col·laborativa, interdepartamental i de corresponsabilitat per donar cabuda a totes les iniciatives que contribueixin al desenvolupament dels drets culturals.

La concepció dels serveis públics municipals en què es vol incidir és molt àmplia, ja que no es pretén promoure un àmbit o sector concret sinó tot el sistema i els serveis culturals municipals.

Així, el Pla estratègic Tarragona Cultura està format per diferents plans d'acció, per a cada àmbit o sector d'actuació municipal, tant els culturals com els transversals. Aquests plans d'acció, interrelacionats i interdependents de l'estratègic, són els que transformen els reptes i les línies estratègiques plantejats en objectius i alhora en accions a dur a terme. Els plans d'acció recullen els programes i els projectes culturals existents i proposa els objectius de treball, aportant noves oportunitats i adaptacions a una cultura viva i en constant evolució. Per aquest motiu, cada pla d'acció manté una temporalitat diferent, en funció de les seves necessitats i realitats, i s'aniran actualitzant i adaptant quan acabi el seu cicle específic.

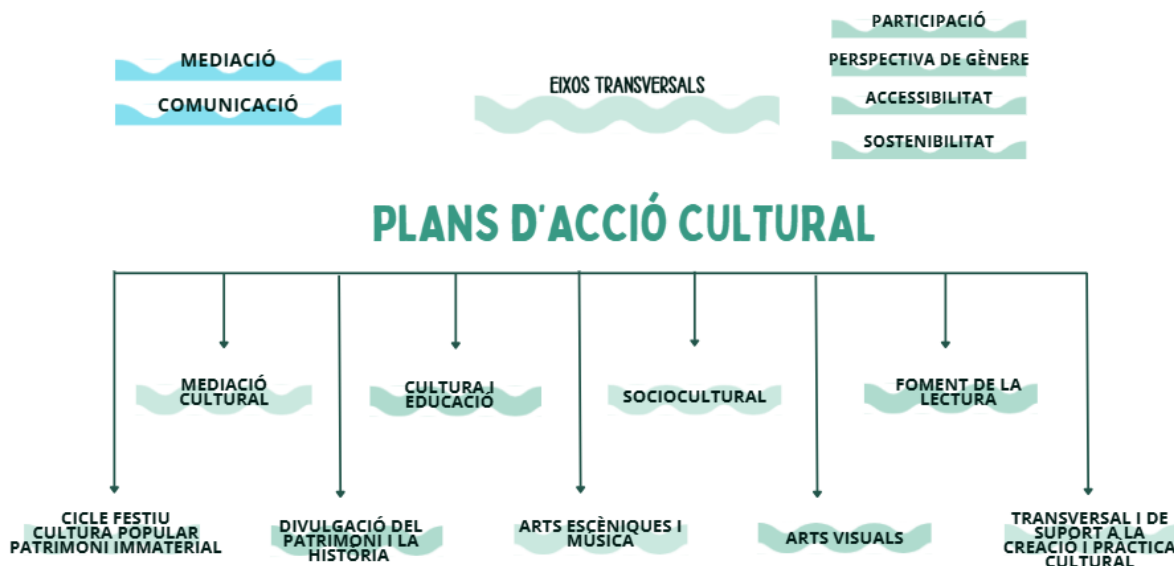
Cal destacar que alguns dels plans d'acció que es recullen a continuació han estat elaborats per primera vegada. Són, doncs, una oportunitat per reconèixer els programes i serveis implementats fins al moment i obren les portes a establir unes noves metodologies de treball a partir d'aquests. Alhora, també cal posar èmfasi en els plans d'acció que teixeixen serveis transversals i interdepartamentals i que plantegen també, en aquest inici, una nova mirada i visió global de coordinació i de servei públic.

A continuació es resumeixen els plans d'acció cultural de l'Ajuntament de Tarragona:

- Pla de mediació cultural, que estableix la metodologia de treball dels plans d'acció i dels serveis públics culturals
- Pla d'acció de cultura i educació
- Pla d'acció sociocultural
- Pla d'acció de foment de la lectura
- Pla d'acció del cicle festiu, la cultura popular d'arrel tradicional i el patrimoni immaterial
- Pla d'acció de divulgació del patrimoni i la història
- Pla d'acció d'arts escèniques i música
- Pla d'acció d'arts visuals
- Pla d'acció transversal i de suport a la creació i la pràctica cultural

Els plans d'acció complets, així com el Pla de comunicació, es troben annexats al Pla estratègic Tarragona Cultura per ordre correlatiu. Alhora, l'últim annex recull els plans d'acció i estratègics municipals amb els quals s'estableix connexió i coherència en les polítiques culturals.

ACCIÓ CULTURAL MUNICIPAL

6.1. Pla de mediació cultural

Resum del Pla de mediació cultural 2033 (annex 3)

La cultura no és un producte que s'hagi de gestionar exclusivament des d'una perspectiva tècnica i administrativa. És un procés viu, relacional i arrelat en el context social. Durant massa temps, la política cultural ha prioritzat la quantificació d'esdeveniments, l'oferta cultural i l'optimització de recursos per sobre de la qualitat i la profunditat de les experiències culturals. L'aparell administratiu de les institucions ha complicat els processos d'execució cultural i ha dificultat la capacitat transformadora potencial que podrien tenir els programes i els serveis culturals.

Avui és urgent un canvi de paradigma. La mediació cultural no és una pràctica opcional ni un complement dins de la gestió cultural. És una eina fonamental per garantir l'accés equitatiu a la cultura, activar processos de participació ciutadana i construir espais de diàleg i inclusió. No és una metodologia per a especialistes en cultura, sinó un enfocament imprescindible per a qualsevol model cultural sostenible i democràtic.

1. Cap a la construcció d'un nou model cultural a través de la mediació cultural

Per consolidar aquest canvi és imprescindible:

- Reconèixer la mediació cultural com un dret i una responsabilitat. No és un privilegi ni una pràctica marginal, sinó una peça clau en la democratització de la cultura.
- Dotar de temps i recursos la mediació cultural. No pot seguir sent una activitat residual que es du a terme «quan hi ha temps» o «si hi ha pressupost». Ha de ser integrada de manera estructural en les polítiques culturals.
- Visibilitzar la mediació cultural com una feina professional. La precarietat laboral de qui es dedica a la mediació cultural és una contradicció dins d'un model que busca

- generar espais de justícia social i participació equitativa. Cal valorar i dotar de recursos els professionals encarregats d'activar processos de mediació cultural.
- Superar la mirada instrumental de la cultura. Necessitem una gestió que comprengui la cultura com un ecosistema de relacions i significats, no només com un calendari d'activitats.
 - Implicar els agents polítics en aquest canvi de paradigma. La mediació cultural no és només una decisió tècnica; és una aposta política per un model cultural més obert, inclusiu i participatiu.

El Pla d'acció de mediació va més enllà d'una declaració d'intencions: és una crida a l'acció. La mediació cultural ha d'impregnar la pràctica quotidiana de la gestió cultural. No podem permetre que segueixi sent una excepció, una pràctica marginal o una estratègia de màrqueting cultural. És el cor d'una nova manera d'entendre la cultura, una manera que reconegui la seva capacitat transformadora i el seu arrelament a les comunitats.

El Pla estratègic Tarragona Cultura assumeix el compromís d'impulsar aquest canvi amb convicció i determinació. La cultura no pot seguir sent només un objecte de gestió; ha de ser un espai de construcció col·lectiva i d'emancipació social.

2. Per què la mediació cultural?

El Pla estratègic Tarragona Cultura estableix la mediació cultural com un eix clau per garantir els drets culturals, promovent la participació, l'equitat i la inclusió. Aquesta pràctica, que evoluciona des de la dinamització cultural, busca models de gestió més accessibles i participatius.

La mediació connecta institucions i ciutadans, activant drets culturals, fomentant el pensament crític i la cohesió social, en línia amb marcs internacionals com la Declaració Universal dels Drets Humans i l'Agenda 21 de la Cultura. Busca enfortir la participació ciutadana i l'equitat. Aquestes iniciatives reflecteixen el compromís de les institucions catalanes amb la cultura com un dret fonamental, promovent polítiques inclusives que integrin la mediació cultural com un eix per construir societats més equitatives.

L'objectiu general del Pla d'acció de Mediació Cultural és implementar la mediació cultural com a eina de treball per garantir la proximitat amb les persones, els col·lectius, el context i la comunitat. Així doncs, es tracta de consolidar la mediació cultural com a peça clau en les polítiques culturals de l'Ajuntament de Tarragona, amb tres objectius específics:

- Construir un imaginari comú sobre la mediació cultural com a articuladora de drets i promotora de cohesió social.
- Establir un marc metodològic i pràctic per guiar la implementació de processos de mediació, integrant participació, equitat i sostenibilitat.
- Reflexionar sobre les pràctiques existents en mediació cultural i oferir eines d'auto-diagnòstic, analitzant aspectes com la temporalitat, els espais, el procés creatiu i l'avaluació de l'impacte.

La mediació cultural requereix temps i recursos adequats per a la seva implementació efectiva. És una estratègia transformadora que articula processos de cocreació, participació

i experimentació col·lectiva, i que permet que les institucions culturals siguin espais oberts, significatius i sostenibles.

3. Principis rectors de la mediació cultural: un canvi de paradigma en les polítiques culturals

La mediació cultural proposa un gir respecte a les polítiques culturals basades en l'oferta cultural que prioritza els productes tangibles i l'impacte mesurat en termes econòmics. Si bé l'Ajuntament de Tarragona ha aplicat el principi de mediació cultural en el tracte habitual amb les entitats, cal traslladar aquesta mediació a la resta dels àmbits i sectors i continuar centrant-se en les persones i les seves necessitats i a transformar els processos culturals més enllà dels resultats immediats.

La mediació cultural es fonamenta en quatre principis rectors essencials:

- **Procés.** A diferència de les polítiques tradicionals, que prioritzen els productes finals, la mediació cultural valora el procés. Aquest enfocament posa èmfasi en la creació, la participació i la reflexió i promou una tasca contínua i flexible que s'adapta a les necessitats i els contextos de cada comunitat.
- **Transversalitat.** La mediació cultural connecta diversos sectors més enllà de l'àmbit cultural, com ara educació, joventut i centres cívics, promovent la col·laboració intersectorial i enfortint la connexió entre diferents àrees de la vida pública.
- **Context.** La mediació cultural s'adapta a les particularitats de cada territori i comunitat, prioritzant un model contextual que respongui a les realitats locals i promogui el benestar social per sobre de la rendibilitat econòmica.
- **Participació.** En lloc d'oferir una cultura accessible només per a alguns, la mediació promou la participació activa de la ciutadania, creant espais col·laboratius on les persones tenen un rol protagonista en el disseny i el desenvolupament dels processos culturals.

Aquests principis transformen la cultura, que deixa de ser només una eina de producció econòmica i és vista com un dret humà. La mediació cultural promou polítiques que posen al centre la cura de les persones i la seva participació, construint un projecte històric comú en què la cultura articula els vincles socials.

4. Diagnosi. Reptes identificats

- **Falta de transversalitat i coordinació interdepartamental.** La falta de coordinació entre departaments dificulta la implementació efectiva de les polítiques culturals i genera esforços descoordinats i duplicats.
- **Policentralització cultural i cohesió territorial.** La concentració d'activitats culturals als centres urbans limita l'accés equitatiu a les zones perifèriques, cosa que afecta la cohesió social.
- **Inclusió i diversitat cultural.** La diversitat cultural no sempre es reflecteix a les polítiques, la qual cosa pot portar a la invisibilització o la marginalització d'algunes expressions culturals.

- Necessitat de formació interna i mediació cultural. La falta de formació contínua en mediació cultural i inclusió social limita la capacitat dels equips municipals per implementar polítiques efectives.
- Participació activa de la ciutadania. La falta de mecanismes adequats per involucrar la ciutadania en les decisions culturals pot generar desconexió i desinterès en les iniciatives culturals.
- Sostenibilitat i avaluació d'impacte. L'absència d'una metodologia clara per avaluar l'impacte dels projectes culturals dificulta el seguiment efectiu i la millora contínua.
- Connexió educació-cultura. Existeix una desconexió entre el sistema educatiu i les activitats culturals, la qual cosa limita les oportunitats d'involucrar-se en l'art i la cultura des de les primeres edats.
- Accessibilitat i participació equitativa. L'accessibilitat cultural segueix sent un repte per a molts col·lectius vulnerables, com ara persones amb discapacitat o persones grans.
- Necessitat de donar continuïtat a les accions culturals. La manca de continuïtat en els projectes culturals pot disminuir la seva efectivitat i generar desconexió entre la cultura i la comunitat a llarg termini.

5. Impuls a la mediació cultural

En aquest apartat articulem com, a partir del diagnòstic del Pla estratègic Tarragona Cultura, les sessions de treball compartit durant mesos de treball, les trobades presencials i la relació estreta amb l'equip tècnic de Cultura de l'Ajuntament de Tarragona, s'han identificat àrees estratègiques que requereixen atenció per enfortir la mediació cultural en l'àmbit institucional. Aquestes àrees s'aborden des dels processos endògens (millora de la gestió interna) i els processos exògens (connexió amb la ciutadania i les institucions). Cada una inclou recomanacions específiques per promoure una gestió cultural més inclusiva, sostenible i participativa, en coherència amb el Pla estratègic Tarragona Cultura.

Processos endògens: millora de la gestió interna

- Governança participativa. És clau incloure diversos col·lectius en el disseny i l'avaluació d'iniciatives culturals per fomentar la seva participació i enfortir el sentit de pertinença. Això permet transformar la cultura en un procés dinàmic i col·laboratiu en lloc de ser un bé de consum passiu.
- Transversalitat. La cultura ha d'integrar-se amb altres àrees com són l'educació, la salut i la sostenibilitat per generar projectes amb més impacte. La col·laboració interdepartamental permet optimitzar recursos i abordar problemàtiques socials de manera integral.
- Formació interna. La capacitat contínua en mediació cultural, accessibilitat i inclusió enforteix la capacitat dels equips municipals per dissenyar i implementar polítiques innovadores i alineades amb les necessitats ciutadanes.
- Comunicació bidireccional. És fonamental garantir una comunicació clara i accessible perquè la comunitat compregui els projectes culturals i hi participi activament. La transparència i el diàleg reforcen la confiança i el compromís ciutadà.
- Avaluació. L'absència d'eines estandarditzades dificulta mesurar l'impacte dels projectes culturals. Un sistema d'avaluació integral és clau per garantir l'efectivitat de les iniciatives i la seva millora contínua.

Processos exògens: connexió amb la ciutadania i les institucions

- Mediació educació-cultura. L'art en l'educació fomenta la creativitat, el pensament crític i la participació activa des de la infància, i contribueix a un aprenentatge més complet i motivador. Integrar-lo a les escoles, a través de projectes col·laboratius amb institucions culturals, enforteix el sentit de pertinença i compromís social. Se suggereix repensar la relació entre cultura i educació mitjançant aliances sostenibles, espais oberts i programes a llarg termini.
- Equipaments i programacions culturals. Cal descentralitzar els espais culturals per garantir un accés equitatiu. A més de les activitats, han de promoure la reflexió i la participació activa. La mediació cultural transforma aquests espais en motors de canvi social. Es recomana acostar la cultura a diverses comunitats, generar programacions inclusives i fomentar una cultura crítica que impulsi el diàleg i la transformació social.
- Dinamització sociocultural i suport al teixit sociocultural. Els col·lectius culturals organitzats reflecteixen les necessitats locals i potencien la diversitat cultural, però sovint manquen de recursos. La creació de plataformes de suport en facilitaria el desenvolupament i la participació en la vida cultural. Es recomana oferir recursos, espais i xarxes de col·laboració per enfortir aquests col·lectius, promovent una cultura accessible, participativa i transformadora.
- Espais de pensament i reflexió. Els laboratoris culturals i les sessions obertes fomenten el coneixement compartit i l'exploració de nous models d'acció. Aquests espais permeten la inclusió, l'accessibilitat i el pensament crític i involucrar la ciutadania en la cultura. Es recomana organitzar trobades ciutadanes, crear espais interdisciplinaris d'innovació i garantir que les idees sorgides influeixin en les polítiques culturals.

Aquest document és una síntesi que es desplega en el Pla d'acció de mediació cultural.

6.2. Pla d'acció de cultura i educació

Resum del Pla d'acció de cultura i educació 2029 (annex 4)

La cultura i l'educació són dos elements que, de manera transversal, garanteixen la igualtat d'oportunitats, el pensament crític, la creativitat i els drets humans i culturals, posant les persones i la comunitat al centre de l'acció i del seu desenvolupament. Cal treballar perquè l'educació en les arts sigui un dret ciutadà, sense exclusions socials ni territorials, promovent sistemes d'accés als contextos educatius i culturals que, des de l'equitat, arribin a tots els infants, joves i famílies.

La Unesco defineix la cultura i l'educació com a part d'una visió renovada de l'educació basada en el respecte a la diversitat cultural i els drets humans, i fa incís en l'educació cultural i artística i, també, en l'aprenentatge del patrimoni material i immaterial i de la memòria, com a mitjà per ampliar les perspectives i aprofundir en el coneixement de la història i la societat.

Per la seva banda, el CoNCA vetlla pels ensenyaments artístics i per la presència de les arts en l'educació. En aquest àmbit, orienta la seva tasca a aportar eines d'anàlisi i propostes que propiciïn el debat per millorar l'articulació del sistema d'ensenyaments artístics a

Catalunya, i des del Fòrum de les Arts a l'Educació impulsa la presència de les arts, com a llenguatge i com a competència transversal, en l'educació obligatòria.

En l'àmbit tarragoní, el Projecte educatiu de ciutat, transversal i integral de tota la ciutat, és la base per a la construcció participativa de la ciutat educadora, en què l'educació es converteix en la peça clau per assolir un progrés sostenible i la garantia dels drets bàsics, la convivència, l'actiu de la participació i el resultat últim del benestar de tots els ciutadans. És necessari fomentar l'educació cultural i artística i el coneixement de la cultura, les arts i el patrimoni cultural per facilitar l'accés universal i la participació cultural, en el marc de garantir els drets culturals.

Conscients de la importància de la dotació de la dimensió cultural en l'àmbit educatiu, com a disciplines transformadores, integradores i cohesionadores de la societat i del pensament crític de l'individu, cal treballar l'impuls i el foment d'aquesta activitat tant dins com fora del sistema educatiu. Cal trobar espais de diàleg i establir aliances en la intersecció entre cultura, educació i comunitat. Vincular els àmbits de la cultura i l'educació per promoure la formació artística i humanística de l'alumnat propicia una educació més creativa i inclusiva.

L'àmbit de confluència de les polítiques de cultura i educació es relacionen de manera continuada amb les de mediació cultural, que s'estableixen al Pla estratègic de forma transversal. L'educació és una eina de mediació bàsica pel que fa al foment de la creativitat, la reflexió crítica, la participació, les relacions, els espais i les pràctiques artístiques transformadores.

En el marc municipal de la cultura i l'educació, des de l'Institut Municipal d'Educació, l'Àrea de Cultura, Joventut, Patrimoni i la Xarxa de Centres Cívics es duen a terme diferents projectes i activitats que encreuen contextos per treballar la cultura en un ecosistema educatiu. Alhora, també cal remarcar les iniciatives d'altres institucions, organismes o entitats que plantegen horitzons d'aplicació de les arts i la cultura en l'àmbit educatiu, en col·laboració amb accions municipals o bé de manera autònoma, i que per aquest motiu no són incloses en aquest Pla d'acció cultural municipal.

Objectius

L'objectiu general del Pla d'acció de cultura i educació, d'acord amb els objectius del Pla estratègic, és enfortir el binomi cultura-educació establint un diàleg continu per treballar la cultura i les arts en l'educació, en relació amb les premisses del present Pla d'acció i del Pla estratègic Tarragona Cultura.

Pel que fa als objectius específics, són:

- Definir una estratègia municipal comuna en l'acció educativa i cultural per ampliar drets d'accés, la participació i la pràctica artística basada en el coneixement i el re-coneixement dels projectes i les accions municipals d'educació i cultura.
- Incrementar les oportunitats educatives, culturals i artístiques de l'alumnat i les seves famílies.
- Promoure projectes d'educació no reglada en l'àmbit de la cultura com a eina per al desenvolupament personal i col·lectiu.
- Impulsar i acompanyar projectes de mediació en l'àmbit educatiu (reglat o no).

MARC D'ACCIÓ

Aquest Pla d'acció pretén consolidar un marc de treball comú per als projectes i les accions educatives i culturals que es generen des de l'Ajuntament de Tarragona.

Així doncs, la visió estratègica del Pla és la consolidació de l'estructura de treball per articular les accions municipals donant valor als projectes existents i reconeixent les estratègies educatives i culturals sorgides des de diferents iniciatives i àmbits diferents.

L'espai d'articulació del Pla que ens ocupa és el grup motor de cultura i educació, un grup de treball entre les direccions de gestió de cultura i l'IMET, com a òrgan intern de trobada i espai tècnic de participació, i que es complementa en l'àmbit genèric en la Comissió Tècnica Transversal Tarragona Cultura.

Els projectes principals que treballen el binomi cultura-educació de forma global a la ciutat de Tarragona són el Pla estratègic Tarragona Cultura i el Projecte educatiu de ciutat. Ara bé, també hi podem trobar els marcs d'acció de la Xarxa de Centres Cívics i Tarragona Jove.

Aquest Pla d'acció recull els programes, els projectes i les accions culturals que es desenvolupen des del servei públic municipal de manera àmplia:

- Servei d'Arts i Educació de l'IMET
- Programes pedagògics i de mediació de les arts escèniques
- Programa de mediació i educació de les arts visuals i Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies
- Programa de mediació de l'àmbit de foment de les lletres
- Programes educatius del patrimoni immaterial i cultura d'arrel tradicional
- Programes de mediació des de suport a la creació i la pràctica cultural
- Programes educatius i de mediació des de les polítiques socioculturals
 - o des de l'àmbit de la joventut
 - o des de l'àmbit sociocomunitari
 - o des de l'àmbit de la cooperació
- Programes educatius de divulgació del patrimoni i la història

El Pla d'acció de cultura i educació té una durada de quatre anys, al final dels quals serà revisat i es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i projectes municipals educatius i culturals.

Les accions a desenvolupar en aquest Pla d'acció són:

- Afavorir la comunicació i el treball conjunt estable entre educació i cultura i connectar el sector artístic i cultural amb l'educació reglada.
- Donar suport als centres educatius en l'acollida de projectes per promoure les arts i la cultura a les aules, més enllà de l'ensenyament obligatori, i incrementar així les oportunitats educatives, culturals i artístiques dels alumnes i les seves famílies.
- Impulsar els projectes destinats a connectar la cultura popular i els centres educatius per fomentar l'aprenentatge de les tradicions i els elements del cicle festiu de la ciutat.
- Promocionar projectes d'educació i formació culturals i d'oci educatiu en l'àmbit no reglat.
- Impulsar projectes de mediació de cultura i educació.

6.3. Pla d'acció sociocultural

Resum del Pla d'acció sociocultural 2029 (annex 5)

El terme *sociocultural* fa referència a la interrelació entre l'aspecte social i el cultural i la manera com aquests incideixen en les persones i la societat. Les accions col·lectives que es projecten des d'aquesta perspectiva reforcen la identitat cultural del col·lectiu i la comunitat. Tot es posa en relació i interactua en el context on es desenvolupa i es va perfilant la manera com s'organitza la comunitat, el seu estil de vida, els aspectes polítics i culturals, és a dir, el seu desenvolupament com a tal.

Els programes i les accions desenvolupats en l'àmbit sociocultural reflecteixen la diversitat cultural, la identitat, les creences i les conductes de la societat en la qual s'interactua, i alhora construeixen la definició col·lectiva, la cultura.

Per la seva amplitud, obertura i diversitat, la intervenció socioeducativa municipal es desenvolupa des de diferents àrees i serveis, amb la finalitat de posar en relació les persones i la societat i contribuir al seu desenvolupament, al canvi i a la transformació social. Cadascú, des de les seves competències, aporta els instruments necessaris per contribuir-hi, mitjançant programes i accions que fomenten especialment la participació de les persones i els col·lectius en formacions, pràctiques culturals, creació i cocreació artística i en els espais de trobada, debat i reflexió.

Des de les pràctiques socioculturals es projecta la millora de la qualitat de vida i el benestar de les persones, així com els valors democràtics, de participació, de pluralisme i d'inclusió. És per aquest motiu que, des del Pla estratègic Tarragona Cultura, cal definir les línies estratègiques que protegeixin aquestes finalitats i tinguin en compte les persones i les comunitats.

Objectius

- Afavorir i impulsar un marc comú entre els equips que promoguin projectes socioculturals en l'àmbit municipal.
- Engagar projectes de mediació entre l'àmbit cultural i els contextos comunitaris.
- Fomentar la pràctica artística i cultural, així com programes culturals generats des de perspectives socials específiques, com són la territorialitat, les diversitats cognitives i funcionals, les accions per a joves i gent gran i la diversitat cultural i de gènere.

MARCS D'ACCIÓ

El Pla estratègic Tarragona Cultura pretén establir un marc de treball i unes línies de treball comuns per a les polítiques culturals de la ciutat, des d'una perspectiva integral que impliqui una acció municipal conjunta i transversal. Per aquest motiu, el Pla no només es planteja des de l'Àrea de Cultura sinó que recull les propostes de l'àmbit cultural de les altres conselleries, amb la finalitat de treballar conjuntament i de manera coordinada en benefici de la ciutadania. Així doncs, el Pla d'acció sociocultural recull les propostes culturals dels serveis municipals de l'àmbit comunitari, social i cultural, com són els de Joventut, Xarxa de Centres Cívics, Cooperació, Institut Municipal de Serveis Socials, Capacitats Diverses o Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+, entre d'altres. Cada àrea s'aproxima a l'objecte de treball des de lògiques tècniques diferents, però de manera complementària i coordinada;

les actuacions d'una àrea poden complementar-se amb les virtuts de la resta, perfeccionar les accions que incideixen en la vida de les persones i contribuir al seu benestar.

Els programes que s'hi desenvolupen són:

- Programes impulsats per l'Àrea de Joventut
 - o Cogestió, mediació cultural i acompanyament
 - o Mostra d'iniciatives culturals
 - o Teatre Jove
 - o Joves, foment de la llengua, lectura i creació literària
 - o Cessió d'espais i recursos de suport cultural
 - o Difusió d'iniciatives culturals
 - o Exposicions
 - o Tallers i laboratoris de creativitat
 - o Joves i patrimoni
- Programes impulsats per Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+
 - o Teta Fest
 - o 8M
 - o Pride
 - o 25N
- Programes impulsats per la Xarxa de Centres Cívics
 - o Sortides. Rutes històriques i naturals de la ciutat
 - o Escenari Viu
 - o Crispetes
 - o Exposicions
 - o Activitats i monogràfics
- Programes impulsats per l'Àrea de Cooperació
 - o Festival Itinerant de Cinemes Africans de Catalunya
 - o Cicle de programacions de Cooperació
 - o Cultura o Extinció
- Programa impulsat per l'Àrea de Capacitats Diverses
 - o Festa per a Tothom. Geganta Frida
- Programes impulsats per l'Institut Municipal de Serveis Socials
 - o Sant Jordi
 - o Projecte Veïna't Ponent
 - o Gent Gran
- Programa impulsat per Mercats de Tarragona
 - o Fira d'Abril

Les accions a desenvolupar són:

- Promoure un marc comú entre els equips que impulsin projectes socioculturals en l'àmbit municipal.
- Impulsar projectes de mediació entre l'àmbit cultural i els contextos comunitaris i projectes de desenvolupament cultural comunitari, construïts amb entitats i ciutadans.
- Fomentar la pràctica artística de les arts escèniques, la música i les arts visuals arreu del territori.

- Fomentar la pràctica artística i cultural, així com programes culturals generats des de perspectives socials específiques, com són la territorialitat, les diversitats cognitives i funcionals, les accions per a joves i gent gran i la diversitat cultural i de gènere.

El Pla d'acció sociocultural té una durada de quatre anys, al final dels quals serà revisat i es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i els projectes municipals socioculturals.

6.4. Pla de foment de la lectura

Resum del Pla de foment de la lectura 2029 (annex 6)

La lectura és una eina fonamental per al creixement personal i col·lectiu. La lectura és un dret que permet a tota la ciutadania accedir al coneixement en condicions d'igualtat, i que enriqueix i desenvolupa la necessària capacitat crítica de les persones. La lectura aporta múltiples beneficis, tant en l'àmbit individual com en el col·lectiu.

A Tarragona treballem per avançar en el creixement cultural i educatiu de la nostra societat a través del foment de la lectura, des d'una perspectiva global i integradora. Per aquest motiu, volem impulsar un pla local de foment de la lectura que promogui la lectura com una experiència positiva, de fàcil accés i plaent. Que expandeixi la creativitat i la capacitat de pensar i trobar solucions imaginatives a situacions diverses. Que estimuli la capacitat crítica, essencial per formar individus més lliures i competents i alhora promoure una societat més democràtica i oberta al diàleg.

Volem enfocar l'actual Pla de lectura de Tarragona a promoure la lectura en un sentit ampli i inclusiu, però prioritzant les accions adreçades a les persones de menys edat (d'entre sis i trenta anys), des d'un concepte de lectura relacionat amb altres llenguatges artístics.

Per fer-ho volem impulsar un projecte obert, avaluat i transparent que garanteixi el dret d'accés a la cultura i en què tothom se senti inclòs, situant la pràctica artística com a eix central des d'una mirada diversa i amb perspectiva de gènere.

Aquest Pla cal que sigui treballat col·laborativament. Aquesta col·laboració serà clau per aprofitar les sinergies i construir un teixit comunitari capaç d'impulsar iniciatives amb un impacte profund i sostingut. Volem aconseguir més participació cultural (aquest és el focus).

El Pla de foment de la lectura de Tarragona persegueix els següents principis rectors:

- Facilitar l'accés a la lectura, a la cultura i al coneixement a tota la ciutadania.
- Afavorir la igualtat d'oportunitats.
- Fomentar l'hàbit i la competència lectora.
- Descobrir el plaer per la lectura.
- Desenvolupar el sentit crític.
- Impulsar la creativitat.
- Impulsar la cadena de valor de la literatura i el llibre.
- Impulsar l'ús de les tecnologies en el foment del llibre i la lectura.
- Contribuir al benestar físic i emocional.
- Promoure la inclusió i la cohesió social.

- Crear comunitat i vincles que refermin el sentiment de pertinença i la participació activa.

Objectius

L'objectiu general és promoure l'accés equitatiu a la lectura, impulsant una xarxa col·laborativa entre agents locals implicats en el foment de la lectura i promovent la creació literària.

I els objectius específics són:

- Promoure la planificació estratègica en el foment de la lectura a la ciutat.
- Promoure accions d'accessibilitat i inclusió que acostin la lectura a aquelles persones que menys hi accedeixen.
- Coordinar i visibilitzar l'activitat al voltant de les lletres existent a la ciutat i dels seus agents.
- Participar en el treball de foment de la lectura que es fa en escoles i instituts. Coordinar-s'hi i donar suport a projectes existents.
- Impulsar i visibilitzar la creació emergent. Reforçar l'activitat de foment i de reconeixement coordinada per la Casa de les Lletres (Premis Literaris, recitals, presentacions, etc.).
- Desenvolupar activitats i projectes d'aproximació a la lectura i de foment de la creació i del talent jove a través de diferents llenguatges artístics i mitjans digitals.
- Promoure el plaer per la lectura a través de les arts, l'expressió i la creativitat a l'aula.

Aquest document marc es desplega en dues línies de treball connectades entre si:

- Plans anuals d'acció, en què es detallarà la implantació de les propostes i dels projectes específics. Els plans anuals inclouran la dotació prevista de recursos municipals per a cada projecte.
- Projectes específics, que poden coincidir o no amb els períodes anuals, i que s'aniran desenvolupant segons les prioritats acordades i la disponibilitat de recursos.

El Pla de foment de la lectura de Tarragona té voluntat de crear un sistema estable de planificació de l'acció lectora a la ciutat. Aquest document estableix una durada de quatre anys d'implementació (2026-2029). Passats aquests quatre anys, el Pla es revisarà i s'adaptarà per donar resposta als reptes dels anys vinents.

Eixos de treball i línies d'acció

El Pla de foment de la lectura de Tarragona és un document marc, estratègic i viu, que defineix els eixos d'actuació a partir dels debats generats en el procés d'elaboració del Pla estratègic Tarragona Cultura i de l'anàlisi de l'estat de la lectura a la ciutat.

S'han definit tres eixos de treball o d'enfocament que donen resposta als principals reptes identificats. Per a cada eix, s'han acordat uns objectius específics i s'han proposat unes línies d'acció que hi donen resposta, així com una sèrie de propostes o projectes a desenvolupar. Aquests tres eixos són els àmbits de treball en els quals s'enfocarà el Pla de foment de la lectura per donar resposta als reptes identificats en la diagnosi.

EIX 1. Dret d'accés a la lectura. Desenvolupar un nou Pla municipal de biblioteques per concretar les previsions d'assoliment dels requisits que ens marca el Mapa de la Lectura Pública de Catalunya. Desplegar projectes comunitaris arreu de la ciutat per ampliar l'abast de les accions de foment de la lectura. Incorporar diversos equipaments o recursos públics que ens hi acostin. Fomentar l'accessibilitat, des d'una mirada àmplia, així com dur a terme accions dinamitzadores que responguin a criteris d'equitat d'accés, interculturalitat i reforç de la comprensió lectora. Apropar la lectura als infants i als joves de manera atractiva i participativa per promoure el plaer per la lectura i estimular la capacitat crítica. Incrementar la participació de la ciutadania en l'ús i l'aprofitament dels recursos per al foment de la lectura.

Objectius específics:

- Promoure la planificació estratègica en el foment de la lectura a la ciutat.
- Promoure accions d'accessibilitat i inclusió que acostin la lectura a aquelles persones que menys hi accedeixen.

Línies d'acció:

- Elaborar i aprovar un Pla municipal de biblioteques de Tarragona.
- Crear projectes lectors comunitaris que aprofitin espais de diversos equipaments públics de proximitat.
- Impulsar projectes específics que responguin a criteris d'equitat d'accés, interculturalitat i reforç de la comprensió lectora.
- Dur a terme accions de foment de la lectura adreçades específicament a la infància (6-16) i la joventut (17-30).
- Desenvolupar eines de participació ciutadana en relació amb l'accés a la lectura.
- Convocar espais de participació específics adreçats al col·lectiu jove.

EIX 2. Xarxa per promoure la lectura al llarg de la vida. Visibilitzar i coordinar l'acció lectora existent a la ciutat. Desplegar l'acció en l'àmbit educatiu a través del Pla educatiu d'entorn i altres propostes en coordinació amb els serveis bibliotecaris i la resta d'agents de promoció de la lectura.

Objectius específics:

- Coordinar i visibilitzar l'activitat al voltant de les lletres existents a la ciutat i dels seus agents.
- Participar en el treball de foment de la lectura que es fa a escoles i instituts. Coordinar-s'hi i donar suport a projectes existents.

Línies d'acció:

- Impulsar el Pla de lectura i posar en marxa els seus òrgans de governança amb la participació de diversos agents promotors de la lectura.
- Implantar nous suports de difusió permanent que agrupin l'oferta d'activitat de foment de la lectura que genera la ciutat.
- Impulsar recursos de suport adreçats a centres educatius. Potenciar les biblioteques escolars.

EIX 3. Fomentar i reivindicar la creació literària. Caldrà continuar impulsant la tasca feta fins al moment en l'àmbit del foment de la creació literària del Camp de Tarragona. I

dinamitzar el pas de la lectura cap a l'escriptura, donant suport a la creació emergent. Promoure la creativitat a través no només de la paraula, sinó també d'altres llenguatges artístics (musical, plàstic, cinematogràfic, teatral, narrativa transmèdia, videojocs, etc.).

Objectius específics:

- Impulsar i visibilitzar la creació emergent. Reforçar l'activitat de foment i de reconeixement coordinada per la Casa de les Lletres (Premis Literaris, recitals, presentacions, etc.).
- Desenvolupar activitats i projectes d'aproximació a la lectura incorporant-hi el talent jove, a través de diferents llenguatges artístics i mitjans digitals.
- Promoure el plaer per la lectura a través de les arts, l'expressió i la creativitat a l'aula.

Línies d'acció:

- Desenvolupar programes per connectar escriptores i escriptors del Camp de Tarragona amb la població de 14-16 anys.
- Crear esdeveniments atractius que fomentin les relacions entre joves al voltant de la lectura i la creació literària: festivals o festes de lectura.
- Promoure la prescripció lectora amb persones influents properes al públic objectiu.
- Crear un equip de joves interessats en la promoció de la creació (literària en un sentit ampli) que de manera autogestionada puguin proposar i desenvolupar projectes a la ciutat que responguin als objectius i les estratègies del Pla.
- Desenvolupar accions específiques relacionades amb l'oralitat, la lectura en veu alta i la dramatització.
- Programar jornades literàries als centres educatius amb autors i autores de proximitat, preferentment.
- Dur a terme una programació d'activitats que incorpori els llenguatges artístics i les tecnologies.

Aquest Pla cal desplegar-lo en projectes i accions concretes. Cada projecte o acció inclou un document de treball específic on s'indica en què consisteix, quin objectiu persegueix, a qui va dirigit, qui n'és el responsable i qui hi col·labora, el calendari d'implementació, el pressupost i els indicadors de seguiment.

6.5. Pla d'acció del cicle festiu, la cultura popular d'arrel tradicional i el patrimoni immaterial

Resum del Pla d'acció del cicle festiu, la cultura popular d'arrel tradicional i el patrimoni immaterial 2029 (annex 7)

Tarragona és una ciutat viva, amb un cicle festiu arrelat i ben present en el calendari local. La cultura popular es manifesta en bona part de la vida associativa i l'activisme cultural de la ciutat, i és una de les característiques més significatives de l'activitat ciutadana del municipi. Les festes i manifestacions de la cultura popular i tradicional de la ciutat són part del patrimoni immaterial. Tarragona té una riquesa festiva extraordinària, que l'ha convertida no sols en un territori amb un llegat especial pel que fa al seu patrimoni festiu, sinó també en un referent en la promoció de la cultura popular catalana a partir de la consolidació de les pràctiques i els models existents. Des de fa dècades, la cultura popular

s'ha establert com un element impulsor de la vida cultural, fomentant la cohesió i la creació de vincles socials i la transmissió de sabers i valors.

Les celebracions festives s'han consolidat i són presents al llarg del curs de l'any, i, d'aquesta mateixa manera, les associacions i les entitats de la ciutat han anat promovent i desenvolupant l'activisme, la formació i el foment d'aquestes pràctiques amb continuïtat. Aquestes accions formen part de les activitats quotidianes del municipi i afavoreixen la cultura comunitària i la col·laboració entre entitats, com també amb els seus veïnats.

Des de l'Ajuntament s'impulsa el cicle festiu amb la vocació de donar valor a aquests espais de convivència i de participació diversa (d'edats, de gènere, culturals, funcionals), i de promoure i potenciar les manifestacions culturals que tenen lloc al llarg de l'any.

Des del punt de vista de la cultura com a dret, el cicle festiu i l'impuls de la cultura popular actuen com a vèrtex iniciàtic de la participació activa impulsada pels ciutadans de Tarragona, que és una mostra de la riquesa i de la diversitat que caracteritzen la ciutat, alhora que en són referents i s'identifiquen amb les seves identitats. Les celebracions festives són alhora espais de manifestació i pràctica cultural i d'accés al gaudi cultural i de l'espai públic com a escenari viu i compartit de la vida quotidiana. També cal esmentar que des de diversos àmbits municipals, com ara Relacions Ciutadanes o Comerç, es dona suport a celebracions festives com són les festes de diversos barris de la ciutat o la Feria de Abril, que es du a terme al barri de Bonavista.

En el desenvolupament del cicle festiu, la mediació cultural és el marc de pràctiques des d'on es desenvolupen les celebracions festives i les manifestacions de la cultura popular de la ciutat. Les festes s'elaboren amb el treball quotidià entre les institucions, les entitats i els ciutadans, i, en aquest sentit, el gruix de les iniciatives s'impulsen des d'aquesta confluència d'inquietuds, i especialment de les iniciatives sorgides de la ciutadania. El cicle festiu genera espais de fusió, de reconceptualitzacions, de trobada, de cooperació i de transformació, que duen els tarragonins a organitzar-se per celebrar el fet de ser veïns.

El marc temporal sobre el qual es treballa és la confluència de passat, present i futur, històric i humà, de la ciutat per tal de bastir referències i realitats integradores, clarament identificables, adreçades a la participació ciutadana de la manera més transversal possible.

Les polítiques culturals, a través de l'impuls de les accions del cicle festiu i de la cultura popular a Tarragona, donen valor a una cultura de la participació arrelada a la ciutat. Les manifestacions festives —amb la suma d'etapes i aportacions locals i d'altres procedents d'arreu, algunes de més recents i d'altres ja convertides en rituals— fan visible, en tots els casos, l'existència d'una ciutadania cultural activa.

Objectius i reptes

L'objectiu general d'aquest Pla d'acció és fomentar el cicle festiu, les manifestacions de cultura popular i tradicional i les iniciatives participatives associatives que es generin en aquest àmbit. L'acompanyen els objectius específics següents:

- Fomentar la participació cultural, reconeixent i valorant les iniciatives culturals populars existents a la ciutat.
- Desenvolupar el potencial de la celebració festiva popular com a factor de cohesió, participació i transformació social.

- Impulsar espais de col·laboració i veïnatge i fomentar una participació diversa i de creació compartida.
- Afavorir la cerca de noves centralitats festives per tal de generar nous espais i projectes ciutadans compartits, adreçats a la consolidació de la participació ciutadana real.

Els reptes sorgits arran dels objectius esmentats són:

- Desenvolupar i difondre el calendari festiu de cultura popular, reflex de les manifestacions i de la vida cultural de la ciutat.
- Dissenyar programes educatius per difondre el paper cohesionador i de forment de la participació de les celebracions i els elements que integren el cicle festiu, a través d'accions de mediació cultural, en cooperació amb els centres educatius, les entitats, associacions i col·lectius i els agents que impulsen programes educatius a la ciutat, complementant les accions que ja han estat iniciades (com ara Santa Tecla a les Escoles o Carnaval).
- Impulsar el paper de la Casa de la Festa perquè sigui un aparador del Seguici Popular i alhora un espai de trobada i de difusió de diferents manifestacions festives de la ciutat i del territori.
- Dissenyar accions específiques en l'àmbit de la cultura popular, amb l'objectiu de fomentar l'accessibilitat, la inclusió i les diversitats: culturals, d'origen, de gènere, d'edat o funcionals, entre d'altres.
- Potenciar mecanismes per a la participació consultiva, la interlocució i l'acompanyament, amb l'objectiu d'atendre les demandes dels diferents col·lectius i entitats de la ciutat, facilitant processos de reflexió per seguir creant propostes i actualitzant accions a incloure en el cicle festiu (conjuntament i complementàriament amb el que s'està treballant en les comissions assessores).
- Projectar accions que puguin contribuir a eixamplar els espais físics de participació ciutadana, a fi i efecte de generar noves centralitats festives.

MARC D'ACCIÓ

Els marcs d'acció desenvolupats en el Pla d'acció del cicle festiu, cultura popular d'arrel tradicional i patrimoni immaterial són:

Cicle festiu:

- Carnaval
- Setmana Santa
- Sant Jordi
- Corpus i Sant Joan
- Sant Magí
- Santa Tecla, desenvolupant especialment el paper central de les entitats en la Festa; un model de cultura popular consolidat; un ecosistema cultural lliure i creatiu; les activitats al centre de la ciutat i als barris; l'eix ritual de la festa: Seguici, castells; iniciatives educatives i participació infantil; vinculació familiar, integració i cohesió; Santa Tecla, una festa que mira cap al futur; i ciutadania i sentiment de pertinença
- Cicle de Nadal amb els *Pastorets*, el Magatzem Reial, l'Home dels Nassos i la Cavalcada de Reis

Altres manifestacions rellevants a la ciutat:

- Concurs Internacional de Focs Artificials Ciutat de Tarragona
- Els castells a Tarragona: calendari anual i el Concurs de Castells
- Els Tres Tombs
- Les sardanes

Es dedica un àmbit específic al binomi cicle festiu - educació, amb un recull de les accions específiques que afavoreixen l'apropament i la participació de l'alumnat d'educació infantil, primària i secundària a la cultura popular i d'arrel de la ciutat.

L'últim apartat és el que recull la gastronomia, la cuina i l'alimentació com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat, per ser una expressió de la identitat cultural d'una societat o regió, de la seva història i les seves tradicions.

Els objectius del foment de la gastronomia com a patrimoni immaterial són:

- Preservar la cuina i els elements culinaris tradicionals tarragonins, les seves receptes i maneres de fer.
- Fer formació i recerca en aquest sector i promocionar-lo per millorar la identitat alimentària tarragonina.
- Valoritzar la gastronomia tradicional tarragonina, que incideix en l'ús de productes de proximitat i de temporada.

Les accions més destacades dins del calendari cultural i gastronòmic són les següents:

- Cuina de Cicle Festiu
- Romesco
- Vins de la D.O. Tarragona
- TarracoTaula

El Pla d'acció acaba amb l'explicació dels equipaments i els espais de referència festius, com ara la Casa de la Festa, els espais escènics de la ciutat, els espais expositius i l'espai públic com a espai festiu, de comunitat i participació.

Les accions d'aquest Pla són:

- Fomentar la participació cultural, donant valor a les iniciatives populars existents a la ciutat.
- Dur a terme accions de mediació cultural en l'àmbit educatiu.
- Desenvolupar i difondre el calendari festiu de cultura popular.
- Impulsar la Casa de la Festa com a espai de difusió i de trobada.
- Dissenyar accions específiques en l'àmbit de la cultura popular, amb l'objectiu de fomentar l'accessibilitat, la inclusió i les diversitats culturals, d'origen, de gènere, d'edat o funcionals, entre d'altres.
- Fomentar els espais participatius de consulta, intercanvi i reflexió al voltant del cicle festiu.

Aquest Pla té una durada de quatre anys, al final dels quals serà revisat. La combinació de les avaluacions quantitativa i qualitativa facilitarà el procés de presa de decisions per millorar, repensar, reconstruir i planificar les línies estratègiques i les accions a desenvolupar en un futur.

6.6. Pla de divulgació del patrimoni i la història

Resum del Pla de divulgació del patrimoni i la història 2029 (annex 8)

L'Ajuntament, a través del Museu d'Història de Tarragona, gestiona els monuments i les zones arqueològiques, béns culturals de diferents índoles (que formen part del conjunt arqueològic que el 2000 va ser declarat Patrimoni de la Humanitat per la Unesco) i dos edificis d'època moderna.

Els monuments gestionats són l'Amfiteatre, l'Aqüeducte de les Ferreres, el Circ romà, el Fòrum Provincial —amb el Pretori i la Volta del Pallol— i el Passeig Arqueològic. Com a zona arqueològica hi ha el Fòrum de la Colònia, i els edificis d'època moderna són la Casa Castellarnau i la Casa Canals (béns culturals d'interès local).

A més de la gestió d'edificis, el Museu d'Història té uns fons que estan integrats per peces de procedència diversa, adquisicions de l'Ajuntament o donacions de particulars, però les més nombroses són les del fons Molas, que constitueix un 60 % de les col·leccions. A més del fons Molas, completen la col·lecció els fons Sánchez Camargo i Torrell-Martín, el llegat Quintana i donacions de particulars com el fons Ferrer Janini o el Nadal Malé, o d'entitats com la Cambra de Comerç, així com les adquisicions del mateix consistori que han format el fons Plana, amb més d'una setantena d'aquarel·les de l'autor tarragoní Joan Baptista Plana, entre altres exemples. Entre les adquisicions de l'Ajuntament s'ha d'incloure també un conjunt de monedes romanes.

A més del Museu d'Història, el patrimoni i la història també es gestionen des del Servei d'Arxiu i Documentació Municipal, que consta de quatre seccions: Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona (AHCT), Arxiu Administratiu i Gestió Documental (AAGD), Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona (BHMT) i Centre d'Imatges de Tarragona (CIT).

El Servei d'Arxiu i Documentació Municipal ofereix els principals serveis arxivístics: servei d'informació i referència, consulta de documentació presencial, consulta en línia de documents, imatges, biblioteca i hemeroteca, servei de reprografia i nombrosos serveis de difusió: publicacions, audiovisuals, exposicions virtuals, visites guiades a centres educatius, entre d'altres.

En el marc de la divulgació històrica, destaca el festival de reconstrucció històrica Tarraco Viva, de periodicitat anual, cada mes de maig. Així mateix, cal esmentar que des del Patronat de Turisme també s'impulsen accions de divulgació del patrimoni: tallers familiars, visites guiades i activitats de divulgació turística.

Objectius

- Impulsar un marc de treball comú per desenvolupar projectes culturals en l'àmbit municipal.
- Afavorir projectes de mediació cultural com a eina de divulgació del coneixement del patrimoni i la història de la ciutat.
- Divulgar el coneixement del patrimoni i la història de la ciutat de manera diacrònica.
- Sensibilitzar la societat sobre la vàlua del patrimoni i la història i la necessitat de conservar-lo i difondre'l.

MARCS D'ACCIÓ

El Pla estratègic Tarragona Cultura té la voluntat d'establir les directrius i les línies de treball de les polítiques culturals a la ciutat de manera integral, és a dir, amb un treball municipal conjunt i transversal. Per aquest motiu, el Pla no només es planteja des de l'Àrea de Cultura, sinó que recull les propostes de l'àmbit cultural de les altres conselleries, amb la finalitat de treballar conjuntament i coordinadament en benefici de la ciutadania. Així doncs, el Pla d'acció de difusió del patrimoni i la història recull les propostes culturals del Museu d'Història, de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona, del CIT, de la Biblioteca Hemeroteca Municipal i del festival Tarraco Viva, així com la producció i coordinació del Programa de memòria democràtica.

Així doncs, el Pla d'Acció de divulgació del patrimoni i la història inclou els elements següents:

- Accions de divulgació del Museu d'Història de Tarragona. La divulgació del patrimoni i la història es duu a terme pensant en els diferents públics, i per això s'agrupen en tres grans blocs: activitats per a les famílies, activitats educatives i activitats per a tots els públics.
 - Activitats familiars. Activitat exemple: «L'estrany cas del sepulcre egipci» o bé «Io, Saturnalia!»
 - Activitats educatives: «L'escola visita Tàrraco».
 - Activitats per a tots els públics:
 - Activitat exemple: «Tarragona amb els ulls de... la comtessa Agnès» o «el canonge Foguet» (va canviant de personatge)
 - Activitat exemple: «Quan els objectes parlen»
 - Activitat del tipus visita guiada. Exemples: «Tarragona llegendària», «Ruta del Pont del Diable», «Un passeig modernista per gaudir» o «Tal dia com avui, la mort d'August»
- Passi Tarragoní.
- Tarraco Viva i mediació cultural en educació, festival cultural dedicat a difondre el llegat de les civilitzacions mediterrànies, en especial la de l'antiga Roma. El festival Tarraco Viva divulga i fa viure el passat a partir del coneixement científic i estableix aliances estratègiques amb el món acadèmic, museus (tots el de la ciutat) i centres d'investigació (URV, ICAC, MNAT i altres institucions docents). Es dedica un apartat especial a Tarraco Viva i la mediació cultural en educació.
- Accions de divulgació del Servei d'Arxiu i Documentació:
 - Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona, com a equipament cultural que s'encarrega de gestionar, custodiar i difondre el patrimoni documental de la ciutat de Tarragona.
 - Exposicions de producció pròpia.
 - Publicacions per donar a conèixer el patrimoni documental i fotogràfic de l'Arxiu.
 - #LaFinestradaArxiu, a les plataformes i xarxes socials.
 - Xerrades i conferències.
 - Rutes pedagògiques o visites guiades a les dependències de l'Arxiu.
 - Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona.
 - «Passejades amb història»

- Cicle «Patrimoni de Tarragona»
- «Dones a la història de Tarragona»
- «La clau de la memòria»
- «Caminant sobre la Mina de l'Arquebisbe»
- Centre d'Imatges de Tarragona
- Programa de memòria democràtica, que vetlla per la recuperació, salvaguarda i divulgació de la memòria democràtica, especialment des de la Segona República fins a la Transició democràtica (1931-1982).

Les accions a desenvolupar en el Pla d'acció de divulgació del patrimoni i la història són:

- Impulsar un marc de treball comú per desenvolupar projectes culturals en l'àmbit municipal al voltant del patrimoni històric.
- Impulsar projectes i activitats educatives al voltant de la divulgació del patrimoni històric.
- Impulsar projectes que reivindicuin el paper de la dona al llarg de la història.
- Fomentar, sensibilitzar i formar sobre la vàlua del patrimoni històric i la necessitat de conservar-lo i difondre'l.

Aquest Pla té una durada de quatre anys, al final dels quals serà revisat i es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i els projectes desenvolupats.

6.7. Pla d'acció d'arts escèniques i música

Resum del Pla d'acció d'arts escèniques i música Pla Escena TGN27 (annex 9)

El Pla d'acció d'arts escèniques i música és el pla municipal que desplega un servei públic, de visió conjunta de ciutat i territori, per promoure l'accés a les arts escèniques i musicals en el marc d'una política cultural estratègica, amb un programa que incideix en els àmbits d'exhibició, creació, mediació artística i cultural, comunicació, participació, cohesió, diversitat i democratització en l'accés a la cultura.

Els objectius són:

- Impulsar l'acció cultural en l'àmbit de les arts escèniques i musicals com a servei públic estable (amb programacions continuades al llarg de l'any i festivals estables amb àmbits o temàtiques específiques).
- Difondre les arts escèniques i la música entre la ciutadania i posar-les en diàleg amb el conjunt de les expressions artístiques i culturals.
- Incloure la perspectiva de gènere i la mirada interseccional en les programacions d'arts escèniques i música, en la seva projecció pública i en el seu funcionament intern.
- Impulsar la mediació cultural i artística i crear una metodologia de gestió de projectes que fomenti l'accessibilitat, la sostenibilitat, la participació i l'acció comunitària.
- Incloure en l'oferta d'activitats i en els processos de mediació activitats i espectacles que reflexionin sobre les problemàtiques i els interessos de la societat, fomentant el pensament crític i vinculant la ciutadania d'una manera més propera als continguts expressats a través de les arts escèniques i la música.

- Fomentar el suport i l'acompanyament a creacions, recerques i produccions artístiques de caràcter professional i impulsar la professionalització del sector.
- Incentivar el treball transversal i interdepartamental, així com cooperar i col·laborar amb altres institucions, organismes, entitats del territori, agents socioculturals, teixit artístic i la ciutadania, per impulsar i desenvolupar les programacions d'arts escèniques.

Les polítiques culturals han de tenir una funció transformadora per contribuir a la missió del Pla. Així doncs, caldrà que tinguin un impacte positiu en la realitat cultural i en l'entorn, incidint en les condicions de vida per millorar-les i facilitant que totes les persones puguin desenvolupar-se i relacionar-se culturalment de forma plena. Per afavorir la capacitat de transformació i l'aplicació amb una mirada interseccional, han d'impulsar-se els principis i valors que també regiran la metodologia de treball: inclusió, universalisme, perspectiva transversal de gènere, transformació i perspectiva interseccional, sostenibilitat, integritat, treball transversal i foment de la participació.

Com a eixos transversals del Pla, es defineixen l'accessibilitat, la sostenibilitat, la perspectiva de gènere i el treball en xarxa.

ÀMBITS D'ACCIÓ

Els àmbits d'acció del Pla d'acció Escena TGN27 són:

- Accions i processos de mediació artística en l'àmbit de les arts escèniques.
- Programació estable i festivals específics.
- Suport a la creació i producció d'espectacles.

Els tres marcs d'acció s'encreuen entre si per configurar les propostes d'accions i activitats que es presentaran a la població com a temporades estables d'arts escèniques o festivals. A continuació amplièm la contextualització d'aquests marcs.

Accions i processos de mediació artística en l'àmbit de les arts escèniques

Es plantegen dos eixos principals dins del programa municipal de mediació artística en les arts escèniques i la música: l'eix educatiu i l'eix de mediació i comunitat.

La proposta artística està embolcallada per programes de mediació, formació, interpretació i creació artística, materials pedagògics, participació activa, implicació i treball amb la comunitat educativa i les famílies i amb altres agents culturals i socials del territori.

Pel que fa a l'eix educatiu inclòs en el bloc de la mediació, cal destacar l'acció educativa per connectar les arts escèniques, el sistema educatiu i la ciutadania a través d'accions formatives. Amb la voluntat d'arribar als centres educatius i promoure-les i generar espais de reflexió entre l'alumnat i el professorat, es desenvoluparan activitats pedagògiques i artístiques vinculades a les propostes escèniques programades durant la temporada.

I pel que fa a l'eix de mediació i comunitat, des de la mediació cultural també es promouran accions per posar els joves al centre de la creació i la gestió de les arts escèniques (amb accions com ara Stalkers i La Moixonera). Amb la intenció de fomentar la mediació en matèria d'accessibilitat, es promouran accions d'intermediació que afavoreixin l'accés i, alhora, impulsin la diversitat d'expressions culturals i artístiques (com ara Alternador). Cal treballar perquè la ciutadania pugui viure experiències significatives participant en els

espais d'aprenentatge, pràctica, creació i gaudi que es generen al voltant de les arts escèniques.

Dins d'aquest bloc, es promouran accions de suport a les iniciatives culturals del territori, com ara les emmarcades a KM0 o les d'assessorament i suport a entitats del territori i nous centres d'acció. També es cooperarà en propostes diverses d'arreu de la ciutat, com ara exhibicions d'arts escèniques als centres cívics, i es fomentarà el suport a produccions artístiques que generin un retorn i les accions de mediació en diferents zones de la ciutat. El fet de promoure arts de carrer dins de la programació també partirà de la voluntat d'acostar les arts escèniques (incloent-hi la música) al conjunt de la ciutadania i posar-les en context.

Programació estable i festivals específics

La gestió pública de les arts escèniques ha d'incloure tota la ciutadania com a destinatària potencial de les programacions i ha de lluitar per aconseguir connectar-hi, apropar-li les arts escèniques i oferir-les-hi com un entorn de gaudi. La programació estable cercarà oferir l'accés a propostes artístiques escèniques de qualitat, que siguin diverses, des de formats clàssics fins a d'altres de més contemporanis, passant per la diversitat de les disciplines artístiques, a fi que la ciutadania accedeixi a propostes escèniques que puguin ser del seu interès i que fomentin el pensament crític en un entorn de gaudi. Dins de la programació s'impulsaran cicles i festivals específics per facilitar l'accés cultural (també amb cicles específics per al públic familiar) i fer costat a sectors més minoritaris, com poden ser la dansa contemporània o les arts de carrer. Dins d'aquest bloc també cal mencionar la cooperació amb l'ICEC per difondre la dansa produïda a Catalunya i acostar-la a professionals del sector.

Programació municipal d'arts escèniques i música:

- Temporada d'arts escèniques i música (tardor-hivern, primavera). El Pla Escena TGN27 vol continuar amb aquesta línia editorial, que inclou aquests aspectes:
 - Mantenir una programació de qualitat, equilibrada i representativa de diferents disciplines escèniques.
 - Augmentar la presència d'espectacles familiars, per a joves i de gran format.
 - Aplicar criteris de sostenibilitat, accessibilitat i igualtat en la selecció dels continguts i el seu desenvolupament.
 - Reforçar les coproduccions, els suports a la creació local i la relació amb agents del territori.
 - Incorporar la mediació en el disseny i el desenvolupament de les programacions i fomentar la programació no finalista a través de la mediació i la participació ciutadana.
- Festivals i mostres. També s'impulsen mostres i festivals sobre disciplines temàtiques concretes:
 - Festival Especial Dansa Tarragona
 - Festival Dixieland Tarragona
 - Cultura o Extinció
 - Festival Camp de Mart
 - Festival Sona Flamenc

Suport a la creació i la producció d'espectacles

Des del Pla d'acció del servei d'arts escèniques i música es preveu donar suport a les companyies locals i nacionals i alhora establir accions de cooperació territorial amb altres agents i institucions per impulsar creacions d'arts escèniques.

Aquesta cooperació professional s'estableix mitjançant un complet programa de produccions i coproduccions, encàrrecs d'obra, residències artístiques, capacitació professional i foment del treball en xarxa i col·laboratiu, etc., que contribueixen al desenvolupament professional del territori i els artistes en col·laboració amb altres institucions i altres creadors.

En aquest sentit, es vol promoure el suport a creacions i produccions per incentivar el desenvolupament de propostes creatives vinculades al programa d'arts escèniques i alhora promoure espais d'intercanvi entre professionals, artistes i ciutadania, amb accions per fomentar la relació entre múltiples perfils artístics i de disciplines del món escènic, i també afavorir el descobriment del món de la mediació cultural i artística, promovent accions per connectar aquestes produccions amb el teixit del territori.

El Pla d'acció de les arts escèniques i la música dedica un capítol a la governança, la formació i les xarxes de cooperació i un altre al Pla de comunicació.

Les accions generals a realitzar en aquest Pla són:

- Garantir una programació estable.
- Destinar els recursos suficients en caixets.
- Incloure en la programació espectacles per al públic jove.
- Incloure en la programació espectacles per al públic general.
- Incloure en la programació espectacles per al públic familiar (per a tots els públics).
- Programar diferents gèneres (teatre, dansa, música, circ i interdisciplinaris).
- Organitzar programes educatius específics o participar-hi.
- Programació específica per al públic escolar.
- Destinar els recursos suficients a programació escolar.
- Organitzar activitats comunitàries amb valor social o participar-hi.
- Destinar els recursos suficients a activitats comunitàries i programes educatius.
- Organitzar activitats potenciant el coneixement de la programació i la dinamització de la ciutadania.
- Destinar els recursos necessaris a la comunicació.
- Fomentar l'assistència a l'espai escènic.
- Assolir una ocupació òptima de l'espai escènic.
- Assolir una ocupació òptima de sala amb entrades de pagament.
- Fomentar la venda d'entrades mitjançant serveis de venda no presencials.
- Promoure la creació i la producció escènica i la recerca en les arts escèniques.
- Dur a terme accions en benefici d'un altre equipament i/o públics altre municipi integrat a l'SPEEM.
- Fomentar l'accessibilitat.
- Fomentar la sostenibilitat.
- Fomentar polítiques d'igualtat de gènere amb mirada interseccional.

Aquest Pla té una durada de tres anys (2025-2027), al final dels quals serà revisat i es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i els projectes desenvolupats.

6.8. Pla d'acció d'arts visuals

Resum del Pla d'acció d'arts visuals 2025-2026 (annex 10)

Les arts visuals constitueixen un sector ampli i heterogeni que engloba totes aquelles disciplines que tenen un component expressiu visual, des de les tradicionals i clàssiques, com són la pintura, la ceràmica, la fotografia i el dibuix, fins a les disciplines més emergents i vinculades a les noves tecnologies i el videoart.

Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona és un equipament que aposta per obrir finestres i establir noves aliances creatives dins i fora de la ciutat, amb la finalitat de potenciar el talent creatiu de proximitat apostant per la hibridació de gèneres, disciplines i continguts, i que disposa del seu propi pla o programa d'actuacions expositives i performatives, que recull les accions de suport a la creació, de mediació cultural i d'exhibició.

Ahora, la ciutat disposa d'altres serveis (com ara el Tarragona Film Office) i manifestacions artístiques en l'àmbit visual que es recullen en aquest document, com l'SCAN (Festival Internacional de Fotografia), les accions de suport a projectes artístics i espais expositius, les complicitats entre les arts visuals i l'educació i el cinema.

Les arts visuals, en el seu vessant museístic, van ser de les primeres a incorporar la mediació cultural, concretament des del sector educatiu. Són pioneres en la mirada reflexiva, crítica i oberta de l'art, des de la creació, la producció, l'exhibició, la formació i el consum en les arts visuals. Així doncs, estan impregnades de valors i principis rectors com l'equitat, la igualtat, la diversitat i la inclusió, la proximitat i la col·laboració i alhora el compromís, la qualitat i la sostenibilitat, entre d'altres.

Objectius

Els objectius genèrics de l'àmbit de les arts visuals són:

- Establir un marc de treball comú i un espai de cooperació en l'estratègia de les arts visuals.
- Donar suport a les iniciatives creatives i a les produccions gestades al territori.
- Reforçar les arts visuals des de la mediació cultural, especialment en la formació, els espais de reflexió, la comunitat educativa i col·lectius diversos.

MARCS D'ACCIÓ

El Pla d'acció d'arts visuals recull els següents marcs d'acció:

- **Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona**, un projecte sense espai fix que, des del seu naixement, l'octubre del 2021, ha esdevingut una plataforma plural i descentralitzada que s'ha proposat habitar la ciutat i el seu entorn des de les pràctiques artístiques contemporànies. Aquest és el punt de partida, que parteix de l'experiència acumulada i projecta una nova etapa, amb la voluntat de reforçar les

línies de treball que han definit la seva identitat des de l'inici, ampliar aliances territorials i projectar una mirada oberta al context contemporani.

La mediació es consolida com un dels pilars estratègics per als pròxims quatre anys, i esdevé una pràctica transversal que abraça tota la programació.

Entesa com a espai d'acompanyament, no només com a eina de transmissió sinó també d'afectes i de generació de sentit compartit, la mediació a Mèdol s'articula al voltant de processos d'aprenentatge, escolta activa i vincle amb la ciutadania, amb accions que afavoreixin l'accés crític a les arts contemporànies a través d'eines pedagògiques inclusives i formats participatius: des de l'acompanyament a les exposicions en curs fins a la programació d'activitats amb comunitats específiques. L'educació expandida i la formació no reglada esdevindran eixos centrals d'aquest enfocament.

El Pla es desplega a l'entorn d'una sèrie de projectes expositius, activitats i processos que s'encaren a qüestions urgents com la sostenibilitat, la memòria, les narratives digitals o les noves formes d'intel·ligència, tot sense perdre de vista l'arrelament local, el compromís amb la creació emergent i la dimensió educativa de l'art.

La programació compagina exposicions i activitats, d'iniciativa pròpia i en col·laboració amb agents i institucions del territori, que es despleguen en espais diversos de la ciutat i de les comarques tarragonines.

La recerca curatorial compartida i les metodologies col·laboratives tornen a ser clau per entendre un programa construït des de la multiplicitat de veus i perspectives.

En les activitats educatives i de formació és on Mèdol vol estendre's en un dels seus papers fonamentals: donar eines a artistes i professionals de l'art. Ho fa a través del programa MED Institut o de les diverses activitats dirigides a professionals, amb espais de debat i conversa inherents a les preocupacions contemporànies, i alhora mirant a les futures generacions amb les activitats per a escoles «Viu l'art viu» o el projecte de divulgació «Biblioteca de biblioteques».

Amb espais que abracen des de Casa Canals fins a Tabacalera, passant pel Tinglado 2 del Port de Tarragona, l'antic Banc d'Espanya, el Circ romà o Cal Massó a Reus, el programa es desplega en xarxa i reforça la presència al territori, reafirmant la voluntat que Mèdol esdevingui un agent actiu, permeable i relacional, compromès amb els reptes de l'art contemporani i les comunitats que l'habiten.

Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona disposa del seu propi pla o programa d'actuacions expositives i performatives en les arts visuals contemporànies, estructurades a partir dels eixos que defineixen el seu projecte per als anys vinents, que són la recerca i la creació, la difusió i la mediació, i l'articulació de la xarxa territorial, i que desenvolupa en els àmbits següents:

- Àmbit de la recerca i la creació
 - Beques o residències per a artistes
 - Projectes d'investigació, recerca i desenvolupament
 - Formació adreçada a artistes i altres professionals
 - Accions d'internacionalització
 - Assessorament tècnic a artistes
 - Cessió d'espais i materials per al procés previ a la producció
- Àmbit de la producció i la programació
 - Producció de projectes d'arts visuals propis i coproduccions
 - Exhibició de projectes d'arts visuals

- Àmbit de la difusió i la dinamització de públics
 - L'educació i la participació comunitària
 - Pla de comunicació
 - Àmbit de la patrimonialització i la documentació
 - Patrimonialització d'obres produïdes
 - Documentació dels projectes
 - Centre de documentació
 - Documentació i territori
 - Àmbits de la connexió i l'articulació
 - Relacions del centre amb el seu territori de referència
 - Relacions amb agents nacionals i internacionals
 - Relacions amb el sector de les arts visuals
 - Relacions amb altres sectors del coneixement
 - Àmbit de l'accessibilitat i la sostenibilitat ambiental
 - Accessibilitat
 - Condicions d'accessibilitat del centre
 - Activitats accessibles
 - Model de gestió
 - Organització
 - Pressupost i pla de finançament del centre
 - Actuacions amb perspectiva de gènere
 - Actuacions mediambientals
- SCAN, el festival que entén la fotografia com una eina creativa, de coneixement i, alhora, de construcció cultural, i que està dedicat a la promoció i la divulgació de la fotografia emergent. En aquest Pla d'acció es recullen programes gestats en els seus inicis, com Talent Latent i la trobada professional Full Contact, però impulsa noves seccions que esdevenen troncats, com la Residència de Creació L'Arxiu (coproducció amb L'Arxiu); la publicació d'autor BLOC (coproducció amb el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona); el Photobooks (coproducció amb el Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona); el programa expositiu Mediterrània (coproducció amb el Port de Tarragona); el pòdcast *Òcul* (amb el patrocini del BBVA, la coproducció expositiva a Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona); o promovent, amb el programa SCAN Actiu, la participació de la ciutadania —sense excloure ningú— a través de projectes específics fets als barris o a les biblioteques i adreçats a col·lectius amb risc d'exclusió social. D'altra banda, l'SCAN involucra el teixit cultural de la ciutat facilitant i promovent que les entitats i les institucions locals vinculades a la cultura o al món social puguin participar activament en el festival.
- Projectes i espais expositius de suport a les arts visuals, que despleguen un seguit d'accions de suport especialment pel que fa a espais expositius i al desenvolupament de projectes, amb la finalitat d'enfortir el teixit cultural i creatiu, la producció i el vessant transformador en les comunitats i els contextos implicats:
- Exposicions del Pati Jaume I
 - Exposicions organitzades al Centre Cultural Antic Ajuntament
 - Exposicions organitzades al Centre Cultural Antiga Audiència
 - Murs que parlen

- Estació KM0 a l'Estació d'Autobusos
 - Tallers Oberts a la Part Alta
 - Escultura pública
- Les accions realitzades des del binomi cultura-educació en les arts visuals és d'especial rellevància per la seva intensitat i relació al llarg del temps. Des de Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona es programen exposicions i activitats, i alhora s'engeguen projectes educatius i de mediació, programes de creació en residència i programes de dinamització. Són processos clau que, com a acció educativa, fomenten la capacitat i la creativitat de les persones, vinculant l'art, l'educació i la població amb processos de mediació. Els programes educatius i culturals posen al centre les persones, l'educació i les arts, creen relacions entre si i afavoreixen noves construccions de coneixement crític, creatiu i connectat amb els reptes contemporanis. Són els següents: «Viu l'art viu», visites guiades amb artistes, premis i residències, tallers i xerrades, Context Obert, MED Institut i «L'artista va a l'escola», entre d'altres.
 - El cinema, com una forma més d'expressió artística present en la cultura tarragonina, amb la programació de diferents cicles, amb temàtiques, públics i objectius diferents i complementaris. Alhora, la ciutat també disposa d'una oficina de suport a les gravacions i rodatges fets a la ciutat que acompanya i facilita els tràmits i processos per desenvolupar aquests treballs.
Els cicles de cinema municipals que es recullen són «Elles filmen», «Cinestrelles», «Cinema lliure a la platja», «Crispetes» i el Festival Itinerant de Cinemes Africans de Catalunya.
En aquesta sessió també es fa referència als serveis de la Tarragona Film Office pel que fa a l'atenció als rodatges i les sessions fotogràfiques (produccions audiovisuals).

Les accions que es proposen en aquest Pla d'acció d'arts visuals són:

- Impulsar un marc de treball comú i un espai de cooperació en l'estratègia de les arts visuals.
- Fomentar les iniciatives creatives i les produccions gestades al territori.
- Donar suport a projectes de mediació cultural, especialment en la formació, els espais de reflexió, la comunitat educativa i col·lectius diversos.
- Proporcionar una oferta educativa per connectar la ciutadania i les arts visuals, promovent el reconeixement de les arts visuals com un espai de creació, pensament i reflexió crítica.
- Promoure una xarxa local i territorial d'agents de les arts visuals.

Les accions del Pla d'acció de Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona són:

- Generar accions educatives entre escoles i educació formal, entorns educatius no formals i informals i museus i centres culturals.
- Generar espais de treball col·laboratiu i en xarxa territorial en les arts visuals.
- Consolidar les residències artístiques com a pràctica fonamental de l'art contemporani.
- Donar suport a la professionalització en el treball cultural des de la formació, l'acompanyament i l'assessorament.

- Impulsar projectes culturals d'arts visuals que situïn les persones joves com a protagonistes.
- Fomentar accions culturals multidisciplinàries (fora de les exposicions).
- Impulsar convocatòries, premis i accions de divulgació de les arts visuals.
- Impulsar exposicions i coproduccions internacionals.
- Diversificar i policentralitzar accions d'arts visuals.
- Fomentar la creació i l'exhibició artística en les arts visuals.
- Divulgar i comunicar les actuacions expositives i performatives en les arts visuals contemporànies.
- Oferir accions i activitats amb especial atenció a l'accessibilitat en les arts visuals.
- Oferir accions i activitats al voltant de la sostenibilitat i la sensibilització mediambiental.

Aquest Pla té una durada de dos anys, que coincideix amb el Pla d'acció de Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies de Tarragona, al final dels quals es proposaran millores i línies estratègiques adients a la situació de consolidació i reconeixement de les accions i els projectes desenvolupats.

6.9. Pla d'acció cultural transversal i de suport a la creació i la pràctica cultural

Resum del Pla d'acció transversal i de suport a la creació i la pràctica cultural 2029 (annex 11)

El seguiment i el desenvolupament del Pla estratègic Tarragona Cultura i l'àmbit de suport a la creació i la pràctica cultural es treballen de forma entrelaçada i conjunta, ja que el sector de suport s'impregna i fa de fil conductor de tots els àmbits i desenvolupa pràctiques transversals, necessàries també en les estratègies del Pla.

Així, el Pla estratègic Tarragona Cultura proposa un marc general de desenvolupament de polítiques públiques culturals, especialment a partir de les aportacions sorgides en els espais de reflexió, debat i participació ciutadana creats durant la diagnosi. Aquest document està basat en la necessitat de garantir els drets culturals a tota la població, tant en el gaudi de la cultura com en la seva pràctica en condicions d'igualtat i promovent-ne la diversitat. Per aquest motiu, cal desenvolupar un pla d'acció concret que s'encarregui de recollir les línies estratègiques per garantir l'equitat cultural, la transparència i la democratització cultural en sentit ampli.

Per incorporar la mirada dels drets culturals i socials hem de repensar la manera de gestionar-la, i aplicar la mediació cultural com a metodologia per garantir els drets culturals. Cal promoure l'acció transversal d'una manera molt més present en l'acció quotidiana i afavorir una obertura més gran de la gestió interna per reforçar la relació amb el teixit cultural i la ciutadania, incorporant eines que incentivin el coneixement i la participació en la gestió de la cultura i obrint espais de reflexió compartida sobre la vida cultural de la ciutat i les seves necessitats en clau de polítiques culturals. A més a més, és necessari generar mecanismes de suport a la creació i la pràctica cultural perquè tothom pugui participar-hi com a usuari o espectador, i també com a creador.

Així doncs, aquest Pla d'acció transversal i de suport a la creació i la pràctica cultural esdevé l'eix de treball del seguiment del mateix Pla estratègic i les accions que el comprometen, especialment les que es desenvolupen de forma transversal i vetllen per la participació, l'accés i l'equitat cultural, i, en consonància, el suport a la creació i la pràctica cultural com a eina per aconseguir-ho.

Objectius

L'objectiu general del Pla d'acció cultural transversal i de suport a la creació i la pràctica cultural és vetllar pels objectius del Pla estratègic i de comunicació, el seu seguiment i avaluació i el foment del suport a la creació i la pràctica cultural com a eina i metodologia per assolir-ho.

Pel que fa als objectius específics, en coordinació amb els del Pla estratègic, són:

- Fomentar la governança cultural reconeixent els ciutadans i els col·lectius com a actors clau en el disseny de les polítiques culturals.
- Generar eines de suport a les iniciatives culturals de diferents col·lectius i fomentar-ne la participació, donant valor a la creació local.
- Generar espais de treball en xarxa a diferents nivells: entre departaments municipals, entre institucions locals i supralocals, entre institucions i col·lectius i actius culturals.
- Introduir i promoure l'avaluació en el desenvolupament del Pla estratègic com a eina de millora continuada i fomentar l'avaluació de projectes i programes culturals.
- Incorporar espais de reflexió i coneixement com a eina facilitadora de la gestió i l'avaluació cultural.

MARC D'ACCIÓ

El Pla de drets culturals que elabora el Ministeri de Cultura pretén garantir que el conjunt de la ciutadania pugui accedir a la cultura i gaudir-ne en condicions d'igualtat, promovent la diversitat cultural i protegint els drets dels creadors i els professionals del sector. Des d'aquest Ajuntament s'aposta per una cultura oberta i transformadora i es fomenta l'accés universal i la participació comunitària als espais de creació i transmissió del patrimoni cultural. Per aquest motiu, aquest Pla d'acció desenvolupa les accions que cal dur a terme des de suport a la creació i la pràctica cultural, amb la finalitat de promocionar l'equitat en la participació.

Per altra banda, el marc d'acció cultural transversal i suport a la creació i la pràctica cultural és l'encarregat de vetllar pel desenvolupament del Pla estratègic Tarragona Cultura, el seu seguiment i avaluació, el foment de la mediació cultural i el seguiment del Pla de comunicació.

Amb aquests dos propòsits, es desenvolupen un seguit d'accions, programes i projectes que donen sentit als objectius establerts.

Acció transversal

- Acompanyament, seguiment i avaluació del Pla estratègic Tarragona Cultura i el Pla de comunicació. De manera complementària, el Pla d'impuls a la mediació cultural, incorporat al Pla estratègic Tarragona Cultura, desenvolupa diverses accions per

fer-ne efectiu el compliment, especialment pel que fa als espais participatius, la formació, el pensament i el coneixement, així com el seguiment i l'avaluació tant del Pla de comunicació com del mateix Pla estratègic.

Objectius:

- Impulsar espais participatius, de proximitat i escolta activa mitjançant les taules participatives sectorials.
- Fomentar la coordinació i la cooperació interdepartamental i transversal en matèria cultural.
- Vetllar per la formació interna, especialment en temàtiques transversals.
- Potenciar la reflexió i el coneixement compartit com a eina facilitadora de la gestió i l'avaluació cultural.
- Coordinar les estratègies comunicatives recollides en el Pla de comunicació del Pla estratègic Tarragona Cultura.
- Promoure el seguiment i l'avaluació del Pla estratègic Tarragona Cultura com a eina de retiment de comptes i transparència.

Es desenvolupa en:

- Taules participatives com a eines de governança
- Comissió Tècnica Transversal Tarragona Cultura
- Pensament i coneixement
- Formació interna i continuada
- Seguiment i avaluació del Pla estratègic Tarragona Cultura

- **Foment de la mediació o coordinació del Pla de mediació cultural**

En aquest context, la mediació cultural es posiciona com un eix estratègic fonamental per garantir els drets culturals del context.

Des del Pla d'acció transversal i de suport a la creació i la pràctica cultural es fomentarà la mediació cultural com a eina metodològica per impulsar processos, accions i experiències encaminats a posar les persones i els col·lectius al centre de l'acció cultural i artística. Aquestes pràctiques han d'impulsar-se de manera propera, des de l'escolta activa, i han de ser flexibles per poder incorporar-hi diàlegs i variants i oferir oportunitats de construcció conjunta d'aquestes pràctiques i dels coneixements que se'n derivin.

Per aquest motiu, en el marc del Pla estratègic Tarragona Cultura, també es desplega el Pla de mediació cultural, que es pot consultar a l'annex 3 i que estableix les línies d'acció per a l'impuls de la mediació. Ara bé, des d'aquest Pla d'acció s'ha de vetllar pel foment i l'impuls de l'aplicació de la mediació cultural com a metodologia de treball, així com de la coordinació i el seguiment del mateix Pla de mediació cultural.

- **Coordinació de les estratègies de comunicació**

Juntament amb el Pla estratègic Tarragona Cultura, es desenvolupa el Pla de comunicació, un document que marca l'estratègia comunicativa del Pla i esdevé així un marc de referència. Canviar les prioritats en la gestió de la cultura suposa canviar també la lògica de com comunicar. La prioritat no és només pensar en consum cultural sinó en l'abast dels serveis públics de cultura. Així doncs, cal redefinir l'estratègia de comunicació per orientar-la a comunicar els valors del Pla estratègic

i els serveis culturals que s'ofereixen, i no només a difondre les activitats. Alhora, cal promoure una comunicació bidireccional, en coherència amb la perspectiva de drets culturals, situant la comunicació com una eina transversal per difondre el conjunt de mesures i d'accions del Pla cultural i alhora generant espais d'escolta activa, de recollida de propostes i d'atenció de les propostes i demandes del sector cultural i de la ciutadania.

Des d'aquest Pla d'acció s'ha de vetllar pel seguiment i l'avaluació del Pla de comunicació i per la coordinació de les línies de treball juntament amb les de cada pla d'acció i les del mateix Pla estratègic.

Suport a la creació i la pràctica cultural

La finalitat del programa de suport a la creació i la pràctica cultural és fomentar i garantir l'accés universal a la cultura, així com promoure i impulsar la pràctica cultural, la creació i l'expressió artística en totes les disciplines. El suport a la creació i la pràctica cultural dona cobertura a diferents àmbits i disciplines: arts escèniques i musicals, arts visuals, creació literària, patrimoni immaterial, etc., amb obertura de mires i amb la voluntat d'acollir qualsevol nova proposta.

Els objectius específics són:

- Acompanyar i assessorar els professionals durant el procés de creació, producció, difusió i exhibició cultural.
- Estimular la creació de caràcter sociocultural i participatiu.
- Cooperar i col·laborar en l'ús d'espais, mitjans i recursos destinats a cobrir les necessitats de la creació, la producció i l'exhibició artística.
- Generar espais de formació continuada i específica en els diferents àmbits culturals, tant d'adreçats a professionals com de sensibilització i pràctica cultural.
- Visibilitzar, difondre i comunicar la creació artística.
- Programar projectes que fomentin la reflexió i la diversitat.

Les línies de treball, que es tractaran de manera transversal en aquest espai són:

- Assessorament i acompanyament professional dels processos.
- Projectes i accions de mediació.
- Usos d'espais, mitjans i recursos.
- Formació i educació.
- Suport a la visibilització i la pràctica cultural. Difusió i comunicació.
- Programes de creació artística que fomentin la reflexió i la diversitat.

Aquest Pla té una durada de quatre anys, al final dels quals serà revisat. La suma de l'avaluació quantitativa i la qualitativa permetrà facilitar el procés de presa de decisions per millorar, repensar, reconstruir i planificar les línies estratègiques i les accions a desenvolupar en un futur.

Les accions que es desenvolupen en el Pla d'acció transversal i de suport a la creació i la pràctica cultural són les següents.

Pel que fa a l'acció transversal:

- Dur a terme taules participatives sectorials anuals.

- Convocar i fer el seguiment de la Comissió Tècnica Transversal.
- Oferir formació interna.
- Generar espais de pensament i coneixement.
- Coordinar i fer el seguiment de les estratègies de comunicació.
- Coordinar i fer el seguiment del Pla de mediació cultural.
- Elaborar una memòria anual per adequar les línies de treball a la seva evolució natural i millorar-ne la projecció.
- Fer enquestes sobre consums culturals.
- Impulsar l'avaluació qualitativa en les accions sectorials.

Pel que fa a les accions de seguiment i avaluació del mateix Pla estratègic Tarragona Cultura:

- Crear i proveir una plaça vacant per coordinar els programes de comunicació (a incorporar l'any 2026).
- Crear i proveir una plaça vacant de mediació cultural (a incorporar l'any 2026).
- Crear i proveir una plaça vacant per coordinar els serveis d'informació cultural (a incorporar l'any 2027).
- Fer el seguiment de l'increment del pressupost fins al 3 % del pressupost municipal de despeses.
- Fer el seguiment de l'increment del pressupost en mediació cultural fins al 3 % del 3 % cultural.
- Crear subvencions de concurrència competitiva.
- Elaborar i aprovar el Pla d'equipaments culturals 2028-2041.

Pel que fa al suport a la creació i la pràctica cultural:

- Oferir atenció i assessorament.
- Donar suport a projectes de mediació, especialment situant els joves al centre.
- Foment de la formació i l'educació.
- Impulsar el mapatge de recursos culturals com a eina de visibilització, suport i difusió.
- Impulsar programacions que incideixin en espais de reflexió i diversitat.
- Impulsar la cessió dels espais (distribuïts pel territori).

6.10. Plans estratègics municipals que incideixen en la cultura

La planificació estratègica pretén ajudar a governar, desenvolupant en un horitzó a mitjà i llarg termini una visió compartida i una sèrie de projectes i accions construïts necessàriament a partir del consens. Així doncs, els plans estratègics estableixen les línies de treball de cada àmbit o sector, i en l'àmbit municipal és imprescindible que estiguin relacionats, ja que afecten i corresponsabilitzen els serveis municipals de manera transversal. En conseqüència, en l'àmbit dels drets culturals, cal tenir presents els processos de planificació sectorials i de ciutat amb els quals estableixen una connexió i queden vinculats. En l'**annex 12** d'aquest Pla estratègic es detallen els plans d'acció i estratègics municipals amb els quals cal mantenir la coherència de les polítiques públiques culturals.

6.11. Quadre resum d'accions a executar

Com s'esmenta en la introducció dels resums dels plans d'acció, cada pla d'acció presenta els seus objectius i accions, generats arran dels reptes del Pla estratègic Tarragona Cultura.

Així doncs, en l'**annex 13** es concreta el quadre de reptes i accions a desenvolupar, segons cada eix o línia estratègica, establint els plans d'acció sectorials o transversals que desenvolupa cada acció proposada.

Alhora, a l'**annex 14** es proposa la temporalització dels plans d'acció i de les accions genèriques que s'estableixen al Pla estratègic.

7. Comunicació estratègica

Resum del Pla de comunicació de Tarragona Cultura 2033 (annex 15)

El Pla de comunicació de Tarragona Cultura (2026-2033) s'emmarca dins del Pla estratègic Tarragona Cultura (2026-2033) i té com a objectiu consolidar un model comunicatiu que vagi més enllà de la difusió d'informació. El seu propòsit és impulsar una comunicació que faciliti la comprensió, l'accés i la participació de la ciutadania en les experiències culturals.

Missió, visió i valors

- **Missió.** Impulsar una estratègia de comunicació que faciliti l'accés, la informació i el gaudi de la cultura a tota la ciutadania.
- **Visió.** Tarragona aspira a esdevenir una ciutat on la cultura sigui un pilar fonamental, combinant el patrimoni cultural amb expressions contemporànies per consolidar una vida cultural activa i inclusiva.
- **Valors.** L'equitat, la participació, la proximitat, la perspectiva de gènere, la sostenibilitat, l'accessibilitat i la diversitat són els principis que guien el Pla.

Marc estratègic

L'estratègia comunicativa busca enfortir la cultura com a motor de cohesió social i desenvolupament. Es fomentarà una comunicació clara i efectiva entre institucions, creadors i ciutadania, garantint una oferta cultural rica, accessible i adaptada als nous reptes socials i tecnològics.

En conjunt, aquest Pla pretén promoure la participació activa i situar la cultura com un element clau en la vida comunitària.

El Pla de comunicació de Cultura de Tarragona (2026-2033) sorgeix de la necessitat de millorar la difusió i la cohesió de les accions culturals a la ciutat, actualment afectades per una fragmentació dels missatges. Per revertir aquesta situació, es planteja una estratègia global basada en els aspectes següents:

- Fomentar una comunicació bidireccional que afavoreixi la participació ciutadana.
- Augmentar la visibilitat de la vida cultural local, posicionant Tarragona com una ciutat culturalment activa.
- Impulsar la mediació cultural com a eix central, amb processos endògens (millora de la gestió interna) i exògens (accions comunitàries).
- Promoure una comunicació inclusiva i respectuosa amb la diversitat mitjançant un llenguatge no sexista i amb accessibilitat per a tothom.
- Crear un relat compartit que integri totes les iniciatives culturals municipals.

Aquest Pla busca informar la ciutadania però també implicar-la en la creació cultural, per transformar Tarragona amb una mirada de cultura participativa i integradora.

7.1. Contextualització i anàlisi de la realitat

El 2024 es va dur a terme un procés participatiu amb professionals i entitats culturals de Tarragona, que va incloure entrevistes, taules sectorials i espais de debat. Aquest procés va

ser clau per establir les bases per a la transformació cultural de la ciutat i definir les línies estratègiques de comunicació.

Anàlisi interna de la comunicació actual

Tarragona està treballant en una estratègia de comunicació cultural, que, tanmateix, sembla insuficient per aconseguir una interacció profunda amb la ciutadania. Els canals de comunicació actuals inclouen una gran diversitat de xarxes socials, però els resultats en termes de participació i coneixement de les activitats culturals no són els esperats. A continuació es detallen els canals i les accions en funcionament:

a) .Digital

Xarxes socials

- **Instagram.** Utilitzat per mostrar imatges i vídeos curts de les activitats culturals, amb suport també d'altres perfils institucionals i entitats. Inclou comptes específics, com els de la Biblioteca Pública de Torreforta, el Centre d'Arts Contemporànies Mèdol, Tarraco Viva i altres esdeveniments com el Concurs de Castells i el festival SCAN. Les xarxes de Centres Cívics i Joventut compten amb una estratègia compartida per accedir als seus públics.
- **X (anteriorment Twitter).** Serveix per oferir una comunicació directa, amb actualitzacions ràpides i en temps real, des de comptes institucionals i d'entitats com són els festivals SCAN i Tarraco Viva.
- **TikTok.** Connecta amb una audiència més jove gràcies a l'ús de vídeos curts per promocionar activitats culturals.
- **YouTube.** Canal amb continguts més elaborats, com són reportatges, entrevistes i vídeos d'esdeveniments culturals. També es destaquen documentals sobre festes com la de Santa Tecla.
- **Facebook.** Suport de les pàgines de l'Ajuntament, Tarragona Turisme, la Biblioteca Pública de Torreforta, el Concurs de Castells i altres entitats culturals i festives.
- **LinkedIn.** Utilitzat per a la comunicació institucional a través de les pàgines de l'Ajuntament i Tarragona Turisme.
- **Altres plataformes:** Pinterest, gestionada pel Patronat Municipal de Turisme i l'Ajuntament.

TGN Agenda. És una aplicació creada per l'Ajuntament de Tarragona per centralitzar i difondre esdeveniments i activitats culturals i d'oci a la ciutat. Permet als ciutadans i visitants consultar espectacles, exposicions i activitats familiars. L'aplicació, disponible per a Android, ha experimentat un creixement notable en descàrregues; durant les festes de Santa Tecla de 2024 se'n van arribar a fer 7.691 instal·lacions. Malgrat aquest creixement, hi ha un problema d'accessibilitat a l'App Store per a iOS. A més de TGN Agenda, s'han afegit altres apps com la del programa de Santa Tecla i el Concurs de Castells, específiques de Cultura, i la HUB Jove, com a contenidor de propostes i iniciatives culturals per a joves.

Webs

Tarragona Cultura. La pàgina oficial de l'Ajuntament de Tarragona per difondre informació sobre les activitats culturals que impulsa l'Àrea de Cultura. Les seccions principals són:

- **Destacats.** Esdeveniments culturals importants com són festivals, concerts i exposicions.
- **Notícies.** Comunicats de premsa sobre l'àmbit cultural de la ciutat.
- **Agenda Cultural.** Permet consultar activitats per tipus d'esdeveniment, data i lloc, amb enllaços per a la compra d'entrades o el registre.

Tarragona Turisme. Gestiona el portal *tarragonaturisme.cat*, que promou esdeveniments culturals, patrimonials i gastronòmics. El web està disponible en set idiomes, i la pàgina principal inclou bàners destacats. Tarragona Turisme és el principal canal de difusió d'esdeveniments com ara la Cavalcada de Reis, el Festival Teta, Tarraco Viva, i altres activitats de natura, esportives i familiars. El blog *Tarragona Experience* també complementa la difusió amb articles específics sobre la ciutat.

Webs de projectes culturals específics. Alguns esdeveniments culturals, com el festival SCAN, Mèdol - Centre d'Arts Contemporànies, el Concurs de Castells i Tarraco Viva, tenen webs propis per a una difusió més detallada.

Butlletins electrònics

Els butlletins electrònics són una eina clau per mantenir la ciutadania informada sobre les activitats culturals. Els butlletins actuals són els següents:

- Museu d'Història de Tarragona. Ha experimentat un creixement significatiu, amb 1.055 subscriptors el novembre del 2024 (un augment del 124 % en menys d'un any).
- Lletres. Informació sobre activitats literàries a Tarragona, amb 441 subscriptors.
- Teatres de Tarragona. Té 12.788 subscriptors, amb segments específics: dansa, circ i espectacles infantils. Els butlletins són gestionats per diverses plataformes i estan disponibles per a la subscripció a través dels llocs web corresponents.

Grups de WhatsApp i Difusió Directa. Es fan servir grups de WhatsApp per distribuir informació cultural a la ciutadania, organitzats segons sectors i interessos específics.

TGN Blog. El blog de l'Ajuntament de Tarragona és una plataforma oficial de comunicació on es publiquen notícies i entrevistes sobre diversos temes, incloent-hi la cultura. Presenta seccions com són «Gent de TGN», «Tarragona al món» i «TGN és cultura» per mantenir la ciutadania informada sobre projectes culturals i altres qüestions d'interès.

b) Publicitat exterior

La publicitat exterior és essencial per arribar a una audiència diversa. Alguns dels suports més utilitzats són aquests:

- Plafons a la Rambla Nova. De gran format i ubicats en zones de gran visibilitat per mostrar esdeveniments destacats.
- Banderes. Suports penjats en pals de llum en carrers comercials, amb dissenys visuals atractius per capturar l'atenció.
- Culeres d'autobusos i tanques. Anuncis a la part posterior dels autobusos i en tanques publicitàries en zones de gran trànsit.

- Cartelleres i plafons informatius. Les cartelleres i els plafons informatius estan situats en llocs públics com ara places o parcs, i també en equipaments com són biblioteques o centres cívics i en establiments comercials, com ara cafeteries o forns.

c) Publicitat impresa

L'Ajuntament de Tarragona utilitza diversos materials impresos per garantir una comunicació efectiva dels esdeveniments culturals. Alguns dels més destacats inclouen:

- Catàlegs generals d'arts escèniques per cada a estació (primavera, estiu, tardor-hivern).
- Publicacions específiques com són festivals i cicles; per exemple, Festival d'Estiu, Festival Dixieland o Tarragona Sona Flamenc, entre d'altres.
- Festes i cicles gestionats per l'Ajuntament com són Santa Tecla i Carnaval, amb programes i cartells impresos.
- Els museus i els centres culturals també generen materials impresos: programes mensuals, catàlegs i cartells.

d) Mitjans de comunicació locals

Els mitjans locals de Tarragona juguen un paper important en la difusió d'esdeveniments culturals i activitats d'oci. A través de la televisió, la ràdio, la premsa escrita i els mitjans digitals, l'Ajuntament manté informada la ciutadania sobre els serveis culturals de la ciutat. Els principals mitjans inclouen:

- Televisió Local (TAC12). Cobertura dels esdeveniments culturals, amb reportatges, entrevistes i emissions en directe.
- Premsa escrita i digital. Diaris locals com *Diari de Tarragona*, *Diari Més Tarragona* i *Nació Digital Tarragona* ofereixen reportatges, entrevistes i informació detallada.
- Ràdio local. Tarragona Ràdio i Ràdio Ciutat de Tarragona emeten programes culturals i informes sobre activitats de la ciutat.

e) Descomptes

Els descomptes i les promocions en els espectacles de Teatres de Tarragona busquen fer els esdeveniments culturals més accessibles i inclusius, amb l'objectiu de:

- Fomentar la participació cultural de tots els grups socials.
- Augmentar l'ocupació dels espectacles.
- Promoure la inclusió social i l'educació cultural.
- Estimular el consum cultural local i les activitats en moments de baixa demanda.

Actualment, els descomptes disponibles són els següents:

- +65 anys: 15 %
- Joves (12-35 anys): 50 %
- Infants (5-11 anys): 50 %
- Carnet Tarragona Jove: 55 %
- Carnet d'estudiant: 25 %
- Mobilitat reduïda: 30 %
- Carnets de discapacitat, família nombrosa, família monoparental, atur: 30 %
- Grups o entitats: 15-25 %
- Pack Duo (2 espectacles): 20 %

- Abonament 3 (3 espectacles): 25 %
- Abonament 5 (5 espectacles): 35 %

A més, es facilita la participació ciutadana amb un codi QR al Teatre Tarragona per recollir opinions sobre la programació, amb sortejos de dues entrades per als participants.

f) Marxandatge de Santa Tecla

Cada any, amb el suport de l'Ajuntament, les entitats creen el marxandatge oficial de la festa de Santa Tecla, amb productes exclusius com ara samarretes, ventalls i altres articles personalitzats amb la imatge gràfica de la festa. Aquest marxandatge té com a objectiu promocionar la cultura popular de la ciutat, finançar activitats de les entitats organitzadores i acostar la festivitat als més joves, i es converteix així en una eina de difusió cultural i un record de la celebració.

Anàlisi externa: abast i entorn

La comunicació busca ser inclusiva i dinàmica, afavorint la cohesió social i facilitant l'accés a recursos municipals per a entitats culturals menys vinculades a les programacions oficials. La mediació entre col·lectius i l'escolta activa de les seves necessitats són clau per promoure la interdisciplinarietat i connectar diverses realitats culturals. Accions com el projecte La Moixonera i l'Especial Dansa Tarragona exemplifiquen aquest enfocament inclusiu i participatiu, amb un impacte local i nacional.

Aquesta estratègia de comunicació vol garantir que la cultura sigui un motor de cohesió i transformació social, representant diverses veus i promovent la inclusió, la sostenibilitat i la proximitat. Això també facilita la projecció del territori com un referent cultural.

Context cultural i social

La ciutat de Tarragona té una població diversa, amb un equilibri entre homes i dones en les edats més joves i adultes, però amb un nombre més elevat de dones a partir dels seixanta anys. Hi viuen 28.199 joves (0-19 anys) i 55.188 adults (20-64 anys), que representen una base clau per a les activitats culturals. El grup de 65 anys o més, amb 31.654 persones, té un pes rellevant, sobretot en el segment femení, fet que indica la necessitat d'oferir-li propostes culturals accessibles.

Segons el cens de l'INE del 2023, la província de Tarragona tenia una població de 848.592 habitants. I el municipi de Tarragona, que és el més poblat, representa el 16,62 % de la població total de la província.

Resultat d'alguns dels estudis previs

L'informe sobre els canals de comunicació més utilitzats per la població de Tarragona, elaborat entre març i octubre del 2024, revela que la comunicació cultural de la ciutat necessita millores significatives. Es demana una agenda cultural única, més completa i coordinada, tant digital com física, així com una millor difusió de les activitats i amb més antelació. També es destaca la necessitat d'espais físics per consultar la programació i unificar les xarxes socials per optimitzar la comunicació cultural.

Els canals més utilitzats per la ciutadania per rebre informació cultural són les xarxes socials (17,7 %), seguides dels cartells i plafons (11,2 %), l'app TGN Agenda (11 %) i l'entorn

familiar (10,5 %), mentre que els mitjans tradicionals com són la televisió i la ràdio són menys usats.

Pel que fa a les entitats, els canals digitals (xarxes socials, publitrameses, lloc web i app) representen gairebé el 50 % de les respostes sobre com reben la informació cultural municipal.

7.2. Objectius del Pla de comunicació

Objectius generals

- Consolidar un sistema estable de comunicació bidireccional per fomentar la participació cultural de tota la ciutadania. La comunicació ha de ser el nucli que articuli les accions culturals municipals, garantint que la informació arribi a tota la ciutadania de manera clara i accessible i promovent la inclusió i l'equitat des de la participació ciutadana.
- Vetllar per la coherència comunicativa. Garantir una comunicació coherent entre els diferents agents implicats, assegurant que els missatges siguin uniformes i alineats amb els valors de l'equitat i l'accessibilitat a la cultura.

Objectius específics

- Informar i difondre massivament l'activitat cultural. Crear canals eficients i accessibles (digitals i clàssics) per difondre l'acció cultural municipal i també l'activitat cultural que genera la resta de la ciutat, per garantir que tota la ciutadania tingui accés a la informació actualitzada.
- Difondre els valors del Pla. Comunicar els valors fonamentals del Pla (equitat, participació, transversalitat, sostenibilitat, inclusió, igualtat de gènere, diversitat i accessibilitat) de manera clara, transparent i inspiradora, promovent un sentiment d'identificació i confiança en la ciutadania.
- Integrar els eixos transversals de gènere, diversitat i accessibilitat. Garantir que tant l'acció cultural com els missatges siguin inclusius, respectuosos amb la diversitat i accessibles per a tots els col·lectius, amb especial atenció a les persones amb discapacitat i a la pluralitat cultural i de gènere.
- Implantar l'escolta i la resposta per retroalimentar i adequar constantment la interacció entre totes les parts implicades en la vida cultural de la ciutat.
- Establir una línia de comunicació específica per acompanyar la implantació i el desenvolupament de la mediació cultural, facilitant-ne la comprensió, la visibilitat i la participació activa dels agents implicats per aconseguir l'activació dels drets culturals.
- Dinamitzar la comunicació per donar suport a creadors locals. Promoure la creació cultural local, donar visibilitat a artistes, creadors i comunitats i enfortir les xarxes culturals del territori.

7.3. Principis metodològics

La manera d'aconseguir els objectius marcats passa per aquestes tres estratègies metodològiques:

- Processos i espais de comunicació comunitària. Treball col·laboratiu per promoure la participació cultural, en què el més important és el mateix procés, la generació de vincles.
- Bastir un corpus viu de missatges que desgranin i expliquin sempre i a tot arreu els valors del Pla estratègic (equitat, accessibilitat, participació, diversitat i mirada interseccional, perspectiva de gènere, transversalitat i participació, sostenibilitat, innovació, tradicions, gaudi, convivència, reflexió, coneixement, diàleg...) per unificar i donar sentit a tota la comunicació cultural municipal.
- Estructurar, prioritzar i reforçar considerablement els canals comunicatius digital i exterior (l'exterior inclou també la presencialitat de punts d'informació i escolta cultural).

7.4. Línies d'acció

a) Processos i espais de comunicació comunitària

- Oferir activitats (in)formatives i tallers que aprofundeixin en l'oferta cultural de la ciutat.
- Crear grups de treball i altres espais participatius per desenvolupar projectes col·laborativament.
- Organitzar jornades de portes obertes en diferents equipaments culturals.
- Dur a terme accions adaptades per a grups específics (joves, gent gran, col·lectius vulnerables, nouvinguts, empresaris).
- Organitzar un cicle de debats oberts amb experts i ciutadans per reflexionar sobre el paper de la cultura a la ciutat. Se'n difondran els continguts i se'n farà un retorn per ajustar les estratègies comunicatives.

b) Comunicació digital

- Optimitzar els canals digitals per atendre consultes en temps real i millorar l'accessibilitat a la ciutadania, amb canals de xat en viu i assistència directa.
- Fomentar la personalització del web i la TGN Agenda per segmentar la informació cultural segons els interessos del públic (famílies, joves, etc.).
- Crear espais participatius digitals, com ara enquestes i grups de discussió per involucrar la ciutadania en el disseny de les activitats culturals.
- Fomentar la cocreació i la participació ciutadana mitjançant xarxes socials, amb campanyes de publicitat de pagament per ampliar l'abast de les activitats culturals.
- Elaborar un butlletí electrònic cultural mensual per informar i implicar la ciutadania en la cultura. Inclouria notícies destacades, testimonis personals i una agenda d'activitats. Es personalitzaria segons interessos i es fomentaria la subscripció per reforçar la participació cultural i la transparència institucional.

c) Comunicació exterior i presencial

- Crear un punt d'informació i atenció presencial per oferir una comunicació directa, personalitzada i inclusiva amb la ciutadania, millorant la relació amb diversos col·lectius culturals.
- Millorar i ampliar la publicitat a l'espai públic, tant amb suports ja existents com amb la implantació de nous suports.

- Col·locar infografies en llocs estratègics, plafons amb infografies clares i atractives en espais de gran afluència (com la Rambla Nova o els mercats) per comunicar els valors del Pla cultural. Inclourien codis QR, pantalles digitals i un disseny visual coherent. Es mesuraria l'impacte i es complementaria amb versions digitals.

d) Narrativa comuna i divulgació del Pla

- A partir de la missió, la visió i els valors del Pla estratègic Tarragona Cultura, es treballarà el desenvolupament dels missatges principals i secundaris i s'adaptaran a les necessitats comunicatives, combinant el mode narratiu i el mode argumentatiu.
- Es crearà una identitat visual coherent i continguts inspiradors a través de mitjans tant digitals com tradicionals.
- Es llançarà una campanya multicanal per destacar valors com la diversitat, la inclusió i la sostenibilitat.
- Es produiran vídeos promocionals amb testimonis de la comunitat cultural.
- Es desenvoluparan accions específiques de comunicació per explicar el Pla estratègic i el desenvolupament de les seves mesures.

7.5. Proposta de recursos generals per a la comunicació cultural

Proposta 1. Creació d'una figura tècnica de comunicació estratègica dins de l'Àrea de Cultura

Diagnosi

L'Àrea de Cultura presenta una mancança estructural en comunicació, ja que no compta amb un professional dedicat exclusivament a aquesta funció. Aquesta absència dificulta la coordinació, la visibilitat i l'impacte de les activitats culturals, així com la coherència dels missatges difosos.

Proposta

Incorporar un tècnic de comunicació especialitzat en cultura per centralitzar i optimitzar la comunicació institucional i digital, reforçant la relació entre la institució i la ciutadania.

Funcions principals

- Disseny i execució d'un pla de comunicació anual per garantir una difusió eficient.
- Gestionar la imatge institucional, assegurant coherència visual i lingüística.
- Dur a terme una planificació digital i de xarxes socials, supervisant estratègies i continguts, inclosa la TGN Agenda.
- Promoure la comunicació interna, mantenint informats els equips sobre activitats i objectius estratègics.

Accions per a la implementació

- Definir el perfil professional (formació en comunicació, experiència en gestió cultural i xarxes).
- Integrar-lo al departament amb definició de funcions i formació inicial.

- Fer-ne el seguiment i l'avaluació mitjançant indicadors clau (KPI) per mesurar l'impacte i la participació.

Beneficis esperats

- Més visibilitat de les activitats culturals i la participació ciutadana.
- Comunicació més professional, coherent i alineada amb els valors del Pla.
- Estratègies digitals adaptades a les tendències actuals per assolir una connexió més efectiva amb la ciutadania.

Proposta 2. Identitat digital cultural clarament tarragonina

Diagnosi

L'actual nom d'usuari, @tgnultura, presenta limitacions en la seva identificació externa. Tot i que s'inspira en el model de @bcncultura, la sigla *TGN* no té la mateixa notorietat que *BCN* i pot generar confusió entre públics no locals. Altres municipis com Girona i Lleida utilitzen noms complets (@gironacultura, @cultura_lleida), que faciliten el reconeixement de la ciutat.

Proposta

Modificar el nom d'usuari actual a @tarragonacultura per millorar la identificació i el posicionament digital de la ciutat, seguint l'exemple d'altres municipis i garantint coherència amb la marca institucional (@tarragona_cat).

Accions per a la implementació

- Actualitzar el nom d'usuari a totes les xarxes socials.
- Informar del canvi, mitjançant comunicació interna i externa, per evitar una pèrdua de seguidors.
- Optimitzar el SEO i les etiquetes (#TarragonaCultura) per millorar la visibilitat i el posicionament.
- Promoure l'alineació amb la marca institucional, col·laborant amb Comunicació Institucional.
- Monitoratge i ajustaments per mesurar l'impacte i adaptar l'estratègia, si cal.

Beneficis

- Identificació immediata amb Tarragona, facilitant la connexió emocional i geogràfica.
- Coherència de marca amb altres perfils institucionals i municipis catalans.
- Millor posicionament digital, fent més accessible la informació cultural.
- Connexió amb nous públics i ampliació de l'abast de la comunicació cultural.

Proposta 3: Elaborar un pla de xarxes socials amb estratègia definida

Diagnosi

Actualment, la gestió de les xarxes socials de Tarragona Cultura no segueix un pla estratègic estructurat, sinó que es basa en publicacions sobre l'actualitat, sense un enfocament clar. Aquesta mancança impedeix una presència digital coherent i impactant, que dificulta la connexió amb la diversitat cultural de la ciutat i la participació ciutadana.

Proposta

Implementar un pla de xarxes socials estructurat per potenciar la presència activa, coherent i interactiva de Tarragona Cultura a Instagram, TikTok, X, Facebook i YouTube. Això inclou contingut adaptat a cada plataforma, amb diversificació de formats i accions per fomentar la participació ciutadana i el talent local. La figura d'un gestor de comunitats especialitzat seria essencial per coordinar aquestes accions.

Accions per a la implementació

- Dissenyar un pla estratègic amb objectius clars i línies de contingut definides.
- Recuperar iniciatives d'èxit i generar nous projectes per dinamitzar la comunitat.
- Crear un calendari de continguts amb temàtiques fixes i contingut adaptat a cada xarxa.
- Impulsar la participació ciutadana amb concursos, enquestes i interacció directa.
- Monitorar i mesurar l'impacte per ajustar l'estratègia segons els resultats.

Beneficis

- Més coherència i impacte en la comunicació digital de Tarragona Cultura.
- Més interacció i fidelització de la comunitat cultural local i externa.
- Promoció del talent local i creació d'un espai de participació activa.
- Adaptació a les tendències actuals per potenciar la visibilitat i l'atractiu de la ciutat.

Proposta 4. Calendari cultural unificat

Diagnosi

Tarragona no disposa d'un calendari cultural centralitzat, fet que dificulta l'accés i la visibilitat de les activitats culturals. La informació es distribueix de manera fragmentada a través de diversos canals, cosa que pot provocar confusions i reduir la participació ciutadana.

Proposta

Crear un calendari cultural unificat en línia que integri totes les activitats culturals de la ciutat, complementat amb un calendari físic de sobretaula per destacar els esdeveniments més importants. Aquest sistema permetria als ciutadans accedir a la informació de manera fàcil i adaptable a les seves preferències de format (digital o físic).

Accions per a la implementació

- Crear un calendari en línia integrat al web de Tarragona Cultura, accessible des de qualsevol dispositiu.
- Integrar-se amb entitats locals perquè actualitzin les seves activitats.
- Implementar filtres avançats (tipus d'activitat, ubicació, edat, preu) i un mapa interactiu.
- Elaborar un calendari físic de sobretaula amb imatges i esdeveniments destacats, i amb codis QR per accedir a la versió digital.

Beneficis

- Millorar l'accés i la visibilitat de les activitats culturals.

- Facilitar la planificació i la participació ciutadana.
- Fomentar la participació en activitats a través de diversos canals.
- Reforçar la imatge cultural de la ciutat amb la sinergia entre formats digitals i físics.

Proposta 5. Servei d'informació digital i presencial per a la difusió cultural

Diagnosi

L'accés a la informació cultural de Tarragona és dispers i poc homogeni. La informació es publica en diverses plataformes no centralitzades, la qual cosa dificulta la planificació i la participació ciutadana. A més, no hi ha un canal clar per transmetre els valors i els objectius de la política cultural municipal.

Proposta

Desenvolupar un servei d'informació cultural integrat que combini eines digitals amb punts d'informació presencials a la ciutat. Això garantiria un accés fàcil, ràpid i personalitzat a la programació cultural, promouria la mediació cultural i milloraria la cohesió social.

Accions per a la implementació

- Crear una plataforma web centralitzada amb un calendari complet, notícies, recursos multimèdia i una secció sobre els valors de la política cultural de Tarragona.
- Col·locar punts d'informació físics en llocs estratègics (oficines de turisme, centres cívics, biblioteques), amb mobiliari urbà informatiu modernitzat i pantalles digitals interactives.
- Millorar l'app TGN Agenda amb notificacions personalitzades, mapes interactius i inscripcions a esdeveniments.
- Elaborar un butlletí mensual amb programació actualitzada i descomptes per a subscriptors.

Beneficis

- Millorar l'accés a la informació cultural per facilitar la participació ciutadana i l'accés als esdeveniments.
- Promoure la inclusivitat i la cohesió social mitjançant la mediació cultural.
- Optimitzar l'ús de tecnologies digitals per millorar la comunicació cultural.
- Proporcionar una experiència més personalitzada i accessible a tots els ciutadans i visitants.

8. Recursos

Arran de la finalitat última del Pla estratègic Tarragona Cultura de vetllar pels drets culturals i facilitar les pràctiques culturals, és imprescindible que l'Administració doni una resposta única com a servei públic. Per aquest motiu, i com s'introdueix en el document, el Pla planteja les accions d'impuls cultural des de l'acció municipal en conjunt, comptant amb els serveis de Cultura i Patrimoni i també amb Relacions Ciutadanes i la Xarxa de Centres Cívics, Joventut i Cooperació, l'Institut Municipal d'Educació, l'Institut Municipal de Serveis Socials, Tarragona Impulsa, Capacitats Diverses, Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+ i altres departaments que s'impliquen en activitats que incorporen accions o plantejaments culturals.

8.1. Recursos infraestructurals i materials

El Pla estratègic Tarragona Cultura parteix de la premissa que qualsevol equipament cultural amb vocació de servei públic pot esdevenir un equipament comunitari al servei i a disposició de la cultura i amb accés a la ciutadania. Així doncs, la finalitat és que les persones, els col·lectius i les associacions puguin fer ús dels espais i els recursos municipals disponibles, i també dels equipaments i els mitjans de la xarxa cultural del municipi, segons les possibilitats, les condicions d'ús, els límits i els recursos disponibles en cada moment.

L'acció cultural, doncs, es du a terme en una xarxa d'agents de suport a la pràctica cultural que engloba diferents àrees i serveis municipals, especialment la Xarxa de Centres Cívics, l'Institut Municipal d'Educació, Joventut, Cooperació i l'Institut de Serveis Socials, entre d'altres. Es treballa conjuntament i de manera coordinada per acollir tota mena de projectes, propostes i accions que requereixin aquests serveis, ja siguin en forma d'infraestructures, eines i recursos materials o de suport i assessorament. Aquesta característica permet fer una distribució policèntrica de les accions culturals i facilitar-hi l'accés, afavorint així la participació de la població i dels actius culturals en diferents nivells i graus d'implicació.

A continuació es fa referència a aquells plans estratègics que impliquen equipaments i que depenen exclusivament del Servei Municipal de Cultura. La resta dels equipaments municipals es desenvoluparan en funció de les directrius establertes en el seu àmbit.

Pla de biblioteques de Tarragona

El Mapa de la Lectura Pública de Catalunya planifica les polítiques bibliotecàries a partir del diagnòstic de la situació actual, contrastant-la amb un model ideal, per identificar els àmbits i les accions que marquen les inversions en aquesta matèria. Tarragona necessita fer un esforç per respondre a aquestes necessitats i, per tant, desplegar aquest Pla sota el paraigua del Pla estratègic Tarragona Cultura, ja que a més és un dels àmbits més reclamats en les sessions participatives de la diagnosi prèvia a aquest Pla.

Així doncs, està previst que el Pla de biblioteques 2026-2041 es redacti entre el darrer trimestre del 2025 i el primer semestre del 2026, amb la finalitat d'iniciar la tramitació d'aprovació durant la primavera del 2026.

El Pla de biblioteques ha de plantejar l'enfocament dels serveis municipals de biblioteques a Tarragona i ha de concretar la previsió de la construcció de les biblioteques municipals per tal de complir les previsions del Mapa de la Lectura Pública.

Actualment, està en tràmit el desenvolupament del projecte d'obra per ampliar la Biblioteca Pepita Ferrer, previst dins del primer trienni del Pla), així com la reobertura del punt de lectura de Sant Pere i Sant Pau, que s'hauria d'iniciar amb la posada en marxa del Pla estratègic.

Pla d'equipaments culturals

El Pla d'equipaments culturals ha de planificar i donar resposta a les necessitats en matèria d'equipaments culturals per tal de garantir l'accés a la cultura a tota la població, en igualtat d'oportunitats i en les millors condicions, i fomentant el reequilibri territorial i la cohesió social.

Per complir amb les funcions d'aquests equipaments culturals pel que fa a les pràctiques culturals, les creacions i les projeccions, també han d'esdevenir espais de trobada, de diàleg i de relació. És per aquest motiu que cal elaborar un Pla d'equipaments culturals de Tarragona que reculli els usos, les activitats i els espais destinats a aquestes finalitats.

L'elaboració del Pla d'equipaments culturals 2028-2041 es desenvolupa en dues fases essencials:

- L'estudi de la planificació dels equipaments culturals a Tarragona, que cal desenvolupar entre el darrer trimestre de l'any 2027 i el primer del 2028, en consideració als plans d'equipaments de la Generalitat.
- L'aprovació del Pla d'equipaments culturals, aproximadament durant el darrer trimestre del 2028.

8.2. Recursos econòmics

Subvencions a iniciatives i projectes culturals

Fins a l'any 2025 les aportacions econòmiques per al desenvolupament de projectes culturals es fan a través de subvencions nominatives. Arran de la diagnosi del Pla estratègic i de les línies i els objectius sorgits, el Pla proposa, a més de les nominatives destinades a projectes estratègics, incorporar les subvencions de concurrència competitiva, amb tramitació senzilla i facilitadora, per tal d'ampliar l'abast i els plantejaments dels suports a l'acció cultural del teixit del territori a la ciutat.

L'evolució temporal per a la introducció de les subvencions competitives és la següent:

- Any 2027. Estudi de les necessitats de suport a les entitats amb seu a la ciutat de Tarragona per impulsar activitats obertes a la ciutadania i adreçades al municipi, és a dir, estudi de les possibles línies de subvencions i ajudes locals destinades a la promoció cultural.
- Any 2028. Elaboració i tramitació de les bases que regulin les subvencions de concurrència competitiva (procés participatiu).

- Any 2029. Previsió pressupostària destinada a les subvencions de concurrència competitiva i desplegament de les subvencions (previsió en els pressupostos del 2029 i execució el 2029).

Planificació dels recursos econòmics mínims

El desenvolupament del Pla estratègic Tarragona Cultura implica la necessitat de planificar les polítiques públiques i, per tant, també els recursos econòmics convenients per dur-les a terme. L'objectiu de la planificació estratègica pressupostària és assolir i estabilitzar el pressupost cultural en el 3 % del total de les despeses municipals, els quals són els recursos mínims necessaris per fer front a l'estructura bàsica dels serveis culturals, i en cap cas limitant-ne el màxim a assolir.

L'any 2025, durant la redacció d'aquest Pla, la previsió de despesa total al llarg de l'any (amb un pressupost inicial situat en un 2,49 % del pressupost total i una previsió inicial d'incorporacions de modificacions de crèdit d'un 0,16 % d'increment respecte al pressupost total) és, aproximadament, d'un 2,63 % respecte al pressupost total municipal.

Per tant, per a l'any 2026 es proposa assolir el 2,65 % en el pressupost inicial (sobre el pressupost total municipal de despeses) i, partir d'aquí, assolir un increment anual d'un 0,1 % el 2027 i el 2028, fins a arribar al 3 % el 2029, amb la finalitat de complementar l'entrada en vigor i l'execució de les subvencions dels projectes culturals. A partir del 2029, durant el segon quadrienni i la finalització del Pla estratègic, es mantindrà almenys el 3 % per materialitzar i estabilitzar els programes i les accions.

** En els càlculs pressupostaris no es computa el Concurs de Castells per la seva biennalitat. Tampoc en formen part els costos de les activitats culturals dels patronats i les empreses municipals, encara que la demanda és mantenir la mateixa tendència en els imports aportats a aquestes accions culturals.*

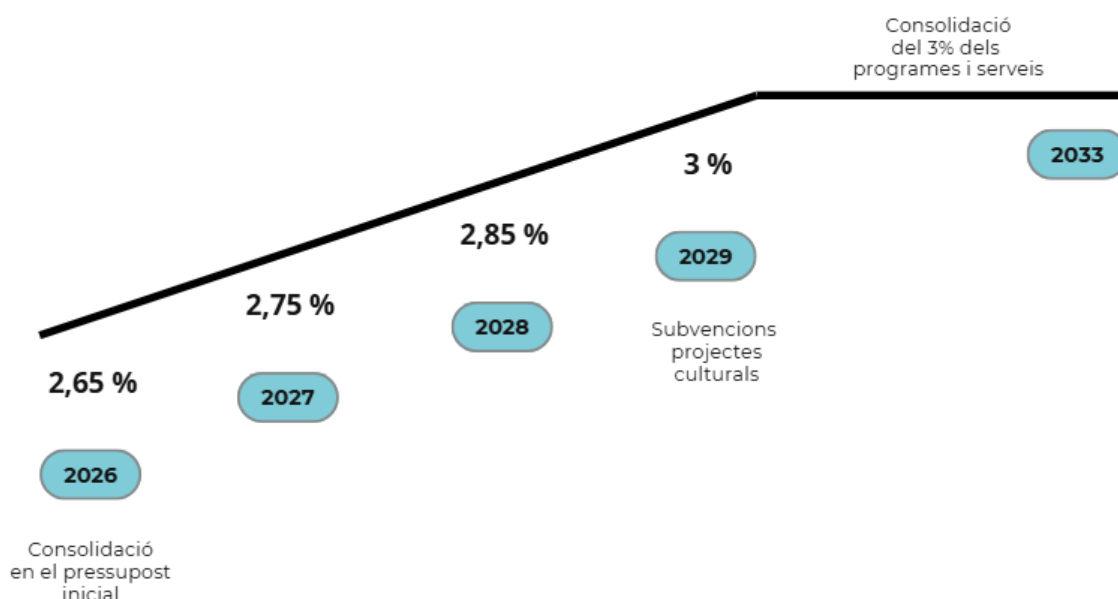
% de mediació cultural transversal

Una de les línies estratègiques per al desenvolupament del Pla estratègic Tarragona Cultura és la implementació de la mediació cultural com una metodologia de treball mitjançant la qual es vetlla pel dret d'accés a la cultura.

Cal una partida específica per impulsar projectes de mediació propis. Dins aquest bloc es promouran accions complementàries per impulsar projectes transversals; per aquest motiu, almenys el 3 % del pressupost de les accions culturals (el 3% del «3 % cultural») es destinarà a promoure accions transversals de mediació cultural, fomentant la interdepartamentalitat i la cooperació entre sectors o àmbits culturals en l'impuls d'accions de mediació. El primer any, 2026, se'n preveurà el 60 % de l'import anual, ja que el conjunt de projectes estarà en fase inicial; el 100 % de l'import s'assolirà el 2027. És del tot necessària, el 2026, la incorporació de la vacant de la persona que exerceixi de coordinadora del programa de mediació cultural especificat a l'annex de RH. A partir d'aquest any ja s'haurà d'incorporar el 3 % del «3 % cultural».

Per poder anticipar la quantitat en el moment inicial del disseny del pressupost, l'import de la partida específica de mediació cultural es calcularà a partir de l'import del pressupost de l'any anterior: el 0,09 % (el 3 % del 3 %). Com a exemple, el pressupost de mediació cultural transversal del 2027 serà el 0,09 % del total del pressupost municipal de l'any 2026.

Aquesta partida només es refereix a projectes específics de mediació artística i cultural, ja que la mediació de cadascun dels àmbits del Pla estarà prevista en les partides de cada àmbit i de cada programació o servei cultural.

Per fer el càlcul, es parteix de les partides predeterminades (capítols 2 i 4) i es mantenen com a sistema per estabilitzar el càlcul que es desenvolupa a l'annex 16 («Marc de referència per al càlcul pressupostari»).

Els indicadors que s'aplicaran per avaluar els recursos econòmics són:

- Increment pressupostari total.
- Compliment del % pressupostari inicial respecte a l'objectiu establert.
- Compliment del % pressupostari destinat a projectes transversals de mediació cultural.

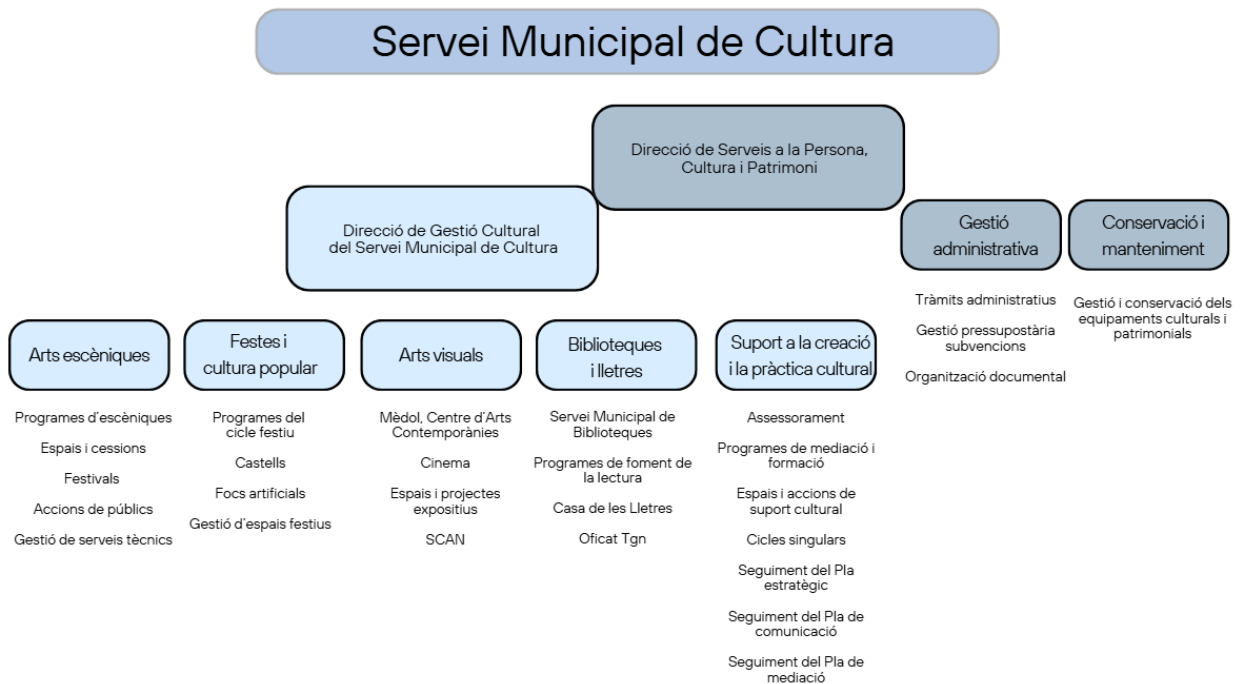
8.3. Recursos humans

Com s'introdueix en aquest apartat, les polítiques culturals municipals no només es desenvolupen des de l'Àrea de Cultura (nom històric del Servei Municipal de Cultura) sinó que es complementen amb les aportacions fetes des d'altres àmbits i sectors, com ara l'Institut Municipal d'Educació, la Xarxa de Centres Cívics, les àrees de Joventut, Patrimoni, Igualtat, Polítiques Feministes i LGTBI+, Arxius, Cooperació, i l'Institut de Serveis Socials, entre d'altres.

Àrees implicades en la gestió cultural municipal:

Ara bé, el gruix de les polítiques culturals municipals es gestiona des de la mateixa Àrea de Cultura (Servei Municipal de Cultura, part de Serveis a la Persona), que treballa en seccions segons l'àmbit cultural a desenvolupar, com es pot veure en el següent esquema funcional:

Concreció d'accions de planificació interna dels recursos humans de l'Àrea de Cultura

Per tal de dur a terme la planificació dels serveis culturals cal dotar-los de recursos humans. Per aquest motiu, és necessari establir un diàleg continu amb el departament de Recursos Humans i preveure el personal necessari i les funcions a realitzar tant pel que fa al desenvolupament del Pla estratègic Tarragona Cultura com per a cada pla d'acció. És a dir, cal vetllar per una relació coherent entre els programes i les accions a desenvolupar en cada sector o àmbit de treball i els recursos humans que s'hi destinen, i dotar cada sector amb el personal necessari per desenvolupar els programes.

Aquestes necessitats, més enllà de les pròpies de cada sector, responen també als requeriments del desplegament del mateix Pla estratègic Tarragona Cultura, que ha de disposar d'uns mínims imprescindibles per poder desenvolupar-lo. Així doncs, durant l'any 2026 es preveu definir les necessitats concretes organitzatives de l'Àrea de Cultura, i, durant aquest mateix període, des del Servei Municipal de Recursos Humans es durà a terme el desplegament d'efectius (en coherència amb els projectes i les temporalitats del seu desenvolupament) i l'execució de l'organigrama. Així doncs, l'objectiu del Pla estratègic Tarragona Cultura en relació als recursos humans, és disposar d'un organigrama adaptat als àmbits de treball, específics i transversals, en coherència amb el mateix Pla estratègic.

Per poder desenvolupar el Pla estratègic s'han d'iniciar les accions transversals de comunicació i mediació cultural com a eixos de nova creació a impulsar amb l'arrencada del Pla. Les accions que cal executar, pel que fa a la planificació dels recursos humans, són, com a mínim, les següents:

- Dues places de coordinació. Crear i proveir una plaça per coordinar els programes de comunicació i una altra plaça de mediació cultural (per ser incorporades efectivament ambdues durant l'any 2026).
- Serveis d'informació cultural. Crear i proveir una plaça per coordinar els serveis d'informació cultural (per ser convocada durant el 2026 i incorporada durant el segon semestre del 2026 o el primer trimestre de l'any 2027).

Anualment, fruit del treball conjunt entre Recursos Humans i Cultura, es detallaran les accions concretes, els llocs de treball i les vacants per desenvolupar el conjunt de programes del Pla.

Els indicadors d'avaluació se centraran en el compliment dels objectius plantejats.

Formació interna

El Pla d'acció de mediació cultural i el Pla estratègic estableixen, en les seves línies de treball, la necessitat d'implementar una formació continuada a les persones que gestionen les polítiques culturals municipals. Per aquest motiu, s'organitzaran anualment diferents jornades de sensibilització, formació i reflexió al voltant dels eixos de treball transversals amb la finalitat de millorar la qualitat de l'exercici de les nostres professions i estar actualitzats per implementar el Pla estratègic.

Els indicadors d'avaluació, en el cas de les formacions internes, seran el nombre de formacions realitzades i el nombre de persones assistents.

9. Seguiment i avaluació

El Pla estratègic requereix un seguiment i una avaluació continuades que en garanteixin la implementació. Cal impulsar el desenvolupament i el desplegament del Pla estratègic i avaluar-ne el compliment amb la finalitat de dimensionar-ne la incidència.

L'avaluació serveix per valorar l'eficàcia i l'eficiència de les intervencions per fonamentar la presa de decisions estratègiques i el seguiment, informant del desplegament de la implementació. I també per verificar, assegurar i millorar les accions, aprendre, aplicar rectificacions i rendir comptes.

Les actuacions dutes a terme en el sector cultural municipal s'emmarquen en les conceptualitzacions d'objectius. Aquests objectius es manifesten en el Pla estratègic Tarragona Cultura i en els plans d'acció de cada sector o àmbit cultural. És a dir, les eines de seguiment del Pla han d'aportar informació global de l'estat de desenvolupament i execució de les línies i els objectius, i alhora cada pla d'acció o programa compta amb els seus propis objectius i indicadors clars com a eina de control específica, observable i mesurable que, globalment, permet fer un seguiment i avaluar les estratègies i replantejar-les, si escau.

Les accions culturals municipals es desenvolupen gràcies al Servei Municipal de Cultura i a les complicitats i el treball transversal amb altres departaments o sectors, i en especial a les aportacions d'entitats, col·lectius i ciutadania en general. Per aquest motiu, en les avaluacions és necessari comptar amb aquestes sinergies municipals i també amb els espais participatius de governança per complir amb el retiment de comptes amb la ciutadania que exigeix la condició de servei públic de la cultura.

Les accions d'avaluació del Pla estratègic Tarragona Cultura són les següents:

- Organitzar taules participatives sectorials anuals, amb convocatòria pública i oberta a tota la ciutadania, en les quals, a través de dinàmiques de treball, s'avalui el compliment dels objectius i les línies de treball proposats. Aquestes taules són: arts escèniques i música, arts visuals i indústries creatives, foment de la lectura i biblioteques, patrimoni immaterial i cultura popular tradicional, divulgació del patrimoni històric, comunicació i joventut.
- Publicar el recull de les memòries anuals de cada àmbit o sector cultural, que es regeixen pels seus propis objectius i indicadors d'avaluació i els del mateix Pla estratègic de forma genèrica i transversal.
 - Informe d'avaluació del Pla estratègic, que estarà centrat especialment en la planificació estratègica, és a dir, en la coordinació i la governança, el desenvolupament dels principis rectors i els valors, les mesures transversals, la mediació com a metodologia de treball, l'estructura organitzativa i pressupostària, la comunicació estratègica...
 - El Pla estratègic preveu aplicar sistemes d'avaluació qualitativa pel que fa al grau de satisfacció de les accions que es duen a terme amb la finalitat d'ajustar-les progressivament d'acord amb les percepcions rebudes. Alhora, també preveu disposar de dos espais de recepció de propostes i opinions com és el correu electrònic, i en especial el punt d'informació cultural presencial, que destaca per la comunicació bidireccional.

- Crear espais i jornades de debat i reflexió amb persones expertes en àmbits culturals transversals o sectorials que facin aportacions i recomanacions en relació amb les línies estratègiques plantejades, des d'un punt de vista acadèmic i pràctic i amb mirades àmplies i territorialment extenses.
- Elaborar enquestes sobre els hàbits i consums culturals, i també sobre demandes i propostes.
- Convocar una sessió pública, a la meitat i al final del Pla estratègic, per fer balanç i presentar l'assoliment de les diferents línies estratègiques. Aquesta convocatòria també es planteja com un espai d'avaluació qualitativa i de propostes de millora en les línies del següent Pla.

Pel que fa als mecanismes i els òrgans de seguiment intern del Pla estratègic, cal esmentar que el seguiment polític es desenvoluparà a través de les comissions informatives de Cultura, i la coordinació tècnica interdepartamental, a través de la Comissió Tècnica Transversal Tarragona Cultura (espai tècnic de treball interdepartamental). La coordinació entre els treballadors de gestió cultural es durà a terme en les reunions de coordinació i seguiment de Cultura.

Els eixos d'avaluació del Pla estratègic es plantegen en dos àmbits per mesurar-ne l'eficiència i l'eficàcia.

- Eixos per avaluar l'eficiència, que se centren a mesurar l'evolució de la gestió interna:
 - Governança, coordinació i transversalitat
 - Àmbit econòmic i pressupostari
 - Estructura organitzativa i formació interna
 - Plans d'acció
- Eixos per avaluar l'eficàcia, per avaluar el grau d'èxit del desenvolupament del Pla:
 - Aplicació de la mediació cultural
 - Mesures transversals: perspectiva de gènere i accessibilitat
 - Seguiment de la comunicació estratègica

Cada pla d'acció té una durada en funció dels cicles propis (d'entre dos i quatre anys). Un cop acabi un pla d'acció, es revisarà i es redefinirà a partir de l'avaluació i les propostes a incorporar per al següent cicle temporal. El Pla estratègic Tarragona Cultura té una durada de vuit anys, però serà sotmès a anàlisi de compliment en el quart any per poder redirigir, corregir o posar èmfasi en unes o altres línies i accions, si correspon, amb la finalitat de fer efectives les propostes plantejades inicialment, i sempre tenint en compte l'evolució social i cultural del context.

Els valors en què se centra l'avaluació del Pla estratègic Tarragona Cultura són els següents:

- Transparència i retiment de comptes.
- Participació en l'avaluació i la construcció de línies estratègiques.
- Avaluació realista (que impliqui senzillesa en la presentació de resultats).
- Espai d'avaluació obert i proper.
- Avaluació centrada en els processos (aprenentatges, servei públic, incidències socioculturals...).

En l'**annex 17** es recull el quadre de comandament amb els indicadors d'avaluació per a cada pla d'acció, així com els del mateix Pla estratègic que figuren en el Pla d'acció cultural transversal i suport a la creació i la pràctica cultural, que és l'encarregat de fer-ne el seguiment.

10. Annexos

Relació d'annexos:

Annex 1. Diagnosi de la situació de la cultura a Tarragona

Annex 2. Mesures transversals als plans d'acció cultural

Annex 3. Pla d'acció de mediació cultural 2033

Annex 4. Pla d'acció de cultura i educació 2029

Annex 5. Pla d'acció sociocultural 2029

Annex 6. Pla de foment de la lectura 2029

Annex 7. Pla d'acció del cicle festiu, la cultura popular d'arrel tradicional i el patrimoni immaterial 2029

Annex 8. Pla de divulgació del patrimoni i la història 2029

Annex 9. Pla d'acció d'arts escèniques i música - Pla Escena TGN27

Annex 10. Pla d'acció d'arts visuals 2025-2026

Annex 11. Pla d'acció cultural transversal i de suport a la creació i la pràctica cultural 2029

Annex 12. Plans estratègics municipals que incideixen en la cultura

Annex 13. Quadre resum d'accions a executar

Annex 14. Temporalització

Annex 15. Pla de comunicació de Tarragona Cultura 2033

Annex 16. Marc de referència per al càlcul pressupostari

Annex 17. Quadre de comandament d'indicadors d'avaluació

Annex 18. Marcs teòrics i referències bibliogràfiques